

ŽIVOT rodiny

2/2019

Průvodce studiem Bible

Obsah

1. Rytmus života
2. Rozhodni se správně
3. Příprava na změnu
4. Osamělost
5. Slova moudrosti pro rodiny
6. Královská milostná píseň
7. Klíče k rodinné jednotě
8. Období rodičovství
9. Čas ztrát
10. Období obtíží
11. Víra v rodině
12. Co viděli v tvém domě?
13. Rodina a čas konce

Za materiály ke studiu sobotní školy je zodpovědné oddělení sobotní školy při Generální konferenci Církve adventistů sedmého dne a oddělení sobotní školy při Česko-Slovenské unii. Text materiálů byl při překladu upraven podle pravidel dohodnutých s oddělením sobotní školy při Generální konferenci.

Život rodiny

Průvodce studiem Bible

2. čtvrtletí 2019

Autoři: Claudio a Pamela Consuegroví

Šéfredaktor: Clifford R. Goldstein

Foto: iStock

Grafická úprava a sazba

Vydala Církev adventistů sedmého dne

Vytiskla tiskárna ARTRON, s.r.o., Boskovice

Vydání první, Praha 2019

ISBN 978-80-88026-25-9

ISSN 0409-3208

Úvod

Životní období

Šest dní stvoření se přiblížilo ke konci. Během prvních pěti dnů se svět změnil z chaosu v dokonalou krásu. Temnotu nahradilo světlo. Vodám byl vymezen jejich prostor – tak jak to nařídil Bůh. „Až sem smíš přijít, ale ne dál; zde se složí tvé nespoutané vlnobití!“ (Jb 38,11) Na souši se objevily louky plné barev a vůní. Ptáci všech možných druhů kroužili nad loukami a ryby a mořští živočichové plavali ve svém vodním domově. Na zemi skákaly, běhaly a plazily se nejrůznější druhy zvířat, tak jak je Stvořitel vytvořil. A potom Bůh stvořil člověka ke svému obrazu, jedinečnou bytost mezi vším, co bylo na zemi stvořeno.

Těsně před začátkem první soboty Bůh se zalíbením pohlédl na stvoření a viděl, že to bylo „velmi dobré“ (Gn 1,31).

Pokud by zde skončil celý příběh, pak by dokonalý svět s dokonalými lidmi existoval dosud. Jen si to představme: Adam a Eva by měli hodně dětí, vnoučat a pravnoučat, dívali by se, jak rostou. Každá další generace by přinášela obrovskou radost nejen prvním rodičům, ale i Bohu. Takový scénář si však my, kteří žijeme v hříchem poznamenaném světě, umíme představit jen velmi těžko.

Naši představitost totiž formoval svět zcela odlišný od toho, který Bůh na počátku stvořil. Jak moc se liší tyto dva světy – svět před hříchem a svět po pádu do hříchu? Zde je jeden z příkladů. „Při pohledu na vadnoucí květinu a padající list cítili Adam a jeho žena nad těmito prvními známkami rozkladu hlubší lítost, než jakou dnes lidé pocítují nad svými mrtvými. Když košaté stromy shazovaly své listí, uvědomili si strašnou skutečnost, že smrt je údělem všeho živého.“ (PP 62; NUD 22) My již dnes na padající listy takto nereagujeme, protože celý život žijeme ve světě naplněném hříchem. Smrt a utrpení vnímáme jako nedílnou součást životního cyklu, jak jej dnes prožíváme.

A právě tomuto tématu se budeme věnovat celé čtvrtletí: Cyklus života, jak ho vnímáme v našem padlém světě. Budeme se mu věnovat v kontextu, jehož jsme každý z nás více či méně součástí – v kontextu života rodiny.

V Edenu byli lidé stvořeni, aby žili v rodině. První manžel a manželka, jejich děti, které měly další děti ... a tak pokračovaly dějiny světa až do dnešních dnů. Mnoho biblických příběhů – od Adama a Evy přes patriarchy nebo historii Davidova rodu – se odehrává právě v kontextu rodiny a rodinných vztahů. V celém Písmu se právě rodiny podílejí na vytváření celé struktury postupně se odvíjejících událostí. Není na tom nic překvapujícího, protože v různých životních obdobích se i v našem životě uskutečňují různé události v rodinných souvislostech.

Navzdory všem mocnostem a silám, které byly v minulosti a jsou i v současnosti namířeny proti rodině (praktikování polygamie v dobách patriarchů příliš stability do rodinného života nepřinášelo), a navzdory moderním pokusům předefinovat, co rodina ve skutečnosti je, původní koncept rodiny stále přetrvává. A je k tomu důvod. Rodina byla přece na počátku existence lidstva. A i dnes je často tou největší silou, která formuje životy lidí – dobrým, ale i špatným směrem. V rodině se učíme, jak se vyrovnat s různými obtížemi, které do našeho života v různých obdobích našeho života přicházejí.

Claudio a Pamela Consuegrovi slouží jako vedoucí oddělení Křesťanského domova v Severoamerické divizi. V církvi společně pracují na různých pozicích již více než třicet let.

Rytmus života

Texty na tento týden

Gn 1, Gn 8,22; Ž 90,10; Jb 1,13–19; Sk 9,1–22; Fp 1,6; Ř 8,1

Základní verš

„Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas.“ (Kaz 3,1)

Král Šalomoun je autorem textů, které patří k nejkrásnějším, jaké kdy byly napsány:

„Všechno má určenou chvíli a veškeré dění pod nebem svůj čas:

Je čas rození i čas umírání, čas sázet i čas trhat;

je čas zabíjet i čas léčit, čas bořit i čas budovat;

je čas plakat i čas smát se, čas truchlit i čas poskakovat;

je čas kameny rozhazovat i čas kameny sbírat, čas objímat i čas objímání zanechat;

je čas hledat i čas ztrácet, čas opatrovat i čas odhazovat;

je čas roztrhávat i čas sešívát, čas mlčet i čas mluvit;

je čas milovat i čas nenávidět, čas boje i čas pokoje.“ (Kaz 3,1–8)

Tato slova popisují život člověka v jeho různých obdobích a v jeho rozmanitosti. Ano, náš život prochází různými fázemi. Začíná to již naším narozením; nic totiž nezůstává stejné, hned od prvního dne procházíme změnami. Některé z nich se nám líbí, jiné ne. Tento týden se podíváme na různá období našeho života a na to, jakým způsobem ovlivňují nejen nás, ale i celé naše rodiny.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NA POČÁTKU

¹⁴I řekl Bůh: „Budte světla na nebeské klenbě, aby oddělovala den od noci! Budou na znamení časů, dnů a let. ¹⁵Ta světla ať jsou na nebeské klenbě, aby svítla nad zemí.“ A stalo se tak. ¹⁶Učinil tedy Bůh dvě veliká světla: větší světlo, aby vládlo ve dne, a menší světlo, aby vládlo v noci; učinil i hvězdy. ¹⁷Bůh je umístil na nebeskou klenbu, aby svítla nad zemí, ¹⁸aby vládla ve dne a v noci a oddělovala světlo od tmy. Viděl, že to je dobré. ¹⁹Byl večer a bylo jitro, den čtvrtý. (Gn 1,14–19)

Osobní studium

Vprávění biblického příběhu začíná chronologicky a první slova Bible (v hebrejštině jde jen o jedno slovo *b²rešit*) znějí „Na počátku...“ (Gn 1,1). První kapitola knihy Genesis se zaměřuje na přeměnu země ze stavu, kdy byla „pustá a prázdná“ (Gn 1,2), do stavu, o kterém samotný Bůh na konci šestého dne říká, že vše je „velmi dobré“ (Gn 1,31). Tato úvodní slova popisují počátek našeho světa.

Přečti si text Gn 1. Přestože se toho v této kapitole odehrává velmi mnoho, polož si následující otázku: Je v textu pozorovatelný nějaký náznak náhodného, nezáměrného dění či neúmyslného jednání, nebo se vše děje podle určitého záměru, ve vhodnou dobu a na správném místě? Co ti tvé pozorování říká o Bohu a jeho jednání?

Ellen G. Whiteová napsala, že „uspořádanost je prvním zákonem nebes“ (ST, 8. 6. 1908). A je zřejmé, že je tomu tak i na zemi. A přestože hřích narušil přirozený stav světa, stále zde nacházíme rytmus, pořádek, systém a pravidelnost.

Přečti si text Gn 8,22. Jak je v tomto textu popsáno uspořádání a fungování světa?

Dokonce i po pádu do hříchu a jeho ničujících následcích na celou zemi můžeme ve světě obecně pozorovat určitou uspořádanost a pravidelnost. Spolu se „světly na nebeské klenbě“, tedy hlavně se sluncem a měsícem, které oddělují „den od noci“ a určují „časy, dny a roky“ (Gn 1,14), existují i další období, která jsou součástí celkového koloběhu světa stvořeného Bohem. A přestože nyní vidíme vše jen v náznacích, texty jako například Iz 66,23 naznačují, že i na nové zemi bude mít život určitý rytmus.

Aplikace

Ať už tvůj osobní a rodinný život vypadá jakkoli, uvažuj o způsobu, jakým ho ovlivňuje sobota. Jaké jsou nesporné výhody nejen samotné soboty, ale i skutečnosti, že přichází s takovou pravidelností?

RYTMUS ŽIVOTA

Počet našich let je sedmdesát roků, jsme-li při síle, pak osmdesát, a mohou se pyšnit leda trápěním a ničemnostmi; kvapem uplynou a v letu odcházíme. (Ž 90,10)

Osobní studium

Vědci hovoří o takzvaném cirkadiálním, tedy čtyřiaadvacetihodinového rytmu. Jde o biologický rytmus člověka (někdy také nazývaný „biologické hodiny“), který reguluje určité funkce našeho těla a jeho orgánů. Dá se říci, že určitá pravidelnost existuje nejen kolem nás, ale i v nás samotných.

Jaká předvidatelná období lidského života se zmiňují v následujících textech? Jaký je jejich přímý vliv na život celé rodiny?

Kaz 3,2

Gn 21,8; Sd 13,24

Ž 71,5; Př 5,18

Gn 15,15; Sd 8,32

Ž 90,10

Mezi dvěma hranicemi života – narozením a smrtí – procházíme různými obdobími, která jsou pro každého člověka jiná, jedinečná. Některé děti zemřou brzy po svém

narození, jiní lidé se dožijí dospělosti a mnozí i zralého stáří. Děti rostou a rozvíjejí se různým tempem. Některé začnou chodit a mluvit dříve než jiné. Jedny budou studovat na univerzitě a stanou se odborníky v nějakém vědním oboru, jiné zasvětili svůj život zcela jiné práci. Některé si založí rodinu, jiné zůstanou samy a nikdy nebudou mít děti.

Na zemi žijí miliardy lidí. A přestože máme všichni mnoho společného (Sk 17,26), každý z nás je osobitý, a proto se budou lišit i naše životy.

V určitém smyslu jsou tyto rozdíly důležité, protože každý z nás je jedinečný; má tedy něco, o co se může podělit s jinými lidmi, kterým právě to chybí. Naše rozdílnosti nám umožňují, abychom byli jeden pro druhého požehnáním. Příkladem může být vztah mezi mladými a staršími lidmi, kteří si mohou být vzájemně užiteční. „Ozdobou jinochů je jejich síla, důstojností starců jsou šediny.“ (Př 20,29) Ať se nacházíme v jakékoliv etapě našeho života a ať je náš osobní příběh jakýkoliv, vždy máme něco, co můžeme nabídnout nejen Bohu, ale i ostatním lidem.

Aplikace

Ať se právě teď odehrává ve tvém životě cokoli, můžeš být v něčem požehnáním pro ostatní. Jak bys mohl zjistit v čem? Co kdyby ses vědomě rozhodl být takovým požehnáním – například pro někoho ve tvé rodině nebo ve sborovém společenství?

NEOČEKÁVANÉ

7A satan od Hospodina odešel a ranil Jóba od hlavy k patě ošklivými vředy. 8Jób vzal střep, aby se mohl škrábat, a posadil se do popela. 9Jeho žena mu však řekla: „Ještě se držíš své bezúhonnosti? Zlořeč Bohu a zemři.“ (Jb 2,7–9)

Osobní studium

Uvažuj o textech Jb 1,13–19 a 2,7–9. Co postihlo Jóba a jeho manželku? V čem je jejich zkušenost podobná – více nebo méně – různým situacím, kterým musí každý z nás ve svém životě čelit?

Řecký filozof Hérakleitos tvrdil, že „neexistuje nic stálého kromě změny“. (Je také autorem výroku: „Nevstoupíš dvakrát do téže řeky.“) Často se právě ve chvíli, kdy se zdá, že vše je v pořádku, stane něco nečekaného. Můžeme přijít o práci nebo o končetinu, nemoc nás může uvěznit v posteli ... nebo předčasně zemřeme, vyhoří nám dům, havarujeme nebo si při procházce se psem zlomíme nohu.

Samozřejmě, ne všechny změny musejí být nutně špatné. Možná nás v práci povýší a finančně si polepšíme. Nebo se potkáme se svým budoucím partnerem, se kterým prožijeme krásné roky.

Ať už je to jakkoli, nečekaná změna, která vše naruší, může přijít právě tehdy, když se nám zdá, že náš život má ten správný rytmus.

Jób jistě neočekával, že do jeho života vtrhne takové tragické období. Bible o něm

říká: „Byl to muž bezúhonný a přímý, bál se Boha a vystříhal se zlého.“ (Jb 1,1) Víme o něm i to, že byl ženatý, měl sedm synů a tři dcery a byl velmi bohatý (Jb 1,2.3). Během prvních kapitol knihy Jób zjistíme, že prožil velkou ztrátu nejméně v šesti důležitých oblastech: majetek, sluhové, děti, zdraví, podpora ženy a povzbuzení přátel. Život se mu převrátil vzhůru nohama a jeho rodina byla v troskách.

Ačkoli to, co se stalo Jóbovi, je v určitém smyslu mimořádné, i do života každého z nás přichází čas od času něco neočekávaného a velmi bolestného. Vše se může zdát v pořádku, ale pak najednou, zcela bez varování, se všechno změní a náš život – nebo životy našich blízkých – už nikdy nebude takový jako předtím.

Není to nic nového. Ani Ábel pravděpodobně neočekával, že přijde o život, Jozef si určitě nemyslel, že ho prodají jako otroka do Egypta. V obou případech byli zrádci blízcí lidé, bratři, a obě události velmi silně ovlivnily ostatní členy jejich rodiny. V Bibli se nachází mnoho příkladů lidí, jejichž životy a rodiny postihly velké a nečekané změny.

Aplikace

Jak ti tvá víra pomáhá uprostřed utrpení, které náhle a nečekaně přeruší hladký běh tvého života?

ZMĚNA

A jsem si jist, že ten, který ve vás začal dobré dílo, dovede je až do dne Ježíše Krista. (Fp 1,6)

Nyní však není žádného odsouzení pro ty, kteří jsou v Kristu Ježíši. (Ř 8,1)

Osobní studium

Jako lidé máme různé zvyky. A čím jsme starší, tím obtížnější je tyto obvyčeje změnit.

Neměníme se totiž snadno. Kolik manželek si v průběhu let znovu a znovu stěžuje: „Tolikrát jsem se svého muže snažila změnit, ale...“? Je to však Bůh, kdo má moc nás změnit. Nemění úplně celou naši osobnost, ale určitě mění náš charakter, naše nasměrování. Právě to je součástí plánu spasení: Bůh je ochoten nás zcela přetvořit.

Jakou změnu prožil Saul z Tarsu? Jak se to stalo? Co všechno se v jeho životě změnilo? Co se nezměnilo? Uvažuj v této souvislosti o verších **Sk 8,1.3; 9,1–22** a **Ga 1,15–17**.

„Když se Saul plně podřídil usvědčující moci Ducha svatého, poznal, jakých chyb se ve svém životě dopustil a jak velký dosah mají požadavky Božího zákona. Kdysi býval pyšným farizejem, který byl přesvědčen, že jej ospravedlňují jeho dobré skutky. Nyní se v dětské pokoře a prostotě skláněl před Bohem, vyznával svou vlastní nehodnost a do-

volával se zásluh ukřižovaného a vzkříšeného Spasitele. Saul dychtil po dokonalém souladu a společenství s Otcem a Synem. Opravdovost jeho touhy po odpuštění a přijetí vyjadřovaly vroucí prosby, které vysílal k trůnu milosti.

Modlitby zkroušeného farizeje nebyly zbytečné. Boží milost přetvořila jeho nejniternější myšlenky a city, takže všechny jeho schopnosti byly uvedeny do souladu s věčnými Božími záměry. Saul si začal Krista a jeho spravedlnosti cenit více než čehokoli jiného na celém světě.“ (AA 119.120; PNL 68)

I když náš příběh obrácení pravděpodobně není tak dramatický jako ten Saulův, každý z nás by si měl uvědomit svůj vlastní příběh, svou zkušenost s tím, jak Bůh jednal v našem životě, aby nás změnil a aby z nás udělal takového člověka, jakým bychom měli (a chtěli) být. Může to trvat dlouho a možná se i ptáme, zda se někdy opravdu změníme. Během pochybností můžeme rozjímat o následujících dvou textech a odvolávat se na Boží zaslíbení.

Aplikace

Uvažuj o textech Fp 1,6 a Ř 8,1. Jaká dvě zaslíbení se v nich nacházejí? Jak spolu souvisejí a v čem se doplňují? Jakou máš s nimi ve svém životě zkušenost?

VZÁJEMNÉ PŮSOBENÍ

Proto přijímejte jeden druhého, tak jako Kristus k slávě Boží přijal vás. (Ř 15,7)

Nechť Pán dá bohatě růst vaší vzájemné lásce i lásce ke všem, tak jako i my vás milujeme. (1Te 3,12)

Osobní studium

Bible je kniha o vztazích. Bůh nás stvořil, abychom žili ve vztahu s ostatními. Jen velmi málo lidí žije v naprosté izolaci. Uvědomme si, že nikdo z nás nezačal existovat bez účasti druhých lidí. Hned po narození jsme potřebovali, aby se o nás někdo staral. A to alespoň do věku, kdy jsme sami dokázali převzít všechnu starost o svůj život do svých rukou. Ale i kdybychom už zvládli žít úplně sami, kdo by o to stál? Mnozí z nás nejen potřebují, ale také přímo vyžadují společnost a přátelství druhých lidí. A přestože například psi umějí být milými společníky, ty nejhlubší a nejdůležitější, život měnící vztahy jsou vztahy s druhými lidmi. Je tedy jen přirozené, že rodina a vztahy v rodině jsou pro naši existenci tak zásadní.

Protože většina z nás žije stále mezi lidmi a navzájem se ovlivňujeme, tyto vztahy mění nás i rytmus našeho života. Funguje to oběma směry. Zatímco ostatní ovlivňují náš život, my zase můžeme ovlivnit ten jejich. A ať už si

to uvědomujeme, nebo ne (většinou ne), toto vzájemné ovlivňování může být dobré nebo špatné. Je proto důležité, abychom o svém vlivu neustále uvažovali a abychom aktivně usilovali o dobro. Jen tak může být náš vliv vždy (nebo alespoň většinu času) dobrý – a to hlavně ve vztahu k těm nejbližším, kterými jsou obvykle členové naší rodiny.

Uvažuj o následujících verších. K čemu nás vyzývají ve vztahu k druhým lidem? **Ř 15,7; Ef 4,2.32; 1Te 3,12; Jk 5,16**

V mnoha ohledech jde o jednoduchý princip. Pokud se k druhým chováme laskavě, dobrosrdečně a mile, budeme mít na lidi pozitivní vliv – dokonce až tak, že jejich život nasměrujeme dobrým, správným směrem. Ježíš svým pozitivním vlivem měnil životy lidí. Mělo by proto být pro nás předností, pokud se nám podaří mít na druhé lidi podobný vliv. Je však potřeba si stále znovu uvědomovat: náš vliv může být dobrý, ale také špatný – dokonce i v maličkostech. A nikde jinde není náš vliv tak silný a zřejmý jako v našich rodinách.

Aplikace

Uvažuj o následujících Ježíšových výročích: **L 11,34 a Mk 4,24.25**. Co tyto verše říkají o důležitosti našeho vlivu na druhé? Jaké s tím máš zkušenosti ve svém životě?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Představ si změny, které se odehrály v životě učedníků během doby, kdy trávili čas s Kristem. Většinou šlo o nevzdělané, jednoduché lidi, zvyklé na učení a tradici své židovské víry. Pod vlivem galilejského učitele si však museli klást stále více otázek. Prožívali žárlivost a touhu prosadit se (Mt 20,20–24) a také spory (J 3,25). Zdálo se, že jim chybí víra (Mk 9,28.29), a později dokonce Ježíše opustili (Mt 26,56) a zradili (Mt 26,69–74). Současně však duchovně rostli, takže jiní lidé dokázali rozpoznat, že například Petr patřil mezi Ježíšovy učedníky (Mt 26,73). Dokonce i členové židovské velerady, když si uvědomili, že jsou Petr a Jan „lidé neučení a prostí, žasli; poznávali, že jsou to ti, kteří bývali s Ježíšem (Sk 4,13).

Uvažuj o úžasné pozitivním vlivu, který můžeme mít na svou rodinu, když zijeme tak, že ostatní členové na nás vidí, že jsme „byli s Ježíšem“.

Přemýšlej nad následujícími slovy: „I jednoduchý domov může být místem, kde zaznívá povzbuzení, kde se jedná dobrosrdečně a kde jsou stálými hosty láska a ohleduplnost.“ (AH 18)

Náměty k rozhovoru

1. Přečtěte si text **Kazatel 3,1–8**. O čem mluví tyto verše? Jaký princip se v nich nachází? Jak můžete tento princip aplikovat do svého života?
2. Mluvte spolu o zkušenostech, kterými jste prošli a ony změnilly váš život. Podělte se o to, co jste se z nich naučili, a také o to (pokud se to na vás vztahuje), co jste se měli naučit, ale nenaučili. Jak se z toho můžete poučit dnes? Jak tyto zkušenosti ovlivnily vaši rodinu?
3. V čem se váš dnešní život liší od toho, jaký by (pravděpodobně) byl, kdyby ve vašem životě nepůsobil Kristus? Co to vypovídá o Kristově moci měnit nás?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Rozhodni se správně

Texty na tento týden

Ef 1,1–4; Mk 10,17–22; Mt 7,24.25; Př 18,24; 1K 15,33; Kaz 2,1–11

Základní verš

„Jestliže se vám zdá, že sloužit Hospodinu je zlé, vyvolte si dnes, komu chcete sloužit: zda božstvům, kterým sloužili vaši otcové, když byli za řekou Eufratem, nebo božstvům Emorejců, v jejichž zemi sídlíte. Já a můj dům budeme sloužit Hospodinu.“ (Joz 24,15)

Všimli jste si, že se v životě nepřetržitě rozhodujeme, neustále si vybíráme z více možností? Dalo by se to říct i tak, že od rána, kdy vstaneme, do večera, kdy jdeme spát, je před námi velké množství příležitostí si vybrat. Každý den je před námi tolik rozhodnutí, že už o nich často ani neuvažujeme. Jednoduše se rozhodneme.

Některé volby jsou jednoduché a staly se pro nás zcela běžnými. Jiné mohou zásadně změnit náš život a mohou mít dokonce následky pro věčnost – nejen pro nás, ale i pro naše rodiny.

Je proto důležité, abychom přemýšleli o rozhodnutích, která děláme. Jde nám zejména o ta důležitá, která mohou ovlivnit život nejen nás samotných, ale i životy členů naší rodiny.

Určitě mnozí z nás ještě i dnes litují rozhodnutí, která jsme udělali už kdysi dávno. Někteří z nás žijí na troskách vlastních špatných rozhodnutí. Naštěstí existuje odpuštění, vykoupení a uzdravení – a to dokonce i pro ta nejhorší rozhodnutí.

Tento týden se budeme podrobně věnovat tomu, jak se rozhodujeme, jak bychom měli k rozhodnutím přistupovat a jak mohou naše rozhodnutí ovlivnit nás i naše rodiny.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

SVOBODNÁ VŮLE, SVOBODNÁ VOLBA

⁹[Bůh], který nás spasil a povolal svatým povoláním ne pro naše skutky, nýbrž ze svého rozhodnutí a z milosti, kterou nám daroval v Kristu Ježíši před věčnými časy ¹⁰a nyní zjevil příchodem našeho Spasitele Ježíše Krista. On zlomil moc smrti a zjevil nepomíjející život v evangeliu. (2Tm 1,9.10)

Osobní studium

Někteří křesťané věří, že Bůh už před jejich narozením rozhodl, zda budou spaseni nebo ne. Tento teologický přístup tvrdí, že lidé, kteří budou na konci zatraceni, přijdou o věčnost proto, že to tak Bůh ve své moudrosti rozhodl. Znamená to tedy, že nezáleží na volbách konkrétního člověka – pokud tak rozhodl Bůh, takový jedinec bude zatracen.

Naštěstí jako adventisté sedmého dne – spolu s většinou ostatních křesťanů – věříme, že Boží vůle je zachránit každého člověka. Bůh nás vyvolil ke spasení a záleží jen na rozhodnutí každého jednotlivce, zda tuto nabídku přijme a bude zachráněn, nebo ne.

Uvažuj o textech Ef 1,1–4; Tt 1,1.2 a 2Tm 1,9.10. Co tyto verše mluví o vyvolení Bohem? Kdy si Bůh vyvolil lidi ke spasení?

Toto biblické poselství je úžasné, avšak přesto budou někteří lidé zatraceni (Mt 25,41). Je to proto, že ačkoliv Bůh touží zachránit každého, dal člověku úžasný dar, kterým je svobodná vůle.

Uvažuj o textu Mk 10,17–22. Co se z těchto veršů můžeme dozvědět o svobodné vůli člověka?

Bůh nás nenutí, abychom ho milovali. Aby láska zůstala láskou, musí vycházet z dobrovolnosti, ze svobodného rozhodnutí. Bible znovu a znovu vypráví příběh Boha, který se sklání k ztracenému člověku a touží, aby mu člověk – bez jakéhokoli nátlaku – odevzdal své srdce. Tuto skutečnost můžeme nejlépe pozorovat v životě a službě Ježíše Krista a ve způsobu, jak na jeho pozvání reagovali lidé, kteří se mohli svobodně rozhodnout. Některé k sobě přitáhl, jiní usilovali o jeho smrt.

Ano, Bůh nás vyvolil ke spasení, ale v konečném důsledku musí každý z nás učinit rozhodnutí, zda jeho záchranu přijme. Mnohé věci v našem životě nemůžeme ovlivnit ani o nich svou vůlí jakkoliv rozhodovat. V otázce naší věčné záchrany nám ale Bůh tuto možnost dává. Není pochyb o tom, že ze všech našich životních rozhodnutí je právě rozhodnutí sloužit Bohu tím, které má pro nás největší důsledky. Toto naše rozhodnutí ovlivní nejen nás, ale i všechny, kteří naše rozhodování pozorují. A největší vliv to bude mít samozřejmě na lidi, kteří jsou nám nejbliže – na členy naší rodiny.

Aplikace

Jak bys svému příteli vysvětlil, že rozhodnutí pro Boha má svou hodnotu jen tehdy, když ho člověk dělá upřímně a rozhodne se svobodně?

SPRÁVNÁ ROZHODNUTÍ

²⁴A tak každý, kdo slyší tato má slova a plní je, bude podoben rozváznému muži, který postavil svůj dům na skále. ²⁵Tu spadl příval, přihnaly se vody, zvedla se vichřice, a vrhly se na ten dům; ale nepadl, neboť měl základy na skále. (Mt 7,24.25)

Osobní studium

Většina z nás si velmi dobře uvědomuje, jak důležité je dělat správná rozhodnutí. Víme také, jak negativně mohou špatná rozhodnutí ovlivnit náš život a životy našich blízkých. Otázka však zní: Jak se můžeme naučit dělat ta správná rozhodnutí?

V následujících verších můžeme najít poměrně obecné kroky, které nám mohou pomoci v našem úsilí dělat správná rozhodnutí. Jak bys tyto kroky pojmenoval? Jaké další bys k nim přidal?

1. 1Te 5,17; Jk 1,5
2. Iz 1,19; Mt 7,24.25
3. Ž 119,105; 2Tm 3,16
4. PŘ 3,5.6; Iz 58,11

5. PŘ 15,22; 24,6

Při důležitých rozhodnutích, která děláme, je důležité, abychom se v modlitbách obraceli na Boha. Měli bychom se také ujistit, že naše volba není v rozporu ani s Božím zákonem, ani s principy Božího slova. Pro správné rozhodnutí je potřeba i to, abychom Bohu důvěřovali a podřídili se jeho vůli. V modlitbě bychom měli prosit o to, abychom naším rozhodnutím Boha oslavili.

A pokud jsou naše osobní touhy v rozporu s Božím plánem pro náš život, měli bychom se mu umět podřídít. Při rozhodování nám mohou být velkou pomocí i moudří a pokorní rádci. Ujištěním by nám mělo být vědomí, že Bůh nás miluje a chce pro nás to nejlepší. Pokud to vírou přijmeme, pak můžeme v důvěře dělat i velmi důležitá rozhodnutí.

Aplikace

Jak se v životě rozhoduješ v důležitých otázkách? Co je pro tebe při rozhodování nejdůležitější?

VÝBĚR PŘÁTEL

Přátelít se s kdekým je ke škodě; kdo však miluje, přilne víc než bratr. (Př 18,24)

Osobní studium

Mezi naše důležitá rozhodnutí patří výběr přátel. Obvykle nevěnujeme příliš mnoho času a úsilí otázce, kdo by měl být naším přítelem a kdo ne. Jednoduše trávíme čas s lidmi, kteří se těší ze stejných věcí jako my, a přátelství se vyvine postupně.

Jaké principy pro výběr přátel se dají najít v následujících verších? Které z těchto principů považujete za nejdůležitější? Proč?

Př 12,26

Př 17,17

Př 18,24

Př 22,24.25

Možná to zní samozřejmě, ale abychom měli přátele, potřebujeme být přátelští. Někteří lidé možná netuší, proč jsou osamoceni, ale tím, co od nich odhání druhé pryč, může být právě jejich nevrlost a nepřijemná povaha. „I ti nejlepší z nás mají tyto nepěkné povahové vlastnosti. Když si vybíráme přátele, měli bychom myslet i na to, aby je od nás neodehnilo poznání, že nejsme dokonalí.“

Druhé lidi bychom měli milovat a projevovat jim úctu i přes jejich nepřehlédnutelné chyby a nedostatky – to je totiž projev Kristova Ducha. Měli bychom se učit chápat nedostatky druhých s pokorou, uctivostí a trpělivou laskavostí. To nám pomůže zbavit se omezenosti a sobectví a naučí nás to velkorysosti a citlivosti.“ (PaM 95)

Mezi nejznámější příběhy o přátelství patří příběh o Davidovi a Jónatanovi. Kdyby byl Saul, první král Izraele a Jónatanův otec, věrný Bohu a poslušný, jeho království mohlo trvat několik generací a Jónatan mohl být jeho následníkem na královském trůnu. Když se ukázalo, že Saul není svého povolání hodný, Bůh si za nového krále Izraele vyvolil Davida. To však znamenalo, že se králem nemůže stát Jónatan, ačkoli trůn by mohl dědičně patřit právě jemu. Mimo jiné jde o názorný příklad toho, jak špatné rozhodnutí jednoho člena rodiny (Saula) ovlivní jiného člena rodiny (Jónatana).

Jónatan však neprojevil vůči Davidovi žádný hněv ani žádnou závist. Naopak, rozhodl se Davidovi pomoci a ochránit ho před hněvem svého otce Saula. „Jónatan přilnul celou duší k Davidovi, zamiloval si ho jako sebe sama.“ (1S 18,1) Jde o krásný a silný příklad opravdového přátelství.

Aplikace

Biblický text 1K 15,33 zní ve většině českých překladů následovně: „Neklamte se: Špatná společnost kazí dobré mravy.“ (ČEP) Řecký text je možné přeložit i následovně: „Špatné vztahy (řecky homiliai – „vztahy“, ale i „vzájemná komunikace“ nebo „řeči“) kazí dobré mravy.“ Jaká je tvá vlastní zkušenost s přáteli, kteří ti ublížili, i když to vůbec neměli v úmyslu? Jak může chybný výběr přátel ublížit rodinným vztahům?

VÝBĚR ŽIVOTNÍHO PARTNERA

¹⁰²Neodchyluji se od tvých soudů, neboť ty mi ukazuješ cestu. ¹⁰³Jak lahodnou chuť má, co ty říkáš! Sladší než med je to pro má ústa. (Ž 119,102,103)

Osobní studium

Pokud platí, že si máme velmi pozorně vybírat své přátele, pak mnohem opatrnější a pečlivější bychom měli být při výběru svého budoucího životního partnera. Adam obdržel nesmírné požehnání tím, že Bůh pro něj stvořil životní společníci – vlastníma rukama a z Adamova těla. Adamův výběr byl jednoduchý, protože Eva byla jediná a byla dokonalá. My ostatní to máme trochu těžší, protože nikdo z nás není dokonalý a na výběr máme velké množství možných partnerů.

Jelikož toto rozhodnutí je opravdu důležité, Bůh nás v této oblasti našeho života nenechal bez poučení a rad. Kromě všech správných kroků, o kterých jsme uvažovali v části na pondělí, bychom měli v souvislosti s výběrem životního partnera přidat ještě několik dalších kroků (podrobněji se otázce manželství budeme věnovat v šesté lekci). Kromě rozhodnutí sloužit Hospodinu patří naše rozhodnutí o budoucím životním partnerovi mezi ta, která nejvýznamnějším způsobem ovlivní náš život.

V následujících textech můžeme najít velmi obecné principy pro uskutečňování rozhodnutí v našem životě. Jak bys je aplikoval na výběr správného partnera pro manželství?

Ž 37,27

Ž 119,97.102.103

1K 15,33

Jk 1,23–25

Kromě toho, že si potřebujeme vybírat svého životního partnera velmi opatrně, platí i následující úkol: Buď i ty správným člověkem pro manželství. „Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jedněte s nimi; v tom je celý Zákon i Proroci.“ (Mt 7,12) Pokud se někomu podaří najít člověka, který splňuje všechny předpoklady pro to, aby byl dobrým manželem nebo manželkou, neznamená to, že jejich společná cesta životem bude úspěšná. Jednou z podmínek totiž je, aby tyto předpoklady splňoval i člověk, který manžela hledá. Pokud mu chybí základní kvality pro úspěšné budování dlouhodobého vztahu, pak se dříve či později objeví vážné problémy.

Takové poznání není ničím novým a uvedené principy můžeme pozorovat i v ostatních oblastech života. Apoštol Pavel na začátku svého Listu Římanům věnuje poměrně velký prostor tomu, aby lidem, kteří mají tendenci odsuzovat druhé, ukázal, že i oni sami se dopouštějí stejných chyb a provinění jako lidé, které odsuzují. Ježíš řekl: „Jak to, že vidíš trísku v oku svého bratra, ale trám ve vlastním oku nepozoruješ?“ (Mt 7,3)

Aplikace

Uvažuj o tom, jak a kdy toužíš (nebo se různým způsobem dožaduješ), aby tví blízcí (možná životní partner či děti) měli takové vlastnosti nebo charakterové rysy, které tobě samému chybějí. Co se z tohoto poznání můžeš naučit?

VÝBĚR ŽIVOTNÍHO NASMĚROVÁNÍ

I pohlédl jsem na všechno, co bylo mýma rukama vykonáno, na své klopotné pachtění, a hle, všechno je pomíjivost a honba za větrem; a žádný užitek z toho pod sluncem není. (Kaz 2,11)

Osobní studium

V určité životní etapě musí (nebo musel) každý z nás rozhodnout o své budoucnosti a vybrat si svou profesi nebo životní dráhu. Někteří se možná rozhodnou zůstat doma a starat se o rodinu a děti (což je samo o sobě jedním z nejušlechtilejších povolání). Jiní možná zdědili velký majetek. Ale většina lidí si musí vybrat profesi, zaměstnání, které je bude živit.

Každý z nás žije v určitých konkrétních podmínkách, které mohou nějakým způsobem omezovat výběr našeho budoucího životního zaměření. Ale ať už jsou vnější okolnosti jakékoliv, můžeme se v souvislosti s naším povoláním rozhodnout tak, aby náš život získal širší smysl a cíl. A to zvláště v kontextu poznání, že v Ježíši Kristu máme spasení. Ať už tedy děláme cokoliv, dělejme to k Boží slávě.

Jakou životní moudrost shrnuje Šalomoun v textu **Kaz 2,1–11**? Co bys měl udělat, aby tvůj život měl smysl i přes jeho pomíjivost a zdánlivou marnost?

Na to, abychom se začali „honit za větrem“, nepotřebujeme být bohatí. „Kořenem všeho toho zla je láska k penězům. Z touhy

po nich někteří lidé zbloudili z cesty víry a způsobili si mnoho trápení.“ (**1Tm 6,10**) Člověk může být i chudý, ale jeho láska k penězům může být stejně zničující jako u bohatého.

Ano, potřebujeme si vydělávat na živobytí. Ale bez ohledu na to, čím se živíme a kolik vyděláváme, nesmíme si z bohatství udělat svou modlu. Mnoho rodin trpí jen proto, že otec nebo matka věnují všechnu sílu a veškerý čas na to, aby zbohatli. Kolik dětí nebo životních partnerů by dalo přednost raději skromnějšímu způsobu života, než aby jim v rodině neustále chyběl partner, otec nebo matka, kteří se ženou za penězi a kariérou! Každý se musí sám rozhodnout, co postaví v životě na první místo.

Už při stvoření Bůh naplánoval, aby byla práce součástí života člověka (**Gn 2,15**). Nebezpečné však je, když se práce stane centrem a (jediným) smyslem našeho života nebo se stane jen prostředkem k získání bohatství. To jsou chyby, o kterých píše Šalomoun. I on sám hledal smysl v usku-tečňování různých projektů. A přestože mu některé přinesly určitou formu uspokojení, v konečném důsledku si uvědomil, že jsou bezvýznamné.

Aplikace

Kdosi jednou napsal: „Kolik lidí v závěru svého života řeklo, že měli raději strávit více času v práci nebo v kanceláři než se svou rodinou?“ Co důležitého nám tento výrok objasňuje?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

V celém Písmu nacházíme téma svobodné vůle člověka. Adam s Evou měli před pádem do hříchu (Gn 3) svobodnou vůli, ale naneštěstí ji použili ke špatnému rozhodnutí. Pokud i nepadlé bytosti ve své dokonalosti nesprávně použily svobodnou vůli, o co větší je to problém pro nás, kteří jsme tolik ovlivněni hříchem.

Potřebujeme si uvědomit, že svobodná vůle nám skutečně dává svobodu. Znamená to, že bez ohledu na tlak, který na nás působí – z okolí i z našeho nitra – nejsme nuceni udělat špatné rozhodnutí. Díky Boží moci v nás můžeme naši svobodnou vůli využít k tomu, abychom se rozhodovali správně. Je proto důležité pečlivě zvažovat naše rozhodnutí – a to především pokud jde o rozhodnutí, která mohou ovlivňovat i naše rodiny. Svobodné rozhodnutí Kaina zabít svého bratra Ábela mělo ničivý vliv na celou rodinu. Svobodné rozhodnutí Josefových bratrů prodat ho do otroctví, mělo zničující vliv na život jejich otce. „Když si ji prohlédl, zvolal: ‚Suknice mého syna! Sežrala ho divá zvěř! Rozsápán, rozsápán je Josef!‘ I roztrhl Jákob svůj šat, přes bedra přehodil žíněné roucho a truchlil pro syna mnoho dní. Přišli všichni jeho synové a všechny jeho dcery, aby ho potěšili, ale on se potěšit nedal. Naříkal: ‚Ve smutku sestoupím za synem do podsvětí.‘ Tak oplakával otec Josefa.“ (Gn 37,33–35)

V Písmu i v životě můžeme najít příklady toho, jak dobré nebo špatné svobodné rozhodnutí jednotlivců ovlivnilo ostatní členy jejich rodiny. Jako příklady z Písma mohou sloužit Kórach, Dátan a Abíram (Nu 16,1–32).

Otázky k rozhovoru

1. Která svobodná rozhodnutí jsi tento týden udělal? Co vypovídají o tobě a o tvém vztahu k Bohu a ostatním lidem? Změnil bys rád některé z nich? Proč?
2. Uvedte příklady některých biblických postav, které učinily špatné rozhodnutí. Co se můžete z jejich chyb naučit? Jak jejich nesprávné rozhodnutí ovlivnilo jejich rodinu?
3. Každý z nás někdy udělal rozhodnutí, kterého s odstupem času litoval. Proč je evangelium dobrou zprávou i pro takové situace? Na které zaslíbení Písma se můžeš odvolávat v době trápení a pocitů viny ze špatných rozhodnutí?
4. Kdyby za tebou přišel někdo s prosbou, že si chce promluvit o svém budoucím manželství, jaké rady bys mu dal? Na které biblické principy by ses mu snažil poukázat v souvislosti s důležitými rozhodnutími při vstupu do manželství?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Příprava na změnu

Texty na tento týden

1K 10,1-13; Gn 2,24; 1K 13,4-8; 1S 1,27; Ž 71; 1K 15,24-26

Základní verš

„Před ním [Hospodinem] půjde spravedlnost a on bude kráčet její cestou.“ (Ž 85,14)

Život je plný změn. Vše se ustavičně mění. Jediné, co se nemění, je realita toho, že se vše mění. Změny jsou vlastně součástí a podstatou naší existence. Dokonce i fyzikální zákony nám říkají, že změna je základním jevem reality.

Změny přicházejí do života často neočekávaně. Vše jako by se odehrávalo všedně a jednotvárně, když nás najednou a nečekaně zaskočí změna.

Někdy však vidíme, že se změna blíží. Jsme na ni předem upozorněni, vidíme znamení a ukazatele, které nám dávají najevo, že změna nastane. Když se to děje, je moudré začít se připravovat na to, co přichází. Některé změny můžeme očekávat a je dobré se na ně opravdu co nejlépe připravit. Mezi životní události, které se dají očekávat a které s sebou přinášejí velké změny, patří mimo jiné sňatek, narození dítěte, stáří a dokonce i smrt.

Pravdou je, že nežijeme v izolaci. Znamená to, že změny, které přicházejí do našeho života, mohou mít obrovský vliv i na celé naše rodiny. A naopak, změny, které se odehrávají v našich rodinách, výrazně ovlivňují náš osobní život.

Tento týden se budeme věnovat některým změnám, které dříve či později nějakým způsobem vstoupí do života většiny z nás a ovlivní i život naší rodiny.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NEPŘIPRAVENOST

¹²A proto ten, kdo si myslí, že stojí, ať si dá pozor, aby nepadl. ¹³Nepotkala vás zkouška nad lidské síly. Bůh je věrný: nedopustí, abyste byli podrobeni zkoušce, kterou byste nemohli vydržet, nýbrž se zkouškou vám připraví i východisko a dá vám sílu, abyste mohli obstát. (1K 10,12.13)

Osobní studium

Můžeme říci, že Boží slovo nikdy nezkrasluje realitu lidského života a nelakuje ji na růžovo. Naopak, naplno odhaluje veškerou neúprošnost, krutost, bolest a zoufalství. S výjimkou prvních a závěrečných kapitol vykresluje Písmo pravdivý a žalostný obraz lidstva. Apoštol Pavel vůbec nepřeháněl, když napsal, že „všichni zhřešili a jsou daleko od Boží slávy“ (Ř 3,23).

Uvažuj o textu 1K 10,1–13. Jaká varování a jaká zaslíbení zaznívají v těchto verších?

Mnoho z toho, co děláme, je jen způsobem, jakým reagujeme na změny. Náš život se neustále mění. Jako křesťané stojíme před výzvou, abychom se s tím vyrovnávali s důvěrou v Boha a projevovali svou víru prostřednictvím poslušnosti – a to navzdory pokušením jednat jinak.

„To, co svět nejvíce potřebuje, jsou lidé, kteří se nedají koupit ani prodat – lidé, kteří jsou v hloubi svého srdce ryzí a čestní, nebojí se nazvat hřích pravým jménem a jejichž svědomí je věrné povinnosti jako střelka pólu – lidé, kteří budou stát za správnou

věcí, i kdyby nebesa padla.“ (Ed 57; VYCH 35)
Tato slova mají univerzální platnost a můžeme je vztáhnout na starověké Izraelce, na lidi žijící v čase Ellen G. Whiteové a také na nás dnes.

Uvažuj o následujících verších. Pokus se přijít na to, v čem spočívala selhání a chyby, kterých se dopustili lidé z těchto textů. Co se můžeme z jejich omylů naučit?

Sk 5,1–10

Gn 16,1–6

Mt 20,20–22

Změny, které přicházejí do našeho života, s sebou přinášejí pokušení, výzvy a někdy i strach a obavy. Je proto důležité, abychom měli „duchovní výzbroj“, jejímž prostřednictvím se budeme umět se změnami vypořádat tím správným způsobem. Ať už jsou změny neočekávané, nebo přicházejí jako normální součást života, potřebujeme být připraveni na to, co přichází – ať už je to viditelné, nebo skryté.

Aplikace

Které události ve tvém životě tě nejvíce zaskočily? Proč? Jak ses s nimi vyrovnal? Uvažuj o tom, zda by ses na tyto změny mohl nějak připravit. Jak? Pokud ne, co by ti pomohlo lépe je zvládnout?

PŘÍPRAVA NA MANŽELSTVÍ

⁴Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domyšlivá. ⁵Láska nejedná nečestně, nehlédá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. ⁶Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. ⁷Ať se děje cokoliv, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá. ⁸Láska nikdy nezanikne... (1K 13,4–8a)

Osobní studium

Jednou z největších změn v životě člověka je jeho vstup do manželství.

Samozřejmě, netýká se úplně každého, ať už jsou důvody jakékoliv. Vždyť nakonec ani Ježíš, náš největší vzor, nikdy do manželského svazku nevstoupil – podobně jako mnoho jiných významných biblických postav.

Mnozí však manželství uzavírají. V Bibli nacházíme o této instituci mnoho důležitých naučení.

Manželství je vlastně prvním společenským uspořádáním, o kterém se v Písmu dozvídáme. Pro Boha je manželský svazek tak důležitý, že stejná slova, která řekl Adamovi a Evě, nacházíme v Bibli i na dalších třech místech. „Proto opustí muž svého otce i matku a přilne ke své ženě a stanou se jedním tělem.“ (Gn 2,24; také Mt 19,5; Mk 10,7 a Ef 5,31) Tyto texty nám připomínají, že když se lidé rozhodnou vstoupit do manželství, vztah mezi nimi se má stát tím nejsilnějším, co prožívají – dokonce důležitějším než jejich vztah k rodičům. Pro Boha je spojení muže a ženy v manželském svazku důležité také proto, že tento vztah je příkladem, ztělesněním vztahu, který existuje mezi Kristem jako ženichem a církví jako nevěstou (Ef 5,32).

Když se někdo rozhodne stavět dům, musí si nejprve spočítat náklady a připravit si rozpočet (L 14,28–30). O co více se musíme zastavit a uvažovat, když se rozhodneme budovat domov! Dům se staví z cihel a malty, dřeva a železa, drátů a skla. Ale domov se buduje z věcí, které často nemají hmotnou povahu.

Uvažuj nad verši 1K 13,4–8 a Ga 5,22.23. Které vlastnosti jsou důležité během každé etapy života, ale mají mimořádnou důležitost pro ty, kteří se připravují na vstup do manželství?

S přípravou na manželství musíme začít každý osobně, sám u sebe. Kromě toho se musíme velmi pozorně zamyslet, abychom zjistili, zda nás náš budoucí partner bude doplňovat tím správným způsobem. Měli bychom si také položit následující otázky, které vycházejí z biblických principů: Jde o pracovitěho člověka? (Př 24,30–34) Není náhodou příliš prchlivý nebo hněvivý? (Př 22,24) Spojují nás stejné životní hodnoty, stejné vyznání? (2K 6,14–18) Jak mého budoucího partnera vnímá moje rodina a moji přátelé? (Př 11,14) Spoléhám se na Boha, nebo jen na své pocity? (Př 3,5.6) Odpovědi na tyto otázky mohou naznačit, zda jsou v našem vztahu splněny předpoklady pro to, aby naše budoucnost byla šťastná, anebo existuje reálné riziko těžkostí a trápení.

Aplikace

Uvažuj o některých dobrých manželstvích, která znáš. Které charakteristické znaky v nich nacházíš? Jak by se některé z těchto principů mohly aplikovat i do ostatních mezilidských vztahů?

PŘÍPRAVA NA RODIČOVSTVÍ

“Čím jsou šípy v ruce bohatýra, tím jsou synové zplození v mládí. Blaze muži, který jimi naplnil svůj toulec! Nebudou zahanbeni, až budou v bráně jednat s nepřáteli. (Ž 127,4.5)

Osobní studium

Jen máloco dokáže změnit život rodiny tak jako příchod dítěte. Od okamžiku narození nebo osvojení se v rodině vše od základu změní.

Děti k nám však nepřicházejí s návodem k použití, který by rodiče instruoval o způsobu péče o děti a postupu na odstraňování možných problémů. Dokonce i zkušené rodiče někdy vyvede z míry chování dítěte, jeho slova či nálady.

Podobně jako je důležité připravit se na manželství, je nezbytné připravit se i na rodičovství a odpovědnost, která je s ním spojena.

Uvažuj o následujících textech. Příběhy v nich sice hovoří o výjimečných situacích, ale přesto v nich můžeme objevit i univerzálně platné principy přípravy na rodičovství. Jaké?

IS 1,27

Sd 13,7

L 1,5–17.39–45

L 1,46–55.76–79

Před rodiči v uvedených textech se otevřely úžasné možnosti, ale také měli velkou odpovědnost. Tři manželské páry se měly stát rodiči proroků a vůdců Izraele. Jeden z nich měl být dokonce předchůdcem zaslíbeného Mesiáše. A dítě Marie a Josefa se mělo stát samotným Mesiášem – Kristem.

Přestože naše děti pravděpodobně nebudou vyvolené k tomu, aby se staly proroky, jako rodiče bychom se měli připravovat na radikální změnu, která příchodem dětí v našem životě nastane.

„Rodiče si musí uvědomit, že jejich děti projdou různými pokušeními. Už před narozením dítěte by se měli připravovat na to, aby mu umožnili úspěšný boj proti zlu. Pokud je matka před narozením dítěte nestřídmá, sobecká, netrpělivá a přehnaně náročná, odrazí se tyto vlastnosti ve sklonech dítěte. Mnoho dětí tímto způsobem dostane do vínku téměř nepřekonatelnou náklonnost ke zlému.“ (AH 256)

Aplikace

V životě můžeme mít odpovědnost v různých oblastech. Mezi nejdůležitější však patří péče o dítě nebo o jiné na nás závislé lidi (nemocné sourozence, zestárlé rodiče a podobně). Co můžeš udělat pro to, aby ses jednou takové odpovědnosti zhostil co nejlepším způsobem a v souladu s Boží vůlí?

PŘÍPRAVA NA STÁŘÍ

Počet našich let je sedmdesát roků, jsme-li při síle, pak osmdesát, a mohou se pyšnit leda trápěním a ničemnostmi; kvapem uplynou a v letu odcházíme. (Ž 90,10)

Osobní studium

Slova Mojžíšovy modlitby v Žalmu 90,10 nám připomínají neúprosné plynutí času. S přibývajícimi léty cítíme, jak se postupně měníme. Vlasy nám zešedívají nebo vypadají, jsme celkově pomalejší a bolest se nám stává stále častějším společníkem. Pokud máme děti, možná se staneme prarodiči a těšíme se z vnoučat. Během předchozích období života jsme nabyli zkušenosti a možná jsme se také na tuto poslední etapu připravili.

Přečti si Žalm 71. Co se v něm hovoří o životě obecně? Jak nám slova tohoto žalmu mohou pomoci připravit se na stáří?

Žalm 71 je výpověď staršího člověka, který sice zápasí s problémy, jež život přináší, ale zároveň je jeho srdce naplněno klidem a štěstím, protože důvěřuje Bohu. Nejlepší způsob jak zestárnout je naučit se důvěřovat Hospodinu, dokud jsme ještě mladí. Obecně můžeme pro nás v tomto žalmu odhalit tři důležité lekce, které autor spojuje s moudrostí získanou věkem.

1. Vybuduj si hluboké osobní poznání Boha.

Už od mládí (Ž 71,17) byl Bůh pro autora útočiskem (v. 1 a 7) a záchranou (v. 2). Bůh byl a je jeho skálou a pevností (v. 3), jeho nadějí a tím, komu věří (v. 5). Mluví o Božích dívech (v. 16 a 17), o jeho moci (v. 18) a o všech velkých věcech, které Bůh vykonal (v. 19). Autor nakonec zvolá: „Bože, kdo je tobě roven!“ (v. 19) Každodenní rozhovory s Bohem, studium jeho slova a rozjímání o Božích skutcích prohloubí a upevní naši zkušenost se Všemohoucím.

2. Vytvoř si dobré návyky.

Zdravá strava, dostatek aktivního pohybu, pitný režim, hygiena, pobyt na slunci a čerstvém vzduchu, přiměřený odpočinek a podobně – to vše nám pomůže těšit se ze života déle a hodnotněji. Je dobré si osvojit i pravidelné budování důvěry (Ž 71,3), uctívání Boha (Ž 71,6.15) a prožívání naděje (Ž 71,14).

3. Rozvíjej své nadšení pro misi.

Žalmista se nedíval na stáří jako na čas, kdy bude nečinně sedět a hledět do prázdna. I v pokročilém věku chtěl pokračovat v uctívání Boha (Ž 71,8) a ve vydávání svědectví o jeho spravedlnosti a velkých skutcích (Ž 71,15–18).

Aplikace

Jaké výhody s sebou přináší stáří? Pokud jsi mladší, zkus se na to zeptat někoho staršího. O co se starší lidé mohou podělit s mladšími? Jak a v čem si mohou být mladší a starší vzájemně užiteční?

PŘÍPRAVA NA SMRT

⁵⁴A když pomíjitelné obleče nepomíjitelnost a smrtelné nesmrtelnost, pak se naplní, co je psáno: „Smrt je pohlcena, Bůh zvítězil!“ ⁵⁵Kde je, smrti, tvé vítězství? Kde je, smrti, tvá zbraň?“ (1K 15,54.55)

Osobní studium

Nebudeme-li brát zřetel na to, že se můžeme dožít druhého příchodu Ježíše Krista, ta největší (a nejobávanější) změna čeká na nás všechny – ze života do smrti. Mluvili jsme o uzavření manželství a o příchodu dítěte do rodiny. Ale co jiného než právě smrt milovaného člověka má největší vliv na ty nejbližší členy rodiny!

Uvažuj o textu 1K 15,20–26. Co tyto verše mluví o smrti? Proč je smrt nevyhnutelná a jakou máme naději tváří v tvář smrti?

Smrt velmi často přichází nečekaně a při tragických událostech. Až bolestně mnoho žen, dětí a mužů se sice ráno vzbudí do nového dne, ale jejich oči jim nezavře až klidný večerní spánek, ale smrt. Nebo ráno vstaneme, a než večer ulehne, přijdeme o někoho ze svých nejbližších.

Co bychom mohli udělat, abychom se připravili na smrt? Je to složitá otázka. Ano, je důležité mít dobré vztahy s blízkými. Ale tím nejdůležitějším je být spojen s Bohem a prožívat jistotu, že mě v každé chvíli příkrývá jeho spravedlnost (Ř 3,22). To je jediná možná příprava na něco, co sice víme, že jednou přijde, ale „nevíme dne ani hodiny“.

Zkusme se zeptat jinak: Co bychom dělali, kdybychom věděli, že nám zbývá jen několik měsíců života? Neznáme sice s jistotou přesný čas, ale určitě si uvědomujeme, že se konec našeho života blíží s každým naším nádechem. Je proto důležité připravit sebe a také svou rodinu na neodvratnou skutečnost.

Přečti si text 1Kr 2,1–4. Co se můžeš naučit ze slov, která adresoval král David svému synu Šalomounovi? Co se z nich můžeme naučit o přípravě na smrt?

Na jedné straně bychom mohli konstatovat: To je tedy věc! David, který nejprve ve smilstvu přivedl do jiného stavu Batšebu a pak vydal na smrt jejího muže Urijáše (2S 11. kap.), připomíná svému synovi, aby chodil po Božích cestách. Za těmito silnými Davidovými slovy však téměř jistě bylo právě uvědomění si tragických následků, které způsobily jeho hříchy. Nepochybně právě proto se snažil varovat svého syna před pošetilostí a nerozumem, které mohou způsobit tolik bolesti a utrpení. David k poznání ceny hříchu došel po trnitě cestě. Doufal proto, že svému synovi ušetří potíže a útrapy, s nimiž musel zápasit on sám.

Aplikace

Jakou zkušenost máš s lidmi, jejichž odcházení a umírání jsi zažil? Co bylo při těchto smutných chvílích pro tebe největším povzbuzením? Proč?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Uvažujeme-li o příběhu starověkých Izraelců na poušti, můžeme vidět téměř nekonečný seznam chyb a omylů – a to navzdory úžasnému zjevení Boží lásky a moci. Nakonec, dříve než měli Izraelci konečně vstoupit do zaslíbené země (a prožít další obrovskou změnu), museli si od Mojžíše vyléchnout následující slova: „Na vlastní oči jste viděli, co Hospodin učinil kvůli Baal-peórovi, že každého muže, který chodil za Baal-peórem, Hospodin, tvůj Bůh, vyhladil z tvého středu. Ale vy, kteří jste se přimkli k Hospodinu, svému Bohu, jste dodnes všichni živi. Hleď, učil jsem vás nařízením a právům, jak mi přikázal Hospodin, můj Bůh, abyste je dodržovali v zemi, kterou přicházíte obsadit. Bedlivě je dodržujte. To bude vaše moudrost a rozumnost před zraky lidských pokolení. Když uslyší všechna tato nařízení, řeknou: ‚Jak moudrý a rozumný lid je tento veliký národ!‘ Což se najde jiný veliký národ, jemuž jsou jeho bohové tak blízko, jako je nám Hospodin, náš Bůh, kdykoli k němu voláme? A má jiný veliký národ nařízení a práva tak spravedlivá jako celý tento zákon, který vám dnes předkládám? Jenom si dej pozor a velice se střež zapomenout na věci, které jsi viděl na vlastní oči, aby nevymizely z tvého srdce po všechny dny tvého života. Seznam s nimi své syny i vnuky.“ (Dt 4,3–9) Je důležité, abychom nikdy nezapomněli, co pro nás Hospodin vykonal. Nejlepším způsobem, jak na to nezapomenout, je mluvit o tom a učit to druhé, a zvláště nastupující generaci. Všimněte si, jak důležitou roli v tom všem hrála rodina. Izraelci měli svým zkušenostem učit své děti a své vnuky.

Otázky k rozhovoru

1. Ve třídě sobotní školy se spolu podělte o vlastní zkušenosti, které máte s přípravou na některé důležité období života – manželství, rodičovství, stáří apod. Jak tato zkušenost ovlivnila život vaší rodiny? Co byste ze své zkušenosti chtěli poradit jiným, aby jim to pomohlo v přípravě na toto životní období?
2. Uvažujte o Davidových slovech Šalomounovi v kontextu jeho hříchů a pohrom, které pak na něj přišly a ovlivnily nejen jeho kralování, ale i život jeho rodiny. V čem můžeme v Davidově případě vidět realitu působení Boží milosti?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Osamělost

Texty na tento týden

Kaz 4,9–12; Fp 4,11–13; 1K 7,25–34; Mt 19,8; Gn 37,34; Iz 54,5

Základní verš

*„I řekl Hospodin Bůh: ‚Není dobré, aby člověk byl sám. Učiním mu pomoc jemu rovnou.‘“
(Gn 2,18)*

Před několika lety se v médiích objevila strhující a zároveň smutná zpráva. Mladou ženu našli mrtvou v jejím bytě. Ačkoli už to samo osobě bylo tragické, na celém příběhu byla nejhorší skutečnost, že trvalo více než deset let, než mrtvou ženu v jejím bytě našli. Deset let! Lidé si oprávněně kladli otázku: Jak je možné, že ve městě plném lidí a při tolika komunikačních prostředcích může být žena, která nežila na ulici, tak dlouho mrtvá, aniž by si toho někdo všiml?

Přestože jde o extrémní situaci, tento příběh ilustruje realitu: mnoho lidí trpí osamělostí. V roce 2016 noviny The New York Times zveřejnily článek s názvem „Studie se snaží vysvětlit epidemii osamělosti“. Jde o skutečný problém.

Už od stvoření nebylo v plánu, abychom žili sami. Boží plán už v rajske zahradě odhalil, že jako lidé máme žít ve společenství s jinými lidskými bytostmi. Naneštěstí do světa vstoupil hřích a od té doby už nic není takové, jaké to mělo být. Tento týden se budeme věnovat tématům, se kterými má pravděpodobně zkušenost většina z nás – společenství a osamělost v různých životních obdobích.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

SPOLEČENSTVÍ

³²Hle, přichází hodina, a již je zde, kdy se rozprchnete každý do svého domova a mne necháte samotného. Ale nejsem sám, neboť Otec je se mnou. ³³To jsem vám pověděl, abyste našli ve mně pokoj. Ve světě máte soužení. Ale vzchopte se, já jsem přemohl svět. (J 16,32.33)

Osobní studium

Uvažuj o textu **Kaz 4,9–12**. Co je základní myšlenkou těchto veršů? O jakém obecném životním principu se zde hovoří?

Jen málo z nás zvládá život o samotě. I když jsme samotáři a užíváme si chvíle samoty, dříve či později nejen zatoužíme po společenství, ale možná jej dokonce potřebujeme – především v době problémů nebo nouze.

Naneštěstí jsou i v církvi, mezi spolupracovníky nebo v našem sousedství lidé, kteří se nemají na koho obrátit nejen v době nouze, ale nemají si s kým promluvit ani o běžných věcech. Pocit osamělosti se může dostavit kdykoliv. Jeden svobodný muž to vyjádřil následovně: „Nejtěžším dnem je pro mě neděle. Během týdne jsem obklopen kolegy a v sobotu jsem ve sborovém společenství. Ale v neděli jsem úplně sám.“

Uvažuj o následujících verších. Co se z nich můžeš naučit v souvislosti s časem, kdy prožíváš období osamělosti?

J 16,32.33

Fp 4,11–13

Jako křesťané prožíváme nejen svou víru s Bohem, ale i skutečné a osobní společenství s Bohem. Vědomí Boží blízkosti by nám mělo přinášet úlevu a útěchu. Ale ani blízkost, kterou Adam prožíval s Bohem v Edenu, nezabránila Bohu v tom, aby konstatoval: „Není dobré, aby člověk byl sám.“ (Gn 2,18) Bůh tedy věděl, že navzdory společenství s ním v dokonalém světě neporušeném hříchem člověk potřebuje společenství jiných lidí. O to více to platí i pro každého z nás.

Měli bychom být opatrní a nedělat ukvapené závěry. Skutečnost, že žijeme obklopeni množstvím lidí, neznamená, že by se člověk nemohl cítit osamělý. Často ti nejosamělejší žijí ve velkých městech, kde jsou v každodenním kontaktu se stovkami či tisíci jiných lidí. Být mezi lidmi neznamená, že se člověk nemůže cítit sám, osamělý, odcizený a s velkou touhou po společenství.

Aplikace

Ne vždy je snadné rozpoznat, kdo se cítí osamělý, opuštěný, odcizený, odmítnutý nebo prožívá bolest a potřebuje někoho, s kým by si mohl alespoň promluvit. Co můžeš ty sám aktivně udělat, abys byl citlivější k lidem, se kterými přicházíš do kontaktu?

ŽIVOT SVOBODNÉHO ČLOVĚKA

²⁶Domnívám se, že vzhledem k tomu, co má přijít, je pro člověka nejlepší zůstat tak, jak je. ²⁷Máš ženu? Nechtěj se s ní rozejít. Jsi bez ženy? Žádnou nehledej. ²⁸Ale i když se oženíš, nezhřešiš. A vdá-li se dívka, nezhřeší. Dolehne však na ně tíseň tohoto času. Toho vás chci ušetřit. ²⁹Chci říci, bratři, toto: Lhůta je krátká. Proto ti, kdo mají ženy, ať jsou, jako by je neměli. (1K 7,26–29)

Osobní studium

Mladá svobodná žena mluvila o výhodách svého života: „Dvakrát jsem měla možnost jít sloužit do vzdálené misijní oblasti a pokaždé jsem se bez většího váhání rozhodla jít.“ Člověk žijící v manželství, který má odpovědnost za rodinu, by zřejmě takové rozhodnutí dělal mnohem déle a složitěji, protože by se netýkalo jen jeho, ale také partnera a dětí.

Uvažuj o textu 1K 7,25–35. Jaké dobré důvody dává apoštol Pavel pro to, aby člověk nevstupoval do manželství?

Mnozí lidé jsou přesvědčeni, že manželství je pro ně Boží vůlí. Neřekl snad Bůh: „Není dobré, aby člověk byl sám“? Přesto vidíme v Písmu také příklady lidí, kteří do manželství nevstoupili. Největším příkladem je zřejmě Ježíš.

Proroku Jeremjášovi Hospodin řekl, aby zůstal svobodný (Jr 16,1–3). Šlo o příkaz, který souvisel s danou dějinnou situací a Jeremjášovo uposlechnutí tohoto Božího nařízení mělo být jakýmsi poselstvím, které danou situaci ilustrovalo. Nevíme, zda tento příkaz platil až do konce Jeremjášova života. Víme však, že i když byl svobodný (nebo možná právě proto), byl Jeremjáš významným prorokem.

Ani u Ezechiele neměl rodinný stav hrát zásadní roli. Přestože jeho manželka zemřela náhle a nečekaně, Hospodin mu dokonce nedovolil ani truchlit a měl pokračo-

vat ve službě, pro kterou ho Bůh ustanovil (Ez 24,15–18).

Prorok Ozeáš měl zkušenost se svým rozvráceným manželstvím, ale přesto pokračoval ve službě. Celý jeho příběh vynívá velmi zvláště: Bůh prorokovi přikázal vzít si za manželku prostitutku, o níž věděl, že Ozeáše nakonec opustí pro jiného muže (Oz 1–3). Z dnešního úhlu pohledu víme, že Hospodin se na prorokovi snažil poukázat na jednostrannost své lásky, kterou miluje Izrael. Pro samotného Ozeáše však muselo být nesmírně traumatické být součástí takového „podobství“.

Ani v jednom z uvedených příkladů nebylo pro Hospodina problémem selhávající manželství proroků. Boha zajímala bezúhonnost, čestnost, poslušnost a schopnost jeho služebníků zprostředkovat lidem svěřené poselství. I my bychom si měli být jisti, že náš život není s konečnou platností omezen tím, zda jsme vstoupili nebo nevstoupili do manželství, nebo zda se naše manželství náhodou nerozpadlo. Mnozí dnes velmi radikálně tvrdí, že pokud nežijeme v manželství, nejsme úplní či přímo dokonalí. Pavel na podobné myšlenky reaguje: „Vybízm vás, bratři, pro Boží milosrdenství, abyste sami sebe přinášeli jako živou, svatou, Bohu milou obětí; to ať je vaše pravá bohoslužba. A nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.“ (Ř 12,1,2)

Aplikace

Jak prakticky může být vaše sborové společenství nápomocné lidem, kteří z jakéhokoliv důvodu nežijí v manželství – ať už jde o členy církve, či nikoliv?

KDYŽ MANŽELSTVÍ SKONČÍ

Chce-li nevěřící odejít, ať odejde. Věřící nejsou v takových případech vázáni. Bůh nás povolal k pokoji. (1K 7,15)

Osobní studium

Hřích má devastující účinky na celé lidstvo. Kromě tělesného utrpení a smrti má asi nejvíce zničující vliv právě na fungování rodiny. Zdá se, jako by slovní spojení „nefunkční rodina“ bylo téměř nadbytečné. Možná by zcela stačilo říkat pouze „rodina“. Vždyť která rodina není – alespoň v některé oblasti – nefunkční?

Kromě smrti a domácího násilí je rozvod jednou z nejtěžších okolností, ve které se rodina může ocitnout. Lidé, kteří procházejí touto náročnou zkušeností, zažívají celou paletu emocí. První a nejčastější je pravděpodobně zármutek, který může v různé intenzitě trvat od několika měsíců až po několik let. Někdo může prožívat strach – hrůzu z neznámého, finanční tíseň a obavy, zda to zvládne a dokáže se s rozvodem vyrovnat. Další mohou prožívat období hněvu, deprese – a osamělosti.

Uvažuj o následujících verších. Jaké obecné principy související s rozvodem můžeš zformulovat na základě těchto textů?

Mal 2,16

Mt 5,31-32

Mt 19,8

1K 7,11-15

„Církev jako Kristův nástroj spasení má sloužit svým členům ve všech jejich potřebách a sytit každého tak, aby všichni rostli ke zralé křesťanské zkušenosti. Platí to zvláště v situaci, kdy členové stojí před celoživotním rozhodnutím, jakým je vstup do manželství, nebo prožívají tak bolestnou zkušenost, jakou je rozvod. Když se nějaké manželství ocitne v ohrožení, oba partneři, stejně tak jako členové sboru a rodiny, mají vynaložit veškeré úsilí, aby došlo ke smíření podle Božích principů pro nápravu narušených vztahů (Oz 3,1-3; 1K 7,10.11; 13,4-7; Ga 6,1).

Sbor nebo další organizační složky církve mohou pomoci členům budovat pevný křesťanský domov. Mezi pomůcky, které jsou k dispozici, patří zejména: (1) předmanželský seminář pro ty, kdo chtějí uzavřít manželství, (2) programy a semináře pro manželské páry a jejich rodiny a (3) programy pro narušené rodiny nebo rozvedené členy.“ (Církevní řád, část „Sbor a služba rodinám“, str. 146)

Aplikace

Jak prakticky a zároveň bez odsuzování můžeš pomoci někomu, kdo prochází rozvodem?

SMRT A OSAMĚLOST

Živí totiž vědí, že zemřou, mrtví nevědí zhola nic a nečeká je žádná odměna, jejich památka je zapomenuta. Jak jejich láska, tak jejich nenávisť i jejich horlení dávno zanikly a nikdy se již nebudou podílet na ničem, co se pod sluncem děje. (Kaz 9,5.6)

Blaze těm, kdo pláčou, neboť oni budou potěšeni. (Mt 5,4)

Osobní studium

Víme, že všechny naše vztahy, včetně manželství, dříve nebo později skončí – vinou našeho velkého nepřítele, kterým je smrt. Bez ohledu na naši lásku, porozumění a společně strávený čas dobře víme, že dříve či později přijde smrt (pokud do té doby nepřijde Ježíš) a všechny naše vztahy ustanou. To je naším osudem od prvního hříchu člověka v ráji a bude tomu tak až do Ježíšova příchodu.

Bible nám neříká, kdo z dvojice Adam a Eva zemřel dříve. Ale určitě to bylo pro toho druhého nesmírně bolestné, zvláště když si uvědomíme, že se smrt nikdy neměla stát součástí života člověka. Adam a Eva přišli nejprve o svého drahého syna Ábela. Ale stále měli jeden druhého. Jaké to asi bylo pro toho, který přišel jako první o svého milovaného druhu, se kterým toho tolik prožil!

Přes veškerou hrůzu, bolest a neštěstí, které se smrtí přicházejí, jsme se ji naučili přijímat jako nedílnou součást života. Ale smrt neměla nikdy vstoupit do života člověka. A tak se až dodnes pokoušíme objevit ve smrti nějaký smysl, ačkoli je to téměř nemožné.

Uvažuj o následujících verších. Co říkají o smrti a o tom, jakou je pro člověka bolestnou zkušeností?

Iz 57,1

Zj 21,4

1Te 4,16–18

Mt 5,4

2S 19,1

Gn 37,34

Jako lidé se musíme vyrovnávat nejen s realitou vlastní pomíjivosti, ale musíme čelit i realitě smrti druhých lidí – našich milovaných, našeho životního partnera a někdy dokonce i našich dětí. Dříve či později budeme tedy prožívat období trýznivé bolesti a pocitu osamělosti, které do našeho života přinese smrt blízké a milované osoby. Je to těžké a bolí to. V takovém čase se však můžeme – a často i musíme – spoléhat jen a jen na Boží zaslíbení. Vždyť co jiného máme v tomto hříšném světě naplněném utrpením a smrtí?

Aplikace

Jak může vaše sborové společenství pomoci těm, o kterých víte, že trpí osamělostí a bolestí způsobenou smrtí milovaného člověka?

DUCHOVNÍ VDOVSTVÍ

Tvým manželem je přece ten, jenž tě učinil, jeho jméno je Hospodin zástupů, tvým vykupitelem je Svatý Izraele; nazývá se Bohem celé země. (Iz 54,5)

Osobní studium

Mladá žena jménem Natálie byla vdaná již sedm let, když se na pozvání své kamarádky zúčastnila evangelizačních přednášek v místním sboru církve adventistů. Přesvědčena tím, co se tam dozvěděla, rozhodla se odevzdat svůj život Ježíši Kristu, prožila zkušenost znovuzrození a navzdory rázným protestům manžela a jeho rodičů, vlastních rodičů a dokonce i sousedky se Natálie rozhodla nechat se pokřtít a vstoupit do církve adventistů. Svě nově nabyté víře přizpůsobila co nejvíce i svůj životní styl.

Je snadno představitelné, že čelila obrovskému tlaku. Její manžel dokonce argumentoval docela pochopitelně: „Takovou jsem si tě nebral, jsi najednou někdo úplně jiný, já chci zpět tu starou Natálii, které jsem sliboval svou věrnost.“ Od té doby uplynulo již několik let a Natálie se stále snaží žít svůj život víry. Přestože její manželství stále trvá, její stav by se dal označit i slovy „duchovní vdova“. Svůj duchovní život totiž nemá s kým sdílet, ani s tím, kdo je jí jinak nejbližší.

Jaké povzbuzení můžeme najít v následujících verších pro ty, kteří se mohou cítit jako „ovdovělí“ pro svou víru?

Iz 54,5

Oz 2,21.22

Ž 72,12

Po celém světě žijí v našich sborech „Natálie“. Tito lidé, muži nebo ženy, žijí sice v manželství, ale sborové společenství navštěvují sami nebo jen se svými dětmi. Možná si vzali partnera jiného vyznání či zcela nevěřícího. Možná se rozhodli přidat k církvi, ale jejich partner ne. A možná byli při uzavření manželství oba členy církve, ale jejich partner z nějakého důvodu změnil názor, přestal chodit do sboru, nebo se dokonce stal nepřátelským vůči náboženství a duchovním věcem. Tito lidé chodí sami do sboru, sami sedí během polední přestávky, sami navštěvují různé sborové aktivity. Jsou smutní, že nemohou finančně podporovat církev tak, jak by chtěli, protože jejich partner s tím nesouhlasí. A tak přesto, že žijí v manželství, v duchovní oblasti se cítí osamělí, podobně jako vdovci nebo vdovy.

Každý z nás se zřejmě ve sborovém společenství s takovým člověkem setkal. I tito lidé potřebují naši lásku a podporu.

Aplikace

Jaké praktické kroky může podniknout tvé sborové společenství ve snaze pomoci „duchovním vdovám a vdovcům“ ve vašem středu?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Henocho si během svého činorodého života neochvějně udržoval spojení s Bohem. Čím více ho tísnilo množství naléhavých povinností, tím vytrvaleji a vroucněji se modlil. Stále na jistý čas opouštěl společenský život. Poté, co pracoval mezi lidmi a pomohl jim svým poselstvím a příkladem, uchýlil se do samoty, kde toužil po poznání, které může dát jen Bůh. Po obdobích takového vnitřního společenství Henocho stále víc a více odrážel Boží obraz. Jeho tvář vyzařovala jakýsi posvátný jas, jaký později zářil z obličeje Ježíše Krista. Když se poté, co prožil společenství s Bohem, vracel mezi lidi, s bázní hleděli na nebeský výraz jeho zjevu i nevěřící lidé.“ (GW 52)

Přestože Henochoův příběh vyznívá jako povzbuzení pro ty, kteří vyhledávají samotu, aby byli blíže k Bohu, mnozí čelí samotě, o kterou neusilovali. Nechtějí být sami. Ano, s všudypřítomným Bohem můžeme prožívat radostné společenství, ale někdy celé naše nitro touží po společnosti a přátelství člověka. Je proto důležité, abychom jako církevní společenství byli připraveni otevřít náruč i pro ty, kteří možná sedí každou sobotu vedle nás v lavici, ale přesto procházejí bolestivým obdobím osamocení. Pokud takové období prožíváte právě teď vy, zkuste si najít někoho, komu dokážete důvěřovat (v církvi nebo mimo ni), a řekněte mu o svém trápení. Často se totiž nedá na první pohled rozpoznat, co člověk ve svém nitru prožívá. Pro mnohé je také snazší zůstat ve své ulitě, schovaní za maskou.

Otázky k rozhovoru

1. Jak se může stát vaše sborové společenství citlivějším k potřebám osamělých lidí ve vašem středu?
2. „Ne že bych si nařikal na nedostatek; naučil jsem se být spokojen s tím, co mám.“ (Fp 4,11) Přečtěte si celý kontext Pavlových slov v Listu Filipským. Čím vás tyto verše oslovily? Proč musíme být opatrní při odvolávání se na tyto texty, abychom někomu neublížili?
3. Promluvte si ve třídě sobotní školy o čase, kdy jste procházeli vážným obdobím osamělosti. Co vám tehdy pomáhalo? Co vám ubližovalo? Co jste se z této zkušenosti naučili a jak toho můžete využít v pomoci druhým?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Slova moudrosti pro rodiny

Texty na tento týden

Př 5,3–14; Mt 19,5; 1K 7,3.4; Př 13,22; 14,26; 17,22; 23,13; 31,10–31

Základní verš

„Důvěřuj Hospodinu celým srdcem, na svoji rozumnost nespolehej. Poznávej ho na všech svých cestách, on sám napřímí tvé stezky.“ (Př 3,5.6)

Ať už se právě teď nacházíme v jakémkoliv životním období, vše pro nás samozřejmě začalo matkou a otcem. A to bez ohledu na to, jaký – a zda vůbec nějaký – vztah jsme spolu měli. Je také mnoho lidí, kteří během života nezažijí žádnou jinou rodinu kromě té, v níž vyrostli.

Bez ohledu na okolnosti a životní období, ve kterých se právě teď nacházíme, kniha Přísloví obsahuje pestrou paletu pokynů, básní, otázek a dalších slov moudrosti. Mnoho z nich se zaměřuje přímo na rodinné vztahy, jiné můžeme jako moudrá naučení aplikovat na situaci v rodině. Cílem knihy Přísloví je mimo jiné poskytnout rady, které mají rodičům pomoci vést své děti k zbožnému a mravnému životu. Tak jako může rodič napsat svému dítěti dopis, ve kterém mu dá rady a povzbuzení před odchodem na vysokou školu, odstěhováním se do podnájmu nebo vycestováním za prací do zahraničí. Přísloví jsou radami otce synovi: „Můj synu, poslouchej otcovo kárání a matčíným poučováním neopovrhuj.“ (Př 1,8) V Páté knize Mojžíšově nacházíme přímou výzvu, aby rodiče vyprávěli o své víře a jejím smyslu příští generaci. Kniha Přísloví přináší rady a inspiraci, jak to dělat. Ve slovech rodiče tu zaznívá hlas nebeského Otce, který vyzývá, abychom se naučili opravdové moudrosti.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

MILOVAT SVOU ŽENU

¹⁸Bud' požehnan tvůj zdroj, raduj se z ženy svého mládí, ¹⁹z milované laně, z líbezných srny; její prsy at' tě vždycky opojují, kochej se v jejím milování ustavičně. (Př 5,18.19)

Osobní studium

Prostuduj si text Př 5,3–14. Na základě těchto veršů se pokus udělat seznam všech problémů a následků, které vyplývají z mimomanželských milostných poměrů.

Zbožný člověk si své nejhlubší city a prožívání sexuální intimity ponechává až pro manželství (pokud je svobodný) nebo si je chrání v manželství (pokud žije v manželském svazku). Přísloví promlouvají výslovně k mužům, ale stejné myšlenky platné pro ženy jsou vyjádřeny v Písni Šalomounově (Pís 4,12–15). Velkou přitažlivost zakázané lásky bychom měli vnímat v kontextu hrozných následků hříchu. Příležitostným milostným aférám chybí oddanost a závazky, proto trvají mnohem kratší čas než opravdový intimní, hluboký vztah. Mimomanželské vztahy plývají finančními, tělesnými i citovými silami člověka. A co je nejdůležitější, jednou se budeme muset před Bohem zodpovídat za rozhodnutí, která jsme v této oblasti života udělali (Př 5,20.21).

Sexuální intimita patří mezi největší dary, které Bůh člověku dal. Je však třeba říci, že patří výhradně do manželského svazku (Mt 19,5; 1K 7,3.4; Žd 13,4). V knize

Přísloví je obrazně vyjádřeno citlivé téma potěšení a uspokojení, jaké mají prožívat manželé při svém milování. Jsou použity obrazy dostatku čerstvé vody a také uspokojení všech potřeb v náručí manželky. Je to připomenuto v kontrastu s chřadnutím, které je následkem nevěrnosti. Slovní spojení „žena tvého mládí“ (Př 5,18) naznačuje, že vzájemná věrnost a oddanost trvají, i když manželé stárnou. Manžel se stále může „opájet“ a „kochat“ (Př 5,19) láskou a krásou své manželky.

V našem hříšném stavu nás mohou sexuální touhy vést úplně jiným směrem, než byl původní Boží plán při stvoření. Bůh však dal člověku schopnost přemýšlet a rozhodovat se. Pokud se vědomě nevyhýbáme pokušením, pokud jim podléháme a nesnažíme se žít podle Boží vůle, postupně nás mohou zcela ovládnout. Pevné přijetí záměru, který měl Bůh se sexualitou jako nedílnou součástí láskou naplněného manželského svazku, může zakázaným sexuálním vztahům zabránit. Rozhodnutí pro celoživotní věrnost Bohu a plánu, který měl se sexualitou pro manželství, nevychází jen z moudrosti a opatrnosti, ale přináší s sebou i štědrá odměna.

Aplikace

Jakou radu byste dali někomu, kdo zápasí se sexuálním pokušením, které může jeho manželství snadno zničit?

VÝZVA OTCŮM

V bázni před Hospodinem má člověk pevné bezpečí a útočiště pro své syny. (Př 14,26)

Osobní studium

Uvažuj o následujících verších a zaznamej si charakterové vlastnosti otců, které mohou mít pro jejich děti dlouhodobé důsledky.

Př 13,22; 27,23.24

Př 14,26

Př 15,1.18; 16,32

Př 15,27

Př 29,17; B21

Charakter otců má přímý vliv na jejich děti a na dědictví (a zdaleka ne pouze na hmotné), které jim zanechávají. Děti hledají u svého otce podporu, zájem, lásku, vedení a vzor. Přísloví chválí otce, kteří jsou spolehlivými živiteli a moudrými správci rodinných prostředků. „Kdo se žene za ziskem, rozvrací svůj dům...“ (Př 15,27) Chamtivost a nenasytost mají mnoho podob.

Otcové by měli mít dostatek moudrosti, aby byli ochotni dát rodině přednost před prací. Zbožní otcové jsou trpěliví a umějí se ovládat. Uvědomují si, že děti jsou na nich závislé. Vychovávají a usměrňují své děti, zároveň si však dávají pozor, aby svou autoritu nezneužívali. A co je nejdůležitější, oddaní otcové touží následovat Boha, chtějí se nechat ovládat jeho láskou a Božím slovem, aby mohli vést své děti po správných cestách.

A konečně, tím nejdůležitějším, co může otec pro své děti udělat, je milovat jejich matku. Věrnost a laskavé projevy náklonnosti (nebo naopak jejich nedostatek) ovlivňují dítě a jeho blaho ještě i v dospělosti.

V knize Přísloví patří mezi klíčová témata věrnost člověka Bohu, oddanost v manželství a rodině a také bezúhonnost a poctivost v osobním a společenském životě. Úspěch v těchto oblastech závisí na stavu srdce člověka. Člověka to neustále táhne do hříchu (mimomanželský sex, lenost, láska k penězům nebo zneužívání moci), ale moudrý manžel a otec hledá pomoc u Boha a snaží se dělat jen správná rozhodnutí.

Aplikace

Jak se principy, o kterých jsme dnes mluvili, vztahují na všechny lidi – nejen na otce? Jak tvé chování ovlivňuje (v dobrém nebo ve špatném) druhé lidi – a především děti? V kterých oblastech potřebuješ být opatrnější?

VÝCHOVA S LÁSKOU

Ukazuje stezku k životu, kdo dbá na napomenutí, kdežto kdo si domluv nevšímá, zavádí na sces-tí. (Př 10,17)

Osobní studium

Uvažuj o následujících verších. Co říkají o napominání a trestání dětí?

Př 10,17

Př 23,13,14

Př 29,1

Př 29,15

Rodiče někdy trestají své děti, aby jim ukázali, co je společensky nepřijatelné chování, aby je potrestali za neposlušnost, nebo aby dokonce jen vyjádřili svou nelibost. Jaký však měl Bůh záměr s napomináním a trestáním? Přísloví dávají oboje do souvislosti s nadějí do budoucnosti (Př 19,18). Zbožní rodiče vědí, že jejich děti mají hříšnou přirozenost. A s tím jim může pomoci jen jediná síla – tou silou je Ježíš Kristus (Ed 29; VYCH 19). Posláním křesťanského rodičovství je vést děti k Bohu. A s tím souvisí i důsledná výchova, která někdy vyžaduje i přísné napomenutí nebo trest.

Podpora křehké rostlinky. Pokud se na výchovu díváme Kristovými očima, pak napomenutí nevnímáme jako trest ani jako

vyjádření moci, ale jako záchrannou akci. Božím plánem je, aby milující rodiče, kteří si uvědomují moc hříchu, vedli kroky svých dětí ke Kristu. Starostliví rodiče vychovávají laskavě a zároveň důsledně. Usilují převést své děti jejich dětstvím a dospíváním tak, jako se zahradník stará o nově zasazené stromky – dokud se děti nenaučí sebeovládání a správnému rozhodování. Konečným cílem výchovy je, aby děti začaly důvěřovat Bohu a podílely se na Božím plánu záchrany, růstu a zralosti.

Jaké poselství pro rodiče můžeme najít v Př 13,24 a 23,13,14?

Můžeme říci, že jen několik veršů v Bibli zmiňuje „hůl“ („metlu“; heb. šebet) v kontextu výchovy dětí. V křesťanské literatuře pro rodiče se často uvádí, že rodiče by měli používat hůl podobně, jako ji používá nebeský Pastýř pro vedení svého stáda, na kterém mu záleží (Ž 23,4).

Na jiných místech Písmo vede rodiče k tomu, aby své děti trpělivě vyučovali, byli jim pevným vzorem, komunikovali s nimi a měli s nimi dobrý vztah. To je cesta, jak děti pozitivně ovlivnit ke změně (Dt 11,18,19). Pokud má mít napominání a kárání očekávaný výchovný a záchranný efekt, děti musejí cítit, že je jejich rodiče milují (Př 13,24).

Aplikace

Co mohou rodiče udělat, pokud při výchově „přestřelí“ a napomenutí nemá zamýšlený výsledek, protože je příliš drsné nebo nesprávně pochopené?

JE LEPŠÍ ŽÍT NA STŘEŠE?

Radostné srdce hojí rány, kdežto ubitý duch vysušuje kosti. (Př 17,22)

Lépe je bydlet na střeše v koutku než se svárlivou ženou ve společném domě. (Př 21,9)

Osobní studium

Uvažuj o textech **Př 21,9,19** a **27,15,16**. Proč podle tebe používá autor humor k vyjádření postřehů a moudrostí o některých negativních aspektech rodinného života?

Mnohá vyjádření z knihy Přísloví se zaměřují na soužití v rodině. Silná vyjádření bývají často „zjemněna“ trochou vtipu, podobně jako když o chování nepřiliš citlivého přítele říkají: „Svlékat šaty v chladný den či nalévat do louhu ocet je zpívat písně srdci sklíčenému.“ (**Př 25,20**) Podobně vtipně vyznívá i vyjádření na vrub „ranních ptáčat“: „Kdo za časného jitra příliš hlasitě dobrořečí svému bližnímu, tomu se to bude počítat za zlořečení.“ (**Př 27,14**) Manželky, které čtou verše o svárlivých ženách, by určitě rády přidaly i pár přísloví o mužích! Možná by argumentovaly tím, že vyjádření o hádavých ženách, které jsou protivnější než „neustálé zatékání vody“ (**Př 19,13**), celou situaci jen mlží, neboť muži mají stejnou odpovědnost za atmosféru v rodině a jsou minimálně stejně schopni vyvolávat hádky jako ženy.

Radostné srdce pomáhá. Pro život v rodině je dobré mít smysl pro humor. Humor můžeme vnímat jako jakési „mazivo“, které pomáhá snižovat stres a napjaté situace, jak připomíná úvodní verš: „Radostné srdce hojí rány, kdežto ubitý duch vysušuje kosti.“ (Př 17,22)

V knize Přísloví nacházíme lék v podobě humoru, který nám pomáhá pousmát se nad některými typy hněvivého a popudlivého chování. Možná právě tehdy, když se zasmějeme (nebo když nás samotné zasáhne vtipná poznámka odhalující naše chyby), jsme lépe připraveni mluvit o návycích nebo chování, které nás zlobí nebo provokuje. O humoru je však třeba říci i to, že by neměl sloužit ke zlehčování nebo obcházení problémů, které vyžadují naši vážnou pozornost.

Mírné zvýšení tělesné teploty může být známkou chronického infekčního onemocnění. Hádky, rozbroje a stížnosti mohou signalizovat, že kdesi na pozadí se u jednoho nebo více členů rodiny nachází potlačený hněv. Ten může souviset s problémy v oblasti důvěry nebo komunikace ve vztazích. Jeden z partnerů může tímto způsobem zkoušet vyřešit to, co ho ve vztahu trápí – například projevy moci, manipulace nebo neochota druhého partnera komunikovat. Pokud se infekci podaří vyléčit, symptomy postupně odeznějí. V rodině bychom se neměli vyhýbat řešení problémů, a už vůbec bychom se neměli vyhýbat jeden druhému. Členové rodiny, kteří milují Hospodina a jsou připraveni mluvit o svých potřebách a pocitech, se mnohem spíše dostanou k podstatě důvodu svého hněvu a podaří se jim vzniklý problém vyřešit.

Aplikace

Proč je smích důležitou součástí rodinného života? Jak může být v našich vztazích k dobru? Jak by se mohl humor zneužít?

OPRAVDU BOHATÁ MANŽELKA

Ženu statečnou kdo nalezne? Je daleko cennější než perly. (Př 31,10)

Osobní studium

Kniha Přísloví končí oslavou manželky s ušlechtilým charakterem (31,10–31). Pokus se identifikovat všechny dobré vlastnosti a kvality, o nichž se hovoří v této části knihy Přísloví.

Popisovaná žena má mimořádné vlastnosti. Celá stať je napsána ve formě básně a každý verš začíná na jedno z 22 písmen hebrejské abecedy (v abecedním pořadí). V celém holdu úctyhodné ženě můžeme cítit, že dokonce ani celá abeceda neposkytuje dostatečný prostor pro náležitou chválu!

Důraz, který dávají přísloví na důležitost výběru toho správného partnera, odráží následující výrok: „Žena statečná je korunou svého manžela, kdežto ostudná mu je jako kostižer v kostech.“ (Př 12,4) Na konci knihy Přísloví jsou všechny vlastnosti a charakterové rysy představeny na jakémsi ideálu dokonalé ženy, kterou všichni milují a velebí.

Všechny tyto vlastnosti a talenty samozřejmě nemusí mít jediná (nebo každá) žena.

Nejde ani o jakýsi seznam, podle kterého by měli manželé měřit své manželky. Prostřednictvím popisu vlastností a schopností dokonalé ženy autor této části knihy Přísloví vyslovuje to, co je nejdůležitější a univerzálně platné pro každou ženu (ale i pro každého muže). Co by tedy mělo být součástí jejich charakteru? Důvěryhodnost, soucit, spolehlivost, oddanost, laskavost a píle. Tajemstvím a základem takového života je podle knihy Přísloví to, že „se bojí Hospodina“ (Př 31,30).

V Př 31,10 se mluví o ženě „statečné“ („zdatné“ ČSP; „znamenité“ B21). Hebrejský výraz znamená „bohatá“ nebo „mocná“. Toto slovo je v Ž 62, 11 přeloženo jako „jmění“ nebo „majetek“ (ČSP) a v knize Jozue popisuje „udatné“ bohatýry (Joz 1,14). Také Bóaz hovoří o Rút jako o „znamenité“ ženě (Rt 3,11). Ve verši Př 31,10 vidíme dvojí pohled na „bohatství“. Skutečné bohatství však vychází z charakteru, poctivosti a z bázně před Hospodinem. Takové bohatství je mnohem cennější než bohatství spočívající ve zlatě, drahých kamelech nebo perlách.

Aplikace

Které čestné a statečné ženy tě v životě nejvíce ovlivnily? Jak bys rozšířil seznam charakterových a povahových kvalit zbožné ženy?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Křesťané by si měli dávat pozor na to, aby jejich srdce byla naplněna trpělivostí a pílí. Měli by rozvíjet lásku k rozjímání a vážít si ducha zbožnosti a oddanosti. Některým se zdá čas strávený rozjímáním zbytečný. Čas věnovaný studiu Písma a modlitbě považují za promarněný. Přála bych si, abyste mohli tyto věci vnímat ve světle Božího pohledu, protože pak by se pro vás nebeské království stalo tím nejdůležitějším v životě. Pokud máte své srdce zakotveno v nebesích, umocní to vaše dary a budete plnit vaše povinnosti s radostí. Vychovávat svou mysl k tomu, aby uvažovala o nebeských věcech, dodá vážnost všemu vašemu snažení. ... V dosahování duchovních úspěchů jsme jen trpaslíky... (Ef 4,13).“ (3BC 1157)

Otázky k rozhovoru

1. Mnozí křesťané ve snaze „hlídat své srdce“ před pokušením hledají oporu v různých podpůrných skupinách. Může v nás tato snaha podpořit růst potřeby vzájemných modliteb, studia Písma a spoléhání se na Ducha svatého? Kdy může být lepší v zápasu s pokušením, ve kterém křesťan padá a nedokáže přestat, vyhledat odbornou pomoc? Ta může v některých situacích přinést do života člověka výrazný posun k lepšímu. Proč?
2. Uvažujte spolu nad vašimi odpověďmi na poslední otázku na středu. Porovnejte své odpovědi. Smích a humor jsou úžasnými Božími dary. Ale podobně jako mnohé krásné dary, které jsme od Boha obdrželi, může být i humor převrácený a stát se něčím, co způsobuje bolest a utrpení. Proč?
3. Jaké kvality a vlastnosti u žen vyzdvihuje dnešní společnost? V čem jsou v protikladu k charakteristikám uvedeným v PŘ 31?
4. Jaké dnes obvyklé postoje ve vztahu k rodině jsou v přímém rozporu s biblickými principy rodinného života? Naopak jaké postoje jsou v souladu s biblickými principy? Jak bychom jimi mohli posílit naše rodiny?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Královská milostná píseň

Texty na tento týden

Píseň písní, Gn 2,7; 1K 7,3–5; J 17,3; 1J 1,9; Ř 1,24–27; Ga 5,24

Základní verš

„Polož si mě na srdce jako pečeť, jako pečeť na své rámě. Vždyť silná jako smrt je láska, neúprosná jako hrob žárlivost lásky. Žár její – žár ohně, plamen Hospodinův.“ (Pís 8,6)

Jedním z nejdůležitějších období života je manželství. Samozřejmě že ne každý do manželství vstoupí, ale pokud ano, manželství mu přinese nejen výjimečné požehnání, ale také mimořádně výzvy. Mezi požehnání patří i nádherný dar sexuality. Pokud se tento dar realizuje v souladu s Božím záměrem, je opravdu mocným vyjádřením lásky.

V protikladu k rozšířenému názoru se Bible v žádném případě nestaví proti sexualitě. Je proti zneužívání tohoto krásného daru, který jsme od Stvořitele dostali.

Píseň písní (Píseň Šalomounova, doslova Nejkrásnější z písní Šalomounových), jedna z nejkratších a pravděpodobně i nejméně čtených biblických knih, popisuje vztah mezi mladou nevěstou Šulamítkou a jejím milovaným, o kterém se věří, že jde o samotného krále Šalomouna. Píseň odkrývá tajemství lidské intimity a rozkoš manželské lásky. A přestože Píseň písní se často vykládá alegoricky jako symbol vztahu Boha a Božího lidu nebo Krista a jeho církve, v první řadě jde o poetické dílo o lásce, která se odehrává v upřímném a čistém vztahu mezi mužem a ženou.

Tento týden se budeme věnovat pozitivnímu a inspirativnímu pohledu na manželství, který nám nabízí Starý zákon.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

NEDĚLITELNÝ ŽIVOT

2Jak jsou milé tvé příbytky, Hospodine zástupů! 3Má duše zmirá steskem po Hospodinových nádvořích, mé srdce i mé tělo plesají vstříc živému Bohu! (Ž 84,2,3)

Osobní studium

Uvažuj o následujících textech. Jak bys na jejich základě charakterizoval biblický pohled na tělo člověka?

Gn 2,7

Ž 63,2

Ž 84,3

1K 6,19-20

1Te 5,23

Některá náboženství věří v takzvaný dualismus. Jde o takový pohled na člověka, které vnímá lidské tělo jako něco, co komplikuje jeho duchovní či duševní život. Tělo je pokládáno za špatné, zatímco „duch“ (či „duše“) je vnímán jako něco dobrého. V Písmu je však lidské tělo – včetně jeho pohlavních znaků – vnímáno jako nedílná součást celé lidské bytosti. Život je „tělo“ a „dech života“ (Gn 2,7). Žalmista celým svým já – tělem i duší – uctívá Hospodina (Ž 63,2 a 84,3). Celá bytost člověka má být posvěcená, oddělená pro svatý záměr, který má Bůh s člověkem.

Pozitivní pohled na tělo člověka v kontextu tělesného vztahu odráží i Píseň písní.

Co a jakým způsobem vyzdvihují následující texty?

Pís 1,2,13

Pís 2,6

Pís 5,10–16

Pís 7,1–9

Ve všech těchto biblických textech je vyjádřen obdiv ke kráse lidského těla. Tělesné aspekty manželské lásky nevyvolávají žádné rozpaky. Otevřeně se zde vyjadřuje celá škála milostných pocitů.

V mnoha kulturách existuje v souvislosti se sexualitou poměrně silné tabu. Pro manželské páry je pak často velmi obtížné komunikovat otevřeně a bez zábrán o svém intimním životě. Podobně ani děti nemají adekvátní příležitost naučit se to důležité o sexualitě v prostředí křesťanského domova (křesťanské rodiny), kde by se mohl Boží pohled skloubit s odpovídajícími informacemi. Biblické texty jsou v otázce sexuality velmi otevřené a vedou své čtenáře k tomu, aby v souvislosti s tímto tématem necítili nějaké zbytečné a přehnané zábrany. Jde přece o úžasný dar pocházející od Stvořitele. Tento dar je velmi důležitou součástí života, kterou bychom měli vnímat s respektem a důstojností.

Aplikace

Jak důvěrný vztah mezi partnery odráží (svým způsobem) důvěrný vztah, který můžeme mít s Bohem? Jaké souvislosti lze spatřit mezi partnerským vztahem a vztahem mezi Bohem a člověkem (například společně strávený čas, odevzdání se a podobně)?

VYJÁDŘENÍ LÁSKY V PÍSNÍ PÍSNÍ

Jak jsi krásná, přítelkyně moje, jak jsi krásná, oči tvé jsou holubice pod závojem, vlasy tvé jsou jako stáda koz, které se hrnou z hory Gileádu. (Pís 4,1)

Osobní studium

Přečti si následující texty a uvažuj o různých aspektech lásky, které jsou v nich představeny.

Pís 1,2,13

Pís 2,10–13.16

Pís 3,11

Pís 4,1–7

Pís 5,16

Pís 7,1–9

Pís 8,6,7

Píseň písní ukazuje, jak spolu přátelé tráví čas, jak otevřeně komunikují, projevují o sebe zájem a vzájemně se o sebe starají. V dalších textech popisuje, jak se ze dvou přátel stávají manželé. Manželka říká: „Pátrá jeho úst je přesladké, on sám je přezřadoucí skvost. Takový je milý můj, takový je můj přítel, jeruzalémské dcery.“ (Pís 5,16) Slovo

přítel vyjadřuje společenství a přátelství bez nutného nádechu sexuálního vztahu. Každý manžel může být šťastný, pokud je mu manželka i milou přítelkyní.

V celé Písní se objevují důvěrná vyznání a láskou naplněné projevy, které vyjadřují silnou náklonnost. Text je naplněn vyjádřeními, která svědčí o vzájemném tělesném a citovém potěšení, které si partneři navzájem přinášejí. Přirozené důvěrnosti romantické lásky jsou darem Stvořitele. Pomáhají partnerům vytvořit si v manželství silné pouto. Když oba dovolí, aby v jejich srdcích konala své dílo Boží láska, jejich lidská láska je „zušlechtěná a očištěná, povznesená a zdokonalená“ (AH 99).

Verše Písně písní vyjadřují ty nejvznešenější myšlenky o lásce. Skutečná láska však není lidskému srdci přirozená. Boží láska je darem Ducha (Ř 5,5). Taková láska k sobě poutá manžela a manželku v trvalém svazku. Oddaností naplněná láska je nezbytná i pro vztah rodič – dítě, protože buduje již od malička vědomí důvěry. Obětavá láska vytváří pouto mezi věřícími v těle Kristově. Píseň písní je i jakousi výzvou, aby se v našem partnerském vztahu stala aktivní silou právě Boží láska.

Aplikace

Jaké Boží ujištění se v Bibli nachází pro ty, kteří budou žít v těžkých dobách konce času?

POZNÁNÍ NAPLNĚNÉ LÁSKOU

²Jestliže si někdo myslí, že něco už plně poznal, ten ještě nepoznal tak, jak je třeba. ³Kdo však miluje Boha, je od něho poznán. (1K 8,2,3)

Osobní studium

Při pozorném čtení můžeme v Písni písní zaslechnout téma „návratu do ráje“. A přestože zamilovaní z Písně písní nejsou prvním mužem a první ženou, slova písne nás v myslí přenášejí do dokonalé zahrady Eden. Boží plán, aby se muž a žena stali „jedním tělem“ (Gn 2,24.25), je vyjádřen prostřednictvím jemných a citlivých metafor a symbolů.

Uvažuj o textech Pís 4,7–5,1. Jak tyto verše vyjadřují vzájemnou oddanost v intimním životě manželské dvojice? V čem jsou jim podobné Pavlovy rady a výzvy v 1K 7,3–5?

Šalomoun zve Šulamítku: „Se mnou z Libanónu, nevěsto má, se mnou z Libanónu půjdeš.“ (Pís 4,8) Později zve ona jeho: „...ať přijde do své zahrady můj milý a jí výtečné ovoce její“ (Pís 4,16). Šalomoun její pozvání přijímá: „Do zahrady své jsem přišel, sestro má, nevěsto, sbíral jsem svou myrhu a svůj balzám, z plástve jsem jedl svůj med, pil víno své a mléko.“ (Pís 5,1) Písmo naznačuje, že v intimních vztazích nesmí být žádné donucování, násilí ani manipulace. Do opravdového milujícího vztahu vstupují oba svobodně a naplnění láskou. „Moje zahrada“ je „jeho zahradou“.

Obě jména, „Šalomoun“ i „Šulamítka“, jsou odvozena od hebrejského slova *šalom*, které znamená „klid“ nebo „úplnost“. Oba si

vyjadřují vzájemný obdiv (Pís 4,1–5; 5,10–16). Vyváženost v jejich vztahu je vyjádřena i v básnickém stylu navzájem propojených veršů a myšlenek. Smluvní vyjádření „Můj milý je můj a já jsem jeho“ (Pís 2,16) je ozvěnou Adamova vyjádření v ráji: „Toto je kost z mých kostí a tělo z mého těla!“ (Gn 2,23)

Uvažuj o následujících dvou skupinách veršů. Manželský svazek můžeme charakterizovat i slovem „poznání“. Jak nám tento koncept pomáhá lépe pochopit náš vztah s Bohem?

Gn 4,1.25; 1S 1,19; L 1,34 (ČSP)

J 17,3; 1K 8,3; 13,12; Ga 4,8.9

V Bibli je výraz *poznat* často použit k vyjádření intimního vztahu mezi manželem a manželkou. Toto milující „poznání“ si navzájem nabízejí a přijímají ze svého nejhlubšího a nejskrytějšího nitra. Nejen dvě těla, ale i dvě srdce se stávají „jedním tělem“.

Sloveso *poznat* popisuje i vztah mezi člověkem a Bohem. Když se věřící člověk s citlivostí zamyslí nad jedinečným a něžným *poznáním*, které je v manželství vyjádřením vzájemného společenství, oddanosti a nekoněčné rozkoše, může získat hlubší pochopení nejvznešenějšího a nejsvětějšího tajemství, kterým je vztah mezi Kristem a církví.

Aplikace

Co ti může pomoci, abys prožíval s Bohem hlubší a důvěrnější vztah? Co pro tebe znamená myšlenka, že tě Bůh „poznal“?

LÁSKA VE SPRÁVNÉM ČASE

^{4,16}Probuď se, vánku severní, přijď, vánku jižní, ať voní moje zahrádka, ať její balzámy proudí jak bystřiny, ať přijde do své zahrady můj milý a jí výtečné ovoce její. ^{5,1}Do zahrady své jsem přišel, sestro má, nevěsto, sbíral jsem svou myrhu a svůj balzám, z plástve jsem jedl svůj med, pil víno své a mléko. Jezte, přátelé, a pijte, opájejte se laskáním. (Pís 4,16 a 5,1)

Osobní studium

Přečti si text Pís 4,8–5,1. Verše 4,16 a 5,1 se nacházejí v samotném centru Písni písní, jako by šlo o vyvrcholení manželství mezi Šalomounem a Šulamítkou a o jeho přivedení k dokonalosti.

Uvažuj o následujících verších. Co je jejich hlavní myšlenkou? Na co v nich Šalomoun odkazuje?

Pís 4,12

Pís 4,16; 5,1

Pís 8,8–10

V Písni písní nacházíme některá z přesvědčivých svědectví Písma, že Božím plánem je, aby lidé zůstávali až do uzavření manželství sexuální zdrženliví. Jedním z nejkonkrétnějších je zmínka o dětství Šulamítky, když se jí bratři ptají, zda bude „hradbou“ nebo „dveřmi“ (Pís 8,8.9). Jinými slovy, zda zůstane zdrženlivá až do manželství (hradba), nebo ne (dveře). Jako dospělá žena potvrzuje, že si zachovala svou zdrženlivost, pokud ke svému manželovi přichází čistá: „Já jsem hradba...“ (Pís 8,10) I ženich potvrzuje, že jeho milá je až po svatební noc pannou,

když říká: „Zahrada uzavřená jsi, sestro má, nevěsto, uzavřený val, zapečetěný pramen.“ (Pís 4,12) Šulamítka ze své vlastní zkušenosti radí přítelkyním, aby byly ve věcech lásky a manželství opatrné. Tříkrát v Písni písní oslovuje skupinu žen, které nazývá „jeruzalémské dcery“. Radí jim, aby neprobouzeły intenzivní touhu a lásku (Pís 2,7; 3,5; 8,4), dokud nenadejde vhodné období. Má se tím na mysli čas, když se ocitnou v důvěrném a bezpečném vztahu založeném na manželské smlouvě, jako je to u ní.

Snoubenec dvakrát zve svou nastávající nevěstu, aby „šla s ním“ (Pís 2,10; 4,8). Před svatbou jeho pozvání nemohla přijmout, ale nyní je to ona, která svého milého zve do své zahrady (Pís 4,16), a on radostně toto pozvání přijímá (Pís 5,1). Nepřítahuje ho jen její krása. Šulamítka „odjala jeho srdce“ (4,9; ČSP) a on je opojen její láskou a něžnostmi (4,10). Šalomoun je naplněn radostí, že patří právě jemu a nikomu jinému na celém světě: „Zahrada uzavřená jsi, sestro má, nevěsto, uzavřený val, zapečetěný pramen.“ (Pís 4,12) Ve společenství a ve svazku lásky se svou dokonalou ženou se ženich cítí, jako by vstupoval do zaslíbené země: „Ze rtů ti kane strdí, má nevěsto, pod tvým jazykem je med a mléko, a vůně tvých šatů je jak vůně Libanónu.“ (Pís 4,11)

Aplikace

„Jestliže doznáváme své hříchy, on je tak věrný a spravedlivý, že nám hříchy odpouští a očišťuje nás od každé nepravosti.“ (1J 1,9) Uvažuj o tomto verši v kontextu dobré zprávy pro ty, kteří litují svých špatných rozhodnutí v oblasti sexuality a jejich projevů.

OCHRANA STVOŘITELOVA DARU

²⁴Ti, kteří náležejí Kristu Ježíši, ukřižovali sami sebe se svými vášněmi a sklony. ²⁵Jsme-li živi Božím Duchem, dejme se Duchem také řídit. (Ga 5,24.25)

Osobní studium

Když Bůh stvořil člověka jako muže a ženu, sledoval svůj osobitý záměr (Gn 1,26–28). A přestože oba, muž i žena, byli stvořeni k Božímu obrazu, jejich vzájemné společenství v manželském svazku, díky němuž se stávají „jedním tělem“, mimořádným způsobem odráží jednotu uvnitř Trojice. Jednota muže a ženy s sebou přináší i plození nového života. Jde o původní a autentické vyjádření Božího obrazu.

Uvažuj o následujících verších. Jaký postoj zaujímá Písmo ve vztahu k sexuálním praktikám, které nejsou v souladu s původním Božím plánem?

Lv 20,7–21

Ř 1,24–27

1K 6,9–20

Písmo vyjadřuje nesouhlas se vším, co mění nebo ničí v člověku Boží obraz. Tím, že Bůh postavil některé sexuální praktiky mimo povolené hranice, vedl svůj lid k správnému záměru se sexualitou. Když se lidská zkušenost dostane do sporu s Božími zásadami, člověk je usvědčen z hříchu.

Přečti si následující texty. Uvažuj, jaké rady dostávají křesťané v souvislosti s sexualitou. Jak by k ní měli přistupovat? Jak by měli přistupovat v tomto hříšném světě k druhým lidem?

Aplikace

Jak bychom se měli jako církev postavit například vůči homosexuálům? Jak může jejich postoj k vlastní sexualitě ovlivnit naši reakci? Na co bychom si měli dát pozor ve vztahu k lidem, kteří jsou „jiní“?

Ř 8,1–14;

1K 6,15–20

2K 10,5

Ga 5,24.25

Ko 3,3–10

1Te 5,23.24

Křesťané očekávají, že při Kristově návratu se definitivně osvobodí zpod vlivu hříchu. Díky jeho smrti na kříži zemřeli hříchu – a díky jeho vzkříšení jsou v Kristu živi. Prostřednictvím vytrvalých modliteb, bdělosti a mocí Ducha vnímají svou hříšnou přirozenost jako ukřižovanou a celou svou myslí touží poslouchat Krista. Uznávají, že Bůh je vlastníkem jejich těla a sexuality, a využívají je v souladu s Božím plánem.

Bůh odpouští těm, kteří svého hříchu litují a činí pokání (1J 1,9). Evangelium umožňuje také lidem, kteří se v minulosti dopustili hříšného sexuálního jednání, aby byli součástí společenství věřících. Jelikož hřích výrazně ovlivnil vnímání sexuality, někteří možná nebudou schopni naplno prožít obnovu v této oblasti lidské zkušenosti. Někteří se například raději rozhodnou pro život v celibátu, než aby se zapletli do praktik, které Boží slovo zakazuje.

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Manželství získalo Kristovo požehnání a měli bychom ho vnímat jako svatou instituci. Právě náboženství by nemělo odporovat Božím plánům. Bůh ustanovil, aby se muž a žena spojili do svatého svazku, jehož prostřednictvím budou vytvářet rodiny. Rodiny korunované úctou a respektem pak budou symbolizovat nebeskou rodinu. Na začátku své veřejné služby Ježíš zcela jasně uznal instituci manželství, která byla ustanovena již v ráji. Účastí na svatební hostině ukázal svůj postoj k manželskému svazku. Když do manželství vstupujeme s láskou, s čistotou, s pravdou a se spravedlností, stává se z něj jedno z největších požehnání lidské rodiny.“ (DG 180.181)

Jak ukazuje Píseň písní, sexuální láska může být v manželství nádherným darem a požehnaním. Dlouhotrvající vztah však nemůže být postaven výhradně na vnější kráse a tělesné rozkoši. Naše těla postupně stárnou a slábnou. Žádná dieta, žádné cvičení ani plastické operace nás neudrží věčně mladými. Manželství Šalomouna a Šulamítky je celoživotním, oddaným vztahem. Třikrát potvrzují, že patří jeden druhému (Pís 2,16; 6,3 a 7,11). V prvním případě jde o vyznání, že si navzájem patří (viz také Ef 5,21.33). V druhém případě Šulamítka mění pořadí, aby vyjádřila svou pokoru (viz také Ef 5,22.23). A ve třetím případě zaznává Šalomounova touha po jeho milované (viz také Ef 5,24–32). Takovou lásku nemůže nic uhasit (Pís 8,7), je jako pečeť, kterou nelze porušit (Pís 8,6).

Otázky k rozhovoru

1. Porovnejte Šalomounův popis jeho dokonalé manželky (Pís 4,1–5; 6,8 a 7,1–9) s Adamovým vyjádřením, když poprvé uviděl Evu (Gn 2,23). Jaký postoj by měli mít muži ke svým manželkám? (Ef 5,28.29)
2. Hlavně v minulosti mnozí vnímali Píseň písní jako alegorický (obrazný) vztah, který existuje mezi Bohem a jeho lidem, mezi Ježíšem a jeho církví. Je třeba si dát pozor, aby chom to nepřehnali a nevnímali vše jen jako obrazy. Přesto, které aspekty vztahu mezi dvěma lidmi můžeme porovnat s naším vztahem k Bohu? Čti Iz 54,4.5; Jr 3,14 a 2K 11,2.
3. Přečti si PŘ 31,26; Pís 5,16 a PŘ 25,11. Jak důležitá jsou naše slova, která mají moc povzbuzovat nebo ponižovat naše partnery a posilovat nebo oslabovat naše manželství? Uvažujte v této souvislosti o následujících textech: Jk 1,26 a 3,5–11.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

Klíče k rodinné jednotě

Texty na tento týden

Ef 2,11–22; 5,21–6,9; Rt 1,16–18; Gn 33,12–14; J 17,21–26; Ga 3,28

Základní verš

„Neprosím však jen za ně, ale i za ty, kteří skrze jejich slovo ve mne uvěří; aby všichni byli jedno jako ty, Otče, ve mně a já v tobě, aby i oni byli v nás, aby tak svět uvěřil, že ty jsi mě poslal.“ (J 17,20.21)

Běh rodinného života přináší pro jednotlivé členy rodiny různá životní období. Ve chvíli, kdy do rodiny přicházejí děti, nastane pro matku a otce obrovská životní změna, která je bude provázet po celý život. I pro jejich potomstvo je to obrovská změna – z neexistence k existenci. Děti pak procházejí různými životními etapami, posléze opustí své rodiče, založí vlastní rodinu a budou mít své děti.

Ať už jsme v naší současné rodině rodiči nebo dětmi, všichni máme něco společného – zápasíme s naší hříšnou přirozeností. Právě ta způsobuje, že je tak složité (řeceno velmi smířlivě) budovat a zachovat v rodině jednotu a klid.

Ježíš Kristus svou obětí v lidském těle smířil na kříži celé lidstvo s Bohem (Ef 2,13–16; Ko 1,21–23). Toto smíření přináší uzdravení i do mezilidských vztahů. V každodenním životě potřebujeme vždy nanovo prožívat Kristovu milost, která jediná nám může přinést zkušenost opravdové rodinné jednoty. Jen a právě díky Kristově milosti se to může stát skutečností.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

KRISTUS JAKO STŘED RODINY

¹⁶Oba dva usmířil s Bohem v jednom těle, na kříži usmrtil jejich nepřátelství. ¹⁷Přišel a zvěstoval pokoj, pokoj vám, kteří jste dalecí, i těm, kteří jsou blízcí. ¹⁸A tak v něm smíme obojí, židé i pohané, v jednotě Ducha stanout před Otcem. ¹⁹Nejste již tedy cizinci a přistěhovalci, máte právo Božího lidu a patříte k Boží rodině. ²⁰Jste stavbou, jejímž základem jsou apoštolové a proroci a úhelným kamenem sám Kristus Ježíš. (Ef 2,16–20)

Osobní studium

Uvažuj o textu Ef 2,11–22. Jaký obraz Pavel používá k vyjádření jednoty, která má prostřednictvím Krista existovat mezi lidmi? Jakým způsobem Kristus ze „dvou“ udělal „jednoho“ (Ga 3,28)?

Kristův kříž kromě smíření s Bohem pomáhá odstranit i bariéry v mezilidských vztazích. V židovském chrámu oddělovaly zdi různé skupiny lidí – muže a ženy a také židy od věřících z pohanů. Pro popis jednoty věřících z obou skupin (židů a pohanů) Pavel používá jazyk, který můžeme aplikovat i na jiné rozdělení – mezi národy, mezi etnickými a sociálními skupinami a také mezi muži a ženami. „...Svou obětí odstranil zákon ustanovení a předpisů, aby z těch dvou, z žida i pohana, stvořil jednoho nového člověka, a tak nastolil pokoj.“ (Ef 2,14b.15) Je to dobrá zpráva, která pomáhá prožívat zkušenost „jednoho těla“ i s partnerem v manželství. Díky víře v Krista mohou prožít smíření

i rodiny, které z různých důvodů prošly zkušeností dlouhodobého rozdělení.

Jedna věc je číst biblické texty o jednotě v Kristu, ale něco úplně jiného je tuto jednotu opravdu prožívat. Jaké praktické změny chce Kristus přinést do našeho života, aby nám umožnil okusit zaslíbenou jednotu a harmonii? Uvažuj v této souvislosti například o textech Ř 6,4–7; 2K 5,17 a Ef 4,24–32.

„Představte si velký kruh, z jehož okraje směřuje do středu množství čar. Čím blíže jsou tyto čáry ke středu, tím blíže jsou si také navzájem... Čím blíže přicházíme ke Kristu, tím blíže bychom měli mít jeden k druhému.“ (AH 179)

„Mezi otcem a synem, manželem a manželkou ... ať už si to uvědomují, nebo ne, stojí Kristus jako Prostředník. Správný kontakt s naším okolím můžeme navázat pouze jeho prostřednictvím, prostřednictvím jeho slova a tím, že ho budeme následovat.“ (Bonhoeffer, Dietrich: *The Cost of Discipleship*. New York: The MacMillan Publishing, 1979, str. 108)

Aplikace

Jak blízko středu zmíněného kruhu se nachází tvá rodina nebo tvůj sbor? Co vše je třeba změnit v našich vztazích, aby se co nejvíce blížily k ideálu?

BUDOVÁNÍ JEDNOTY

¹¹Sám náš Bůh a Otec i Ježíš, náš Pán, kéž připraví naši cestu k vám! ¹²Nechť Pán dá bohatě růst vaší vzájemné lásce i lásce ke všem, tak jako i my vás milujeme. (1Te 3,11,12)

Osobní studium

Ježíš se modlil ke svému Otci, aby jeho následovníci „byli jedno, jako my jsme jedno“ (J 17,22). Uvažuj, co všechno je podle Ježíše pro dosažení této jednoty nezbytné.

Ježíš měl ve své modlitbě na mysli jednotu učedníků. Pro jednotu je nejpodstatnější láska – a to taková, která je podstatou samotného Boha (1J 4,8) a zároveň rozpoznávacím znamením Ježíšových následovníků (J 13,35). Hříšnému lidskému srdci není Boží láska přirozená. Do života člověka vstupuje jako důsledek Ježíšova přebývání v srdci věřícího prostřednictvím Ducha svatého (Ř 5,5; 8,9,11).

„To je mé přikázání, abyste se milovali navzájem, jako jsem já miloval vás.“ (J 15,12) Učedník Jan, který zapsal tato slova, nebyl sám od sebe mírný a milý, ale byl prchlivý, mstivý, pyšný, mocichtivý, vyčítavý a popudlivý (Mk 3,17; L 9,54,55; viz také DA 295; TV 185).

Později vzpomínal, že Ježíš ho miloval i navzdory těmto charakterovým rysům. Ježíšova láska a blízkost Jana postupně měnila a umožnila mu milovat i ostatní. I proto mohl napsat: „My milujeme, protože Bůh napřed miloval nás.“ (1J 4,19) „Milování, jestliže Bůh nás tak miloval, i my se máme navzájem milovat.“ (1J 4,11)

Aplikace

Přečti si text 1K 13,4–8. Nahraď slovo „láska“ svým jménem. Platí o tobě to, co se píše v těchto verších? Popros Ježíše, aby tě prostřednictvím svého Ducha změnil v takový obraz lásky, jaký Pavel představuje ve svém listu. K jakým změnám by tě Duch svatý mohl vést, aby ses tomuto ideálu více přiblížil?

SOBECTVÍ – NIČITEL RODINY

³V ničem se nedejte ovládat ctižádostí ani ješitností, nýbrž v pokoře pokládejte jeden druhého za přednějšího než sebe; ⁴každý ať má na mysli to, co slouží druhým, ne jen jemu. ⁵Nechť je mezi vámi takové smýšlení jako v Kristu Ježíši. (Fp 2,3–5)

Osobní studium

„Pokud bychom odložili sobectví, za pět minut by se nám podařilo vyřešit většinu problémů.“ (EW 119)

Naše lidská přirozenost je poznamenána hříchem. Pravděpodobně největším příkladem této zkaženosti je prokletí sobectví. Sobectví je nám vlastní od narození. Již malé děti se už od počátku projevují tím, že chtějí všechno pro sebe. „Já, já, já sám, mně, dej...“ Jakmile člověk dospěje, tyto charakterové rysy mohou nabýt obludných rozměrů – a to především v prostředí domova.

Ježíš nás přišel nejen zachránit od hříchu, ale chce nás i změnit (Ef 4,24). V Písmu nacházíme zaslíbení, že díky Kristově moci nás nemusí ovládat naše hříchem poznamenané já. Celý Ježíšův život je dokonalým příkladem obětavé služby a nesobeckého jednání. Když následujeme Ježíšův způsob života (1J 2,6), postupně překonáme i sklony žít jen sami pro sebe.

Uvažuj o následujících textech. Co se z nich můžeš dozvědět o nesobeckém způsobu života? Čím pro tebe mohou být tyto texty posílením a inspirací?

Fp 2,3–11

1J 3,16–18

Jak je uvedeno v citátu Ellen G. Whiteové zmíněném výše, pokud bychom odložili pýchu a sobectví, mnoho problémů by se nám podařilo vyřešit velmi rychle – ještě dříve, než by se změnilo v něco nesnesitelného. Všichni členové rodiny – a především rodiče – musejí být očištěni od hříchu pod Kristovým křížem, který je v celém vesmíru tím největším příkladem nesobeckého jednání. Tuto změnu potřebujeme podstoupit, i kdyby to znamenalo neustále se vracet pod kříž a v pokorné modlitbě, ve víře a v slzách znovu a znovu prosit o nový začátek.

Aplikace

Kolik času trávíš na modlitbách za to, aby tě Kristus zbavil sobectví, které se projevuje ve tvém životě? Na co by ses měl zaměřit? Co je základním předpokladem změny v životě člověka?

PODŘÍZENÍ SE

V poddanosti Kristu se podřizujte jedni druhým. (Ef 5,21)

Osobní studium

Uvažuj o textu Ef 5,21–6,9. Jaké rady dává Pavel v souvislosti s pokorou a ochotou sloužit projevanou ve vztazích? Jak mohou tyto postoje prospět jednotě církve? Proč jsou tak důležité v rodině?

Výraz „podřizujte se“ (Ef 5,21) znamená zaujmout před druhým člověkem postoj pokory – a to jako výsledek vlastního svobodného rozhodnutí. Tento jedinečný princip začíná u Krista (Mt 20,26–28; J 13,4.5; Fp 2,5–8) a je vlastní všem, kteří jsou naplněni jeho Duchem.

K takovému postoji má lidi motivovat „bázeň před Kristem“ (Ef 5,21). Vzájemnost v sebeobětování a v dávání byla a stále je revolučním křesťanským učením. Projevuje se tak duchovní realita, že v Kristu jsme si rovni – bez výjimky.

Principy v rodině. Rodina je místem, kde se naplno prokáže schopnost a ochota křesťana podřít se. Pokud to funguje v rodině, pak se to výrazně projeví i v církvi. Když se Pavel začne věnovat principu podřizování se, ihned se zaměří na aplikaci tohoto principu v rodinném životě.

V textu Ef 5,22–6,9 se mluví o třech druzích vztahů, které jsou ve společnosti nejčas-

těji a zároveň nejvíce nevyvážené. Pavlovým záměrem není upevnit či posílit existující společenský pořádek, ale ukázat, jaký vliv a jakou změnu přináší víra v Krista, která vyvolává dobrovolnou a zároveň vzájemnou podřízenost věřících.

Proč podle tebe Pavel ve svém listu vždy nejprve osloví sociálně slabší a společensky níže postavené – manželky, děti a otroky? Najdi a zaznamenej si způsob, jakým se podle Pavla mají navzájem podřizovat jednotlivé skupiny lidí, o kterých píše.

Ef 5,22

Ef 6,1

Ef 6,5

Ty silnější nebo s vyšším společenským postavením – manžele, rodiče a pány – oslovuje Pavel vždy jako druhé. Každá z těchto skupin dostává příkaz, který je v dané kultuře minimálně neobvyklý, a tyto pokyny musely věřící v prvním století překvapit. Jejich cílem bylo umožnit každému bez rozdílu najít své místo pod křížem a tím otevřít cestu pro vytvoření skutečné jednoty ve vztazích.

Aplikace

Ve kterých vztazích prožíváš pocit největší sounáležitosti a jednoty? Ve kterých vztazích prožíváš pocit nejistoty, strachu nebo odcizení? Proč? Co bys mohl ty sám udělat pro zlepšení těchto vztahů?

ZÁVAZEK LÁSKY

¹⁶Ale Rút jí odvětila: „Nenaléhej na mne, abych tě opustila a vrátila se od tebe. Kamkoli půjdeš, půjdu, kdekoli zůstaneš, zůstanu. Tvůj lid bude mým lidem a tvůj Bůh mým Bohem.“ ¹⁷Kde umřeš ty, umřu i já a tam budu pochována. Ať se mnou Hospodin udělá, co chce! Rozdělí nás od sebe jen smrt.“ (Rt 1,16.17)

Osobní studium

Soudržnost a jednota rodiny je založena na vzájemné oddanosti jejích členů. Celé to samozřejmě začíná věrností manželských partnerů a jejich vzájemnou péčí o sebe. Je smutné, že biblické dějiny jsou plné příkladů porušených slibů, narušené důvěry a nedostatku oddanosti. V Písmu se však nachází i mnoho příkladů obyčejných lidí, kteří s Boží pomocí přijali závazek milovat své přátele a rodiny a své sliby dodrželi.

Uvažuj o následujících rodinách a vzájemných vztazích mezi jejich členy. Jak je možné láskyplný vztah mezi členy rodiny vzbudit nebo posílit?

Vztahy mezi rodiči a dětmi (Gn 33,12–14; Ex 2,1–10).

Vztahy mezi sourozenci (Gn 37,17–28).

Vztahy mezi příbuznými (Rt 1,16–18; 2,11.12.20; 3,9–13; 4,10.13).

Vztahy mezi manžely (Oz 1,2.3.6.8; 3,1–3).

Když přijmeme závazek k jinému člověku – ať už v manželském svazku, nebo početím či osvojením dítěte – musíme být ochotni vzdát se sami sebe, což se projeví tím, že v budoucnu nebudeme mít vše tak pod kontrolou jako teď a budeme se muset rozhodovat jiným způsobem než dosud. Zákony mohou omezovat špatné chování, ale aby manželství a rodinné vztahy mohly vzkvétat, musí být naplněny láskou.

Aplikace

Uvažuj o textu Žd 13,5. Co pro tebe osobně znamená Boží zaslíbení, že tě nikdy neopustí? Jak tě jeho závazek ovlivňuje a jak mění tvůj vztah k Bohu, k životnímu partnerovi, k tvým dětem a k spoluvěřícím?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Úsilí o jednotu. „Prvořadým úkolem křesťana je prožívat jednotu v rodině. ... Čím blíže k sobě mají členové rodiny, tím bude užitečnější a více povznášející vliv otců, matek, synů a dcer na jejich okolí.“ (AH 37)

Tajemství rodinné jednoty. „Příčinou rozdělení a nepochopení v rodinách a v církvi je oddělení se od Krista. Pokud přicházíme blíž ke Kristu, přicházíme blíž také k sobě navzájem. Tajemstvím skutečné jednoty v církvi a v rodině není diplomacie, vedení nebo nadlidské úsilí překonat obtíže – ačkoli je třeba i v této oblasti udělat opravdu hodně –, ale společenství s Kristem.“ (AH 179)

Otázky k rozhovoru

1. Uvažujte nad atmosférou ve společnosti, která ničí jednotu rodiny. Jakou praktickou pomoc můžete nabídnout rodině, která zápasí s těmito negativními vlivy?
2. Nachází se právě teď ve vašem sborovém společenství rodina, která se rozpadla? Pokud ano, co můžete jako třída udělat, abyste každému členovi takové rodiny v době krize pomohli?
3. Uvažujte společně o otázce podřízení se. Jak tomuto tématu potřebujeme rozumět v křesťanském kontextu? Jak je možné tento princip zneužívat?
4. Které principy budování jednoty rodiny můžete aplikovat na budování jednoty církve (a naopak)?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Období rodičovství

Texty na tento týden

Gn 18,11; Jr 31,25; Mt 11,28; Ž 127; Př 22,6; 1S 3,10–14; Fp 3,13

Základní verš

„Hle, synové jsou dědictví od Hospodina, mzdou od něho plod lůna.“ (Ž 127,3)

Narození dítěte je tak běžnou a přirozenou událostí, že často ani neumíme tento zázrak naplno docenit. Představte si, co asi musela cítit Eva, když držela v náruči svého synka Kaina. Změny, které pociťovala na svém těle během měsíců těhotenství, velká bolest, která provázela porod, a pak pohled na malé děťátko tak podobné jim samotným, ale přitom úplně bezbranné.

Jaká to musela být zkušenost pro devadesátiletou, již neplodnou Sáru, když se dívala do obličeje svého vlastního synka Izáka. Musela se usmívat pokaždé, když vyslovila jeho jméno.

Anna roky prosila Boha o dítě, a když konečně držela v náruči malého Samuela, řekla: „Modlila jsem se za tohoto chlapce a Hospodin mi dal, zač jsem ho tak naléhavě prosila.“ (1S 1,27) A jaký údiv, úžas a možná i bázeň musela cítit v srdci mladičká Marie, která objímala svého syna – Božího Syna.

Ne každý však může prožívat radost, ale také odpovědnost, která vyplývá z rodičovství. Tento týden se budeme věnovat uvažování o období rodičovství a o výzvách, obavách, uspokojení a radostech, které toto období života přináší.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

BEZDĚTNÉ RODINY

⁵Za dnů judského krále Heroda žil kněz, jménem Zachariáš, z oddílu Abiova; měl manželku z dcer Áronových a ta se jmenovala Alžběta. ⁶Oba byli spravedliví před Bohem a žili bezúhonně podle všech Hospodinových příkazů a ustanovení. ⁷Neměli však děti, neboť Alžběta byla neplodná a oba již byli pokročilého věku. (L 1,5-7)

Osobní studium

Uvažuj o textech Gn 18,11; 30,1; 1S 1,1-8 a L 1,7. Co mají lidé z těchto příběhů společného? Jak Bůh odpověděl na jejich touhu?

Děti jsou požehnáním. Z nějakého důvodu však Bůh takovýmto způsobem nezhenná každého. Jsou manželé, kteří žijí naději a modlí se o rodinu – a Bůh jim ve své milosti dá, oč prosí. Někdy je jeho odpověď pro všechny zúčastněné zázrakem, jako tomu bylo například v případě Sary. Jiní předkládali své modlitby Bohu stejně vroucně a upřímně, ale odpovědí jim bylo jen hrobové ticho. Vždy, když vidí své přátele těšit se z těhotenství nebo z narození miminka, hluboko v jejich nitru se ozve smutek. Uvědomují si, že jejich „hnízdo“ je prázdné. Dokonce i nevinná otázka typu: „Kolik máte dětí?“ je bolestným připomenutím, že nejsou součástí skupiny, která má radost ze svých dětí – a to i přesto, že by do ní také tak rádi patřili.

Ti, co prošli nebo procházejí takovou zkušeností, by měli chápat, že Bůh rozumí jejich zármutku. Žalmista o Bohu říká: „O mém vyhnanství si vedeš záznam; uklá-

dej si do měchu mé slzy. Což je v svých záznamech nemáš?“ (Ž 56,9) A ačkoliv Bůh možná zůstává němý, platí o něm následující slova: „Jako se nad syny slitovává otec, slitovává se Hospodin nad těmi, kdo se ho bojí.“ (Ž 103,13)

Jiní lidé se z různých důvodů mohou rozhodnout, že děti mít nebudou. Dá se pochopit, že se někdo rozhodne nepřivést na svět, který je naplněný utrpením, bolestí, zlem a neštěstím, dalšího člověka. V některých případech se lidé mohou rozhodnout pro osvojení dětí – buď proto, že nemohou mít vlastní děti, nebo prostě proto, že chtějí dát lásku dětem, které už na svět přišly, a umožnit jim mít lepší život, než by je čekal bez rodiny.

Náš svět je komplikovaným místem a určitě se můžeme setkat s lidmi s různými osudy a rozmanitými důvody, proč se rozhodli mít nebo nemít děti. A ať už se sami nacházíme v této souvislosti v jakékoli situaci, můžeme žít s vědomím a jistotou, že Bůh nás má rád a jde mu o naše dobro. Současně však nezapomeňme být co nejcitlivější vůči lidem, kteří z různých důvodů mít děti nechtějí nebo nemohou.

Aplikace

Ježíš neměl zde na zemi své děti. Přesto se děti v jeho blízkosti cítily velmi dobře a on s nimi také rád trávil čas. Co bychom se z toho mohli naučit?

OSAMĚLÝ RODIČ

Neboť to, co s vámi zamýšlím, znám jen já sám, je výrok Hospodinův, jsou to myšlenky o pokoji, nikoli o zlu: chci vám dát naději do budoucnosti. (Jr 29,11)

Osobní studium

Velmi často se ve svém okolí můžeme setkat s osamělým rodičem, kterým je většinou – ale ne výlučně – žena.

Možná máme někdy tendenci vnímat osamělého rodiče jako toho, kdo zplodil dítě mimo manželský či dokonce partnerský svazek. Často jsou však věci mnohem komplikovanější. Hagar byla dotlačena k tomu, aby měla dítě s Abrahamem, a pak byla nucena i se svým dítětem odejít (Gn 16,3.4; 21,17). Bat-šeba otěhotněla následkem sexuálního chování mocného muže (2S 11,4.5). Eliáš byl poslán do vesnice Sarepta, aby pomohl osamělé matce, která byla vdovou (1Kr 17,9). Než Ježíš začal svou veřejnou službu, jeho adoptivní otec Josef už byl mrtvý a zanechal Marii jako vdovu a osamělého rodiče. „Josef, se kterým sdílela tajemství Ježíšova narození, zemřel. Neměla nikoho, komu by se mohla svěřit se svými nadějemi a obavami. Poslední dva měsíce pro ni byly velmi smutné.“ (DA 145; TV 88)

Být svobodným rodičem je pravděpodobně nejsložitější role, jakou člověk může mít. Mnozí jsou vystaveni obtížím v souvislosti s nedostatkem finančních prostředků, neshodami s druhým rodičem (často bývalým partnerem; někdy jsou konflikty dalším pokračováním komplikované situace, která vedla k rozvodu nebo k rozluce). Nebo prostě mají nedostatek času sami na sebe, na čas s Bohem a možná ve své samotě prožívají bolestivou touhu najít si opět někoho, kdo by je miloval a kdo by jim byl oporou.

Uvažuj o následujících textech. Jaké zaslíbení a povzbuzení v nich můžeme najít my všichni, ale zvláště ti, kteří zůstali se svými dětmi sami?

Jr 31,25

Mt 11,28

Jr 29,11

Jr 32,27

Př 3,5.6

Iz 43,1.2

Jako církve máme zodpovědnost pomáhat osamělým rodičům. Apoštol Jakub napsal: „Pravá a čistá zbožnost před Bohem a Otcem znamená pamatovat na vdovy a sirotky v jejich soužení a chránit se před poskvrnou světa.“ (Jk 1,27) Dalo by se k tomu dodat: „a také na jiné osamocené rodiče v jejich problémech“. Můžeme jim nabídnout mnohem více než jen nějakou finanční pomoc.

Můžeme jim na chvíli pohlídat děti, aby takový osamocený rodič měl čas odpočnout si, zasportovat, strávit čas při studiu Písma a podobně. Můžeme pomoci s doučováním jejich dětí nebo s opravou v domě nebo bytě. Různými způsoby se tak můžeme stát v Božích rukou nástrojem pomoci osamělým rodičům.

Aplikace

Jak můžeme povzbudit osamělé rodiče v jejich nelehké roli, aniž bychom je posuzovali, odsuzovali nebo hledali příčiny situace, v níž se ocitli?

RADOSTNÉ A ZODPOVĚDNÉ RODIČOVSTVÍ

“Slyš, Izraeli, Hospodin je náš Bůh, Hospodin jediný. ⁵Budeš milovat Hospodina, svého Boha, celým svým srdcem a celou svou duší a celou svou silou. ⁶A tato slova, která ti dnes přikazují, budeš mít v srdci. ⁷Budeš je vstěpovat svým synům a budeš o nich rozmlouvat, když budeš sedět doma nebo půjdeš cestou, když budeš uléhat nebo vstávat. (Dt 6,4-7)

Osobní studium

Přečti si Žalm 127. Jak bys shrnul základní poselství tohoto žalmu? Jaké principy si z tohoto krátkého textu můžeš vzít pro svůj život?

Když se chystáte uvařit své oblíbené jídlo, pravděpodobně postupujete podle nějakého receptu. Když do něj přidáte všechny přísady a přesně postupujete popsaným způsobem, v drtivé většině případů dosáhnete kýženého výsledku. Rodičovství však vůbec není jako vaření. Žádné dvě děti nejsou zcela stejné. A pokud byste se také ze všech sil snažili vychovávat obě děti úplně stejně, může se stát, že výsledek je (často zcela) odlišný. Souvisí to samozřejmě s množstvím okolností, které při výchově spolupůsobí – s pohlavím dětí, jako kolikáté v pořadí se narodily, jaký je jejich temperament a podobně. Podle Božího plánu by rodiče měli své děti vést a vychovávat k tomu, aby od dětství milovaly a poslouchaly Hospodina (Dt 6,4-9; Ž 78,5-7). Bůh dává rodičům úkol: „Zasvěť už chlapce do jeho cesty, neodchýlí se od ní, ani když zestárne.“ (Př 22,6) To samozřejmě neznamená, že budeme děti neustále ochraňovat, omezovat a zametat jim cestičku, aby ani náhodou nikdy nestouply vedle nebo neudělaly nějaké špatné rozhodnutí.

Každý z nás by rád viděl, jak se jeho dítě mění z roztomilého a bezbranného človička v nezávislého a úspěšného dospělého. Naší největší zodpovědností však je, aby děti znaly a milo-

valy Ježíše Krista a sloužily mu. Jako rodiče můžeme následovat plán duchovního rozvoje našich dětí, jak je nastíněn v Dt 6. kapitole. Zde můžeme najít čtyři důležité podmínky: Budeme uctívat Hospodina jako našeho jediného Boha (Dt 6,4), budeme ho milovat celým srdcem, celou svou duší a celou svou silou (Dt 6,5), budeme respektovat jeho slovo (Dt 6,6) a budeme našim dětem vyprávět, co víme o Bohu (Dt 6,20-23).

V Dt 6. kapitole nacházíme i dva důležité principy výchovy. Prvním je princip „uč a mluv“ (Dt 6,7). Zatímco učení se vztahuje na „formální vzdělání“, vyprávění odkazuje na neformální výchovu. V obou případech se komunikace biblických pravd odehrává ve vztahu mezi rodičem a dítětem. Zatímco „formální“ učení může probíhat například během rodinných bohoslužeb, když spolu studujeme Boží slovo, neformální výchova se odehrává spontánně v každodenních situacích, a je dokonce ještě důležitější. Každodenní události se mohou stát výbornou příležitostí k vyprávění o tom, co jsme s Bohem prožili (Gn 18,19).

Druhý princip bychom mohli nazvat „přivaž a napiš“ (Dt 6,8,9). Duchovní pravdy, které vyznáváme, se musejí projevat v našem jednání („ruka“) a postoji („hlava“), ale musejí být také součástí nejen našeho soukromého („veřeje domu“), ale i veřejného („brány“) života. Pravdy, které jsme přijali do svého srdce, se musejí projevit v našem domově a z něj se rozšířit i do okolního světa.

Aplikace

Jak se projevuje tvá víra ve tvém osobním životě, ve tvých rozhodnutích a ve tvém chování? Jak se tvá víra projevuje při setkáních s druhými lidmi a ve tvém chování ve škole, v sousedství nebo na pracovišti? Kde jsi „úspěšnější“?

RODIČOVSTVÍ JAKO VÝCHOVA UČEDNÍKŮ

¹⁸Abraham se jistě stane velikým a zdatným národem a budou v něm požehnány všechny pro-národy země. ¹⁹Důvěrně jsem se s ním sblížil, aby přikazoval svým synům a všem, kteří přijdou po něm: „Dbejte na Hospodinovu cestu a jednejte podle spravedlnosti a práva, ať Hospodin Abrahamovi splní, co mu přislíbil.“ (Gn 18,18,19)

Osobní studium

Uvažuj o úvodních textech 1S 3,10–14. Co tyto verše říkají o rodičovství Abrahama a Éliho? V čem spočívá zásadní rozdíl v jejich způsobu výchovy?

Rodiče mají zodpovědnost za to, aby se z jejich dětí stali učedníci Ježíše Krista. Je to odpovědnost, které se nemohou zbavit tím, že ji přesunou na někoho jiného (například na církev). Podle Bible není ani moudré nechat dítě jít životem zcela volně a spoléhat se na to, že si samo najde správnou cestu a životní nasměrování. Někteří rodiče jsou zase přesvědčeni, že nejlepším způsobem usměrňování dětí je používání tělesných trestů – čím více, tím lépe. Dokážou si to odůvodnit i biblickými texty (např. PŘ 22,15; 23,13 a 29,15). Nesprávné a omezené chápání takových veršů však může vést – a často vede – k týrání dětí a k nucenému podřízení se. Následky takových výchovných metod mohou být nejen doživotní psychická traumata v duši dítěte, ale mohou často vést i ke vzpouře vůči rodičům – a co je nejsmutnější, i vůči Bohu.

Bible vede rodiče k tomu, aby vedli své děti laskavě (Ef 6,4; Ko 3,21) a učili je znát spravedlnost (Ž 78,5; PŘ 22,6; Iz 38,19; Jl 1,3). Jako rodiče máme zajišťovat životní potřeby svých dětí (2K 12,14) a být dobrým příkladem,

který by mohly následovat (Gn 18,19; Ex 13,8; Tt 2,2). Písmo říká, abychom dobře vedli svou domácnost (1Tm 3,4,5,12). Pečlivá a důsledná výchova povede ke klidu a k dobrým vztahům (PŘ 29,15,17). Tím nejdůležitějším je však zjevovat Boží lásku a jeho milosrdenství (Iz 66,13; Ž 103,13; L 11,11).

V Bibli se setkáváme se smutnými příklady nepovedeného a nezvládnutého rodičovství. Izák a Rebeka nepřístupovali ke svým synům stejně. Jeden z rodičů preferoval Ezaua, druhý Jákoba (Gn 25,28). Později projevila Jáková stejný postoj ke svým synům, když upřednostňoval Josefa (Gn 37,3). Élí, přestože měl důležité duchovní postavení, při výchově svých dětí selhal (1S 3,10–14). A také Samuel se nakonec ukázal jako selhávající rodič (1S 8,1–6). Král David svými hříchy cizoložství a objednání vraždy také nebyl pro své děti dobrým příkladem. Král Menaše obětoval své děti modlám (2Kř 21,1–9). Podobné ohavnosti se dopustil i král Achaz (2Kř 16,2–4).

Naštěstí v Písmu nacházíme i pozitivní příklady rodičovské výchovy. Mordokaj byl vynikajícím adoptivním otcem Hadasy – královny Ester (Est 2,7). Jób se za své děti pravidelně modlil (Jb 1,4,5). Ze všech uvedených příkladů – dobrých či špatných – si můžeme pro naši rodičovskou výchovu vzít poučení.

Aplikace

Uvažuj o příkladech zmíněných v dnešní lekci. Jaké poučení si z nich můžeš vzít? V čem nás mohou tyto příklady obohatit v přístupu k druhým lidem?

ZÁPAS O MARNOTRATNÉ DÍTĚ

Zasvěť už chlapce do jeho cesty, neodchýlí se od ní, ani když zestárne. (Př 22,6)

Osobní studium

Uvažuj o úvodním textu. Jak tomuto verši rozumíš? Jde o záruku, zaslíbení nebo možnost? Pokus se svůj názor vysvětlit.

Někdy jako rodiče děláme opravdu všechno a snažíme se ze všech sil – trávíme s dětmi čas, učíme je správným věcem, sami žijeme podle svého poznání Boha a podle svého nejlepšího vědomí a svědomí, zajistíme dětem dobré školy, navštěvujeme společně sbor, spolu s dětmi se účastníme charitativní nebo misijní práce – a ty se nakonec odkloníš od víry, ke které jsme je celý život vedli. Taková zkušenost je pro rodiče velice bolestná. Neustále se trápí a přemýšlejí, jak to dopadne se spasením jejich dítěte. Samozřejmě, v takových případech nemusí jít o selhání výchovy. Děti mají svou vlastní hlavu, svou svobodnou vůli a v konečném důsledku jsou před Bohem zodpovědné za svá rozhodnutí a skutky.

Někteří lidé vnímají slova „neodchýlí se od ní, ani když zestárne“ jako zaslíbení či dokonce záruku, že dobrá výchova zajistí spasení jejich dítěte. Ale v Příslovích nacházíme spíše popis principu, ne nutně nepodmíněné zaslíbení. Tento text nás může naučit, že principy a životní pravdy, které se člověk naučil v dětství a v mládí – ho budou provázet během celého života. Každé dítě se dostane do bodu, kdy buď přijme hodnoty

svých rodičů za své vlastní, nebo je odmítne. Rodiče, kteří věnovali výchově svého dítěte náležitou pozornost, mohou mít jistotu, že i kdyby se jejich potomek vydal vlastní cestou, semínko, které zasadili v jeho srdci, ho bude neustále volat domů. Být dobrým rodičem je naše rozhodnutí. Po jaké cestě půjdou naše děti, je jejich vlastní rozhodnutí.

Co by měl rodič dělat, když jeho dítě se jde ze správné cesty? Odevzdejte své dítě v upřímné modlitbě Bohu. Pokud někdo v celém vesmíru rozumí vaši bolesti, pak je to určitě Bůh, jehož děti – miliardy dětí – se od něj odvrátily. A to přesto, že on sám je dokonalým rodičem. Své marnotratné dítě můžete nést svou láskou a modlitbou. A buďte připraveni stát blízko svých dětí, když budou zápasit s Bohem – a často i se sebou samými.

Nestyďte se požádat spoluvěřící o podporu a modlitby. Neobviňujte se. Nezaměřujte se na své marnotratné dítě tak, že zapomenete na ostatní členy vaší rodiny. Výchova dítěte, které žije ve vzpouře vůči Bohu, může přinést do vaší rodiny rozdělení. Usilujte proto o jednotu se svým životním partnerem a stanovte pro své děti jasné hranice. Pamatujte, že Bůh miluje vaše dítě mnohem více než vy sami. Zaměřte se na naději v budoucnosti a přijměte skutečnost, že s vaším dítětem bude Bůh i nadále pracovat.

Aplikace

Je přirozené, že se v podobných situacích začneme obviňovat. A pokud jsme se v minulosti dopustili chyb (a kdo je v životě neudělal?), je lepší zaměřit se na budoucnost a na Boží zaslíbení, než se neustále vracet ke svým selháním (Fp 3,13). Proč?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Udělej si čas a povídej si a modli se se svými dětmi. Nedovol, aby něco narušilo tyto chvíle společenství s Bohem a s tvými dětmi. Svým hostům můžeš říci: „Bůh mi svěřil práci a nemám teď čas na zbytečné řeči.“ Musíš vnímat, že dílo výchovy se netýká pouze časnosti, ale i věčnosti. Tvou nejdůležitější povinností jsou tvé děti.“ (AH 266.267)

„Rodiče, se svými prvními výchovnými lekcemi byste měli začít, když ještě vaše děti chováte v náručí. Vedte je, aby se podřídily vaší vůli. Dá se to udělat úplně klidně, laskavě a zároveň důsledně. Rodiče by se sami měli umět ovládat. Něžně, a přesto pevně, by pak měli působit na vůli dítěte, dokud dítě nepochopí, že poslechnout rodiče je ta nejlepší možnost. Rodiče často nezačínají s výchovou včas. Pokud se projevy náladovosti a hněvu nepotlačí, děti začnou být stále tvrdohlavější. To se pak bude zesilovat během jejich duševního i tělesného dospívání.“ (1T 218)

Otázky k rozhovoru

1. Co znamená být Božím „dítětem“? Jak bychom měli tomuto obrazu rozumět a co se z něj můžeme naučit?
2. Jeden zkušený otec řekl: „Během prvních let po narození mého dítěte jsem se naučil dvě velké teologické pravdy. První byla realita existence svobodné vůle, druhou byla realita hříšné lidské přirozenosti.“ Jak ho právě tyto pravdy mohlo naučit jeho dítě?
3. Kdy je nejhodnější čas začít formovat vůli dítěte? Jak by se to mělo dít? Jak můžeme ovlivňovat rozhodnutí našich dětí, aby byla v souladu s Božím plánem, pokud jsme se sami nepodřídili Boží vůli?
4. Uvažujte o otázce osamělých rodičů. Jakým praktickým způsobem může tvé sborové společenství pomoci osamělé matce nebo osamělému otci, kteří se snaží vychovávat své děti nejlépe, jak umějí?
5. Jak bychom mohli nejlépe povzbudit rodiče, jejichž děti zbloudily z cesty víry?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Čas ztrát

Texty na tento týden

Mk 5,22–24.35–43; 1Pt 5,6.7; Gn 37,17–28; L 16,13; Ř 6,16; 1K 15,26

Základní verš

„A vůbec všechno pokládám za ztrátu, neboť to, že jsem poznal Ježíše, svého Pána, je mi nade všechno. Pro něho jsem všechno ostatní odepsal a pokládám to za nic...“ (Fp 3,8)

Ve chvíli, kdy Adam a Eva jedli ze stromu poznání dobrého a zlého, pocítili svou první ztrátu – ztrátu nevinnosti. Namísto ztracené nevinnosti vstoupilo do jejich života sobectví, zmatek, vina a snaha ovládat druhého a vyvyšovat se nad něj.

Krátce po pádu do hříchu byli svědky první ztráty života, když Bůh zakryl jejich nahotu zvířecí kůží. Kromě toho jim Bůh zabránil v přístupu ke stromu života, aby z něj nemohli jíst, a tak žít věčně. Přišli také o svůj dokonalý domov v rajske zahradě. Po nějaké době pak ztratili svého syna Ábela, kterého o život připravil jejich prvorozený syn Kain. Během času jeden z nich ztratil svého životního partnera. A nakonec ten, který přežil, přišel o vlastní život. Následkem jednoho špatného rozhodnutí došlo k tolika bolestným ztrátám.

Ano, všichni známe realitu bolesti a ztráty. Jestliže taková ztráta dopadne na naši rodinu, prožíváme ji skutečně hluboce. Není se co divit. V rodině přece máme ty nejužší vazby, a proto ztráty v rodině jsou pro nás nejtěžší.

Tento týden se budeme věnovat životu rodiny ve chvílích, kdy něco důležitého ztrácíme.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

ZTRÁTA ZDRAVÍ

²²A hle, jedna kananejská žena z těch končin vyšla a volala: „Smiluj se nade mnou, Pane, Synu Davidův! Má dcera je zle posedlá.“ ²³Ale on jí neodpověděl ani slovo. Jeho učedníci přistoupili a žádali ho: „Zbav se jí, vždyť za námi křičí!“ ²⁴On odpověděl: „Jsem poslán jen ke ztraceným ovcím z lidu izraelského.“ ²⁵Ale ona přistoupila, klaněla se mu a řekla: „Pane, pomoz mi!“ (Mt 15,22–25)

Osobní studium

Od chvíle, kdy měli Adam a Eva přístup ke stromu života, prošla tisíciletí. Všichni si uvědomujeme křehkost našeho života i zdraví. Pokud nezemřeme jako mladí na následky vážné nemoci nebo tragického úrazu, postupně zestárneme a dotkne se nás bolestná realita ztráty zdraví.

Když vážně onemocníme, dostáváme se do těžké situace plné bolesti. Asi ještě více se však trápíme, když nemoc nezasáhne nás, ale někoho z naší nejbližších. Většina rodičů, jejichž děti vážně onemocněly, si přeje, aby nemoc postihla raději je samotné. Žel, nemůžeme si vybrat.

Uvažuj o následujících textech. Co mají společného? Mk 5,22–24.35–43; Mt 15,22–28; L 4,38.39; J 4,46–54

V každém z uvedených příběhů prosili rodinní příslušníci Ježíše o pomoc pro své blízké.

Trpíme, protože žijeme ve světě narušeném zlem a hříchem. Když do našeho světa vstoupil hřích, nepřišla s ním jen smrt, ale také bolest a nemoci. Ve chvíli, kdy musíme

čelit chronické nebo nevyhléditelné nemoci, můžeme prožívat šok, hněv a zoufalství. Z hloubky naší bolesti možná dokonce vykřikneme: „Bože můj, Bože můj, proč jsi mě opustil? Daleko spása má, ač o pomoc volám.“ (Ž 22,2) Podobně jako David, i my bychom měli přijít se svými pochybnostmi, se svým hněvem a se svou bolestí k Bohu.

Nemoci a utrpení zůstanou v mnoha ohledech tajemstvím až do úplné porážky smrti při Ježíšově návratu. Do té doby můžeme nacházet v Božím slově důležité pravdy. Ve chvílích, kdy Jób nevýslovně trpěl, prožíval své nejhlubší společenství s Bohem. Později říká: „Jen z doslechu o tobě jsem slyšel, teď však jsem tě spatřil vlastním okem.“ (Jb 42,5) Apoštol Pavel pravděpodobně trpěl nějakou chronickou nemocí. Způsob, jakým se s ní vypořádával, nás vede k poznání, jak nás může naše vlastní utrpení připravit k tomu, abychom mohli poskytovat útěchu druhým. Když prožijeme utrpení, může nás to naučit soucítit a sloužit lidem okolo nás mnohem účinněji než předtím (2K 1,3–5). To však jen v případě, když nedovolíme, aby nás vlastní útrapy zlomily.

Aplikace

Ať už ty nebo někdo z tvé rodiny trpí následky nemoci, jakých zaslíbení se můžete držet? Proč je v takových situacích pro nás tak důležité uvědomovat si, jakým utrpením procházel Ježíš na kříži? Co nás Ježíš učí o Boží ustavičné lásce – a to i uprostřed bolesti způsobené nemocí?

ZTRÁTA DŮVĚRY – NEVĚRA

6Pokořte se tedy pod mocnou ruku Boží, aby vás povýšil v ustanovený čas. 7Všechnu „svou starost vložte na něj“, neboť mu na vás záleží. (1Pt 5,6.7)

Osobní studium

Všichni jsme hříšní a porušení lidé. Každý z nás čas od času projeví svou nespolehlivost. A kdo z nás se nestal nikdy obětí zrady někoho, komu jsme důvěřovali? A přestože je ztráta důvěry vždy těžká, nejhůře snášíme to, když nás zradí někdo z naší rodiny – nebo naopak, když my zradíme někoho tak blízkého.

Rozhodneme-li se, že naše úsilí o obnovu důvěry nemá smysl, může se zdát snadnější ušetřit si další bolest a ze vztahu odejít. Samozřejmě, jedná-li se o člena rodiny – a zvláště o životního partnera, není to tak lehké. Mohli bychom dokonce říci, že jedním z důvodů existence manželství může být i to, abychom se naučili, jak obnovit narušenou důvěru.

Jak může dojít k uzdravení a záchraně vztahu a důvěry, když dojde k jejich vážnému narušení? Uvažuj o těchto verších: 1Pt 5,6.7; 1J 4,18; Jk 5,16; Mt 6,14.15.

Obnova zničené důvěry je jako cesta – musíme jít krok za krokem. Taková cesta začíná upřímným pojmenováním bolesti

a křivdy a zároveň přiznáním pravdy – bez ohledu na to, kdo a čeho se dopustil.

Pokud je příčinou rozvratu vztahu manželská nevěra, uzdravení může začít jen tehdy, jestliže se ten, kdo se jí dopustil, přizná. Součástí procesu uzdravení musí být úplná otevřenost na straně toho, kdo zradil. Nic nesmí zůstat skrytého, protože pokud se na to dodatečně přijde (a to se určitě stane), zcela to zničí křehkou, nově budovanou důvěru. A když se takovým způsobem naruší důvěra podruhé, případné uzdravení je mnohem těžší než při prvním zklamání.

Obnova důvěry vyžaduje čas a trpělivost. Čím je zrada vážnější, tím více času bude vyžadovat její náprava. Je třeba přijmout skutečnost, že se může zdát, že někdy proces obnovy udělá dva kroky kupředu a tři zpět. Jeden den se může zdát, že zítřek je naplněn nadějí, ale následující den můžeme mít pocit, že nejlepší by bylo všechno vzdát. Mnohým se však přesto podařilo obnovit zničený vztah a vybudovat manželství, které je hlubší, důvěrnější, uspokojivější a šťastnější než kdykoliv předtím.

Aplikace

Které z principů uzdravení manželství se dají použít i v případě jiných druhů porušené důvěry? V jakých situacích, přestože dojde k odpuštění, by se důvěra již neměla znovu budovat?

ZTRÁTA DŮVĚRY – NÁSILÍ

¹Hospodine, kdo smí pobývat v tvém stanu, kdo smí bydlet na tvé svaté hoře? ²Ten, kdo žije bez-úhonně, ten, kdo jedná spravedlivě, ten, kdo ze srdce zastává pravdu, ³nemá pomlouvačný jazyk, druhému nedělá nic zlého, na svého druhu nekydá hanu... (Ž 15,1-3)

Osobní studium

Důvěra v rodině může být narušena i domácím násilím. I když se to zdá téměř nepředstavitelné, výzkumy ukazují, že právě rodina je místem, kde se odehrává nejvíce násilí. Možnost násilí v rodině se týká všech rodin – včetně těch křesťanských. Násilí se může projevit různými útoky (slovním, fyzickým, citovým, sexuálním) nebo aktivním či pasivním zanedbáváním. Takového jednání se vůči jednomu či více členům rodiny může dopouštět jedna osoba, nebo v něm může být zapojeno více osob.

Bible zaznamenává projevy domácího násilí i mezi Božím lidem. Na co myslíš a co cítíš při čtení těchto textů? Proč jsou podle tebe tyto příběhy součástí biblického textu?

Gn 37,17–28

2S 13,1–22

2Kr 16,3; 17,17; 21,6

Násilné chování je vědomým rozhodnutím člověka, který chce jiného člověka (nebo skupinu lidí) ovládnout a podřídit si ji. Takové chování se nemůže vysvětlovat ani omlouvat vlivem alkoholu, stresem, potřebou naplnit vlastní sexuální touhy, neschopností ovládnout svůj hněv a ani jakýmkoli chováním oběti. Oběti nejsou odpovědné za to, že se násilník rozhodne jednat vůči nim agresivně. Násilníci zkreslují a deformují lásku. Vždyť přece „láska neudělá bližnímu nic zlého“ (Ř 13,10). Profesionální terapie může přispět ke změně chování násilníka, ale jen v případě, že převezme odpovědnost za své chování a takovou pomoc vyhledá. A pokud se násilník otevře Bohu, ten „působením své moci mezi námi může učinit nade všechno víc...“ (Ef 3,20), aby pomohl takovému člověku zbavit se agresivního chování, činit pokání ze svého jednání i ze svých postojů, napravit vše, co se napravit dá. Bůh mu může pomoci přijmout atributy lásky agapé, které mohou uzdravit jeho vlastní srdce a pomoci mu milovat druhé.

Aplikace

Představ si sebe na místě člověka traumatizovaného násilím. Jaká slova přijetí, útěchy a naděje bys pravděpodobně rád slyšel? Proč je důležité poskytnout oběti pocit bezpečí a laskavého přijetí, a ne rady, jak by měl takový člověk s násilníkem lépe žít?

ZTRÁTA SVOBODY

¹⁶Neboť všechno, co je ve světě, po čem dychtí člověk a co chtějí jeho oči a na čem si v životě zakládá, není z Otce, ale ze světa. ¹⁷A svět pomíjí i jeho chtivost; kdo však činí vůli Boží, zůstává na věky. (1J 2,16.17)

Osobní studium

Jen Bůh sám ví, kolik milionů (nebo stovek milionů) lidí bojuje s nějakou formou závislosti. Ani dnes neumíme s určitostí říct, co je její skutečnou příčinou. A to i přesto, že v některých případech vědci dokážou identifikovat části mozku, ve kterých se centrum zodpovědné za určitou závislost nachází.

Naneštěstí ani nalezení té části mozku, která je centrem konkrétní závislosti, neznamená, že se této závislosti dokážeme zbavit.

Závislost je těžká pro každého, kdo se s ní setká, nejen pro závislého člověka. Jestliže někdo z rodiny podlehne síle závislosti, od které se nedokáže osvobodit, členové rodiny – rodiče, partneři, sourozenci, děti – často prožívají velké utrpení.

Nejen drogy, alkohol, tabák, gamblersství, pornografie, sex, přejídání, sběratelství, ale i další věci se mohou stát závislostí, pokud jim člověk propadá stále víc a víc. Člověk se dostává do stavu, kdy není schopen zastavit se, ani když ví, že mu jeho jednání ubližuje. Pokud se opojení naší svobodnou vůlí rozhodneme stát otroky nějaké závislosti, v konečném důsledku vlastně o svou svobodu přicházíme. Apoštol Petr přinesl poměrně jednoduché vysvětlení závislosti a jejích následků:

„Slibuji jim svobodu, ale sami jsou služebníky záhuby. Co se člověka zmocní, tím je zotročen.“ (2Pt 2,19)

Uvažuj o následujících verších. Co může vést lidi k závislosti? Jak by se tomu dalo zabránit?

L 16,13

Ř 6,16

Jk 1,13–15

1J 2,16.17

Hřích a závislost nemusí být nutně totéž. Člověk se může dopustit hříšného jednání, které sice samo o sobě závislostí není, ale postupně se může v závislost změnit. A samozřejmě jediným trvalým řešením problému hříchu a také závislosti je změna srdce člověka. „Ti, kteří náležejí Kristu Ježíši, ukřižovali sami sebe se svými vášněmi a sklony.“ (Ga 5,24) Apoštol Pavel jasně vysvětluje Římanům, co znamená zemřít oně hříšné, závislosti podléhající přirozenosti, abychom mohli žít Bohu v Kristu (Ř 6,8–13), a pak dodává: „...oblečte se v Pána Ježíše Krista a nevyhovujte svým sklony, abyste nepropadali vášním.“ (Ř 13,14)

Aplikace

Zřejmě každý z nás má zkušenost s nějakou formou závislosti, se kterou jsme zápasili sami nebo někdo z našich blízkých. Jak můžeme lidem pomoci uvědomit si, že příznání závislosti a vyhledání odborné pomoci není v žádném případě duchovním selháním – a to ani když se závislosti bojuje věřící člověk?

ZTRÁTA ŽIVOTA

²⁶Jako poslední nepřítel bude přemožena smrt, ²⁷vždyť „pod nohy jeho podřídil všecko“. Je-li řečeno, že je mu podřízeno všecko, je jasné, že s výjimkou toho, kdo mu všecko podřídil. (1K 15,26.27)

Osobní studium

Jako lidské bytosti si uvědomujeme realitu smrti. O smrti čteme, vidíme ji kolem sebe a možná jsme byli vystaveni i naléhavému připomenutí vlastní smrtelnosti.

Uvažuj o textu 1K 15,21–28. Jak je v těchto verších popsána smrt? Proč?

Každý, kdo přišel o milovaného člověka, prožíval bolestnou zkušenost s tím, jakým obrovským a silným nepřítelem je smrt. Smrt má však i svoje „dobré“ stránky, pokud se to tak dá říci. Pokud člověk umírá v Pánu, pak sice zavírá oči ve spánku smrti, ale (z jeho pohledu) po téměř okamžitém otevření očí vstává k věčnému životu. „Smrt pro věřícího člověka mnoho neznamena. Kristus o ní hovoří jako o nepatrném okamžiku... Pro křesťana je smrt jen spánkem, chvílí ticha a tmy. Život je skryt s Kristem v Bohu, a „až se ukáže Kristus, náš život, tehdy i vy se s ním ukážete v slávě“ (Ko 3,4).“ (DA 787; TV 502, 503)

Jsou to živí, zvláště pak přátelé a rodinní příslušníci, kdo prožívají skutečnou bolest a zármutek, který smrt doprovází. Zármutek je obvyklou, přirozenou reakcí na ztrátu. Jestliže nám smrt vyrve našeho milovaného, truchlíme.

Truchlení je proces, který prožívá každý z nás jiným způsobem a různě intenzivně.

Obecně však můžeme říci, že většina lidí prochází několika stadii. První a obvyklou reakcí na smrt milovaného člověka je šok a popření – a to i tehdy, pokud jsme jeho smrt očekávali. Šok je emocionální ochrannou, která brání tomu, aby nás ztráta zcela ochromila. Tato fáze může podle okolností trvat od několika týdnů po několik měsíců (obvykle dva až tři měsíce). Truchlíci člověk také může následně projít obdobím, kdy je pohlcen neustálými myšlenkami na milovaného člověka – a to i během běžných každodenních činností. Obvykle se v této době každý náš rozhovor velmi rychle stočí k našemu zesnulému a jeho smrti. Takové období může trvat šest měsíců až rok.

Stadium smutku a zoufalství (často spojené s depresí) může být velmi dlouhé. Jde pravděpodobně o nejbolestnější a nejdelší období, během kterého se truchlíci postupně vyrovnávají s realitou ztráty. Během této etapy může prožívat širokou škálu emocí – hněv, vinu, lítost, smutek a strach. Cílem procesu truchlení není odstranit všechnu bolest nebo vzpomínky na zesnulého, ale postupně se s prožitou ztrátou vyrovnat. V poslední etapě truchlení člověk postupně nabývá zájem o každodenní činnosti a začíná normálně fungovat.

Aplikace

Uvažuj o uvedených verších. Jaké povzbuzení a uklidnění v nich můžeš najít? Ř 8,31–39; Zj 21,4; 1K 15,52–57

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Mnoho lidí svou závislostí trpí. Stali se otroky vlastních tužeb a často přišli o peníze, zaměstnání, zdraví a vlastní svobodu. Ale Ježíš přišel, aby nám daroval svobodu od hříchu a od všech našich závislostí. Platí přece: „Když vás Syn osvobodí, budete skutečně svobodni.“ (J 8,36) Ježíš navíc zaslíbil, že bude vždy s námi (Mt 28,20; Iz 43,2), nejsme proto v tomto zápase sami. Musíme si znovu a znovu uvědomovat, že jde o „boj Hospodinův“ (1S 17,47) a že nám zaslíbil vítězství (1Pt 1,3–9). Dnes se můžeme vydat na cestu vítězství nad jakoukoli závislostí. Můžeme přijmout svobodu, po níž toužíme a kterou nám chce Bůh darovat. Neznamená to, že nebudeme zápasit, nebo že dokonce někdy znovu neselžeme a nepadneme. Dobrou zprávou však je, že Hospodin stojí při nás, chce nám pomoci a nikdy se nás nevzdá – a to ani tehdy, když jsme my sami připraveni zlomit nad sebou hůl. A samozřejmě není nic špatného na tom, že člověk vyhledá odbornou pomoc – právě naopak! Tak jako může Bůh použít moudrost a obdarování lékařů, aby nám s našimi zdravotními problémy pomohli, Pán může použít i odborného poradce, psychologa nebo psychiatra, aby nám pomohl z naší závislosti.

„Když nás obklopují těžkosti a soužení, potřebujeme se utíkat k Bohu a s důvěrou očekávat pomoc od něho, který má moc zachránit a sílu osvobodit. Prosme o Boží požehnání. Modlitba je naší povinností a nutností. Nezanedbávajme však ani chválu! Neměli bychom častěji děkovat tomu, který je dárce všech požehnání? Měli bychom se učit vděčnosti. Často bychom měli rozjímat a také mluvit o Božím milosrdenství, chválit a velebit jeho svaté jméno – a to i tehdy, když procházíme zármutkem a utrpením.“ (2SM 268)

Otázky k rozhovoru

1. Jakou roli hraje odpuštění v případech ztráty důvěry a v období uzdravování narušeného vztahu? (Mt 6,12–15; 18,21,22). „Láska ... nepočítá křivdy.“ (1K 13,5)
2. Jaký význam má přemýšlení o Božím milosrdenství v době, kdy procházíme obdobím zármutku a utrpení?
3. Jakým způsobem může vaše církevní společenství jako celek pomoci těm, kteří prožívají zármutek nad ztrátou milovaného člověka?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Období obtíží

Texty na tento týden

Mt 7,5; Ef 1,7; Fp 2,4–8; Ef 4,26.27; Jk 1,19.20; Ko 3,19; Mt 7,12

Základní verš

„Hněváte-li se, nehřešte.‘ Nenechte nad svým hněvem zapadnout slunce.“ (Ef 4,26)

I ty nejlepší rodiny čas od času procházejí obdobím potíží a konfliktů. Ty jsou nedílnou součástí života ve světě poznamenaném hříchem. Každodenní otázky, například kdo má dnes vynést odpadky, zda si váš teenager udělal domácí úkoly nebo dal po sobě do pořádku koupelnu, jsou relativně drobnými problémy, které se dají vyřešit s minimálními „škodami“. Jiné však mohou narušit klidný život rodiny. Tchyně, která svými urážkami a manipulacemi může ohrozit manželství nebo zdraví ženy; otec s psychickou poruchou, který zneužívá své děti; syn, který se zřekl své náboženské výchovy a začal žít promiskuitním životem; dcera, která se stala drogově závislou...

V Novém zákoně nacházíme opakované výzvy, abychom se navzájem milovali (J 13,34; Ř 12,10), abychom žili v klidu a harmonii s druhými (Ř 15,5; Žd 12,14), abychom byli trpěliví, shovívaví a soucitní (1K 13,4; Ef 4,2), abychom byli pokorní ve vztahu k druhým (Fp 2,3) a abychom si navzájem pomáhali nést břemena (Ga 6,2). Samozřejmě, snadněji se to řekne, než udělá – a to dokonce i ve vlastní rodině. V této kapitole se budeme věnovat některým radám, které nám mohou pomoci uklidnit období obtíží – a to zejména v rodině.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

KONFLIKT

Pokrytče, nejprve vyjmi ze svého oka trám, a pak teprve prohlédneš, abys mohl vyjmout třísku z oka svého bratra. (Mt 7,5)

Prozíravost činí člověka shovívavým, promíjet přestupky je jeho ozdobou. (Př 19,11)

A tak usilujme o to, co slouží pokoju a společnému růstu. (Ř 14,19)

Osobní studium

Uvažuj o textech **Mt 7,3–5** a **Př 19,11**. Které dva důležité principy nám mohou pomoci vyhnout se nebo předejít konfliktům s jinými lidmi?

Autor knihy Přísloví velmi bystře konstatuje: „Začátek hádky je protržení hráze – raději přestaň, než spor propukne!“ (**Př 17,14; B21**) Když se jednou konflikt rozhoří, může být velmi obtížné ho zastavit.

Uvažuj o úvodním verši **Ř 14,19**. Jakou radu dává v souvislosti s předcházením konfliktům a jejich řešení apoštol Pavel?

Když si v konfliktní situaci přiznáme vlastní chybu, může to vést ke zmírnění napětí. Když dojde k neshodě, uvažuj z odstupu, zda celá situace stojí za to, aby se rozpoutal nepříjemný konflikt. Shovívavost a schopnost povznést se nad vzniklou situací je podle Přísloví projevem rozumnosti (**Př 19,11**). Někdy je moudré zamyslet se nad tím, jaký význam bude mít daný spor v mém životě za tři dny. A ovlivní jeho výsledek můj život za tři nebo pět let? Mnoho manželství například prožívalo krušné chvíle v souvislosti s problémy, které se s odstupem času ukázaly jako zcela malicherné.

Místo toho, abychom nechali konflikt narůstat, je dobré v rozhovoru s druhým člověkem (partnerem, dítětem, přítelem, spolupracovníkem) problém jasně pojmenovat a naplno se věnovat jeho řešení. Konflikt se často zhoršuje a nabírá na intenzitě, jestliže je problém, který stál u zrodu sporu, zastíněn projevy hněvu.

Často se do toho přimíchají také minulé spory a zranění. Takový průběh „řešení“ konfliktu může být zničující – hlavně pro manželství. Je dobré, když diskuze o konkrétní neshodě začne vyjádřením toho hezkého, co pro nás náš vzájemný vztah znamená. Dejme svému partnerovi v rozhovoru vědět, že vám na něm i na vašem vztahu záleží. Když se nám podaří dát najevo dobrou vůli, můžeme se soustředit na řešení vzniklého problému.

Budme však opatrní a raději nepoužívejme slovíčko *ale*. Pozitivní myšlenky, které jsme v rozhovoru právě vyjádřili, je velmi snadné popřít slovem „ale“. Když se podělíme o vlastní pocity, naslouchejme, jak celou situaci vnímá náš partner. Uvažujme o jeho slovech a až potom navrhneme řešení, které by bylo k prospěchu všech zúčastněných (**Fp 2,3–5**).

Aplikace

Uvažuj o sporech v minulosti, které se ti z dnešního pohledu jeví jako směšné nebo bezvýznamné. Co se z toho můžeš naučit? Jak ti to může pomoci při řešení budoucích konfliktů?

NĚKTERÉ PRINCIPY MANŽELSTVÍ

*⁷V něm jsme vykoupeni jeho krví a naše hříchy jsou nám odpuštěny pro přebohatou milost, ⁸kte-
rou nás zahrnul ve vsí moudrosti a prozíravosti... (Ef 1,7.8)*

Osobní studium

Podobně jako sobota, i manželství je dar, který lidstvo dostalo už v Edenu. Jako adventisté sedmého dne víme, co udělal nepřítel Boha a lidí v souvislosti se sobotou a s manželstvím a o co se snaží i dnes. I ta nejlepší manželství se čas od času ocitnou v potížích a zachvátí je konflikty.

Na následujících řádcích představíme několik principů, které manželským párům mohou pomoci při řešení některých problémů.

Jaký důležitý princip se nachází v úvodním textu? Proč by měl být tento princip součástí každého manželství?

Každý z nás se potřebuje naučit odpouštět – a to i tehdy, když si to náš partner nezaslouží. Je snadné odpustit, když si to ten druhý zaslouží. Otázka je, zda se v takovém případě vlastně jedná o odpuštění. Právě odpuštění spočívá v odpuštění těm, kteří si to nijak nezaslouží. Takto přece od-

pustil Kristus každému z nás. My bychom měli jednat podobně. V opačném případě se naše manželství – pokud vůbec vydrží (což je dost nepravděpodobné) – může změnit v opravdové peklo.

Přečti si text **Ř 3,22.23**. Jaký důležitý poznatek se nachází v těchto verších?

V manželství bychom se měli co nejdříve smířit s tím, že náš partner je hříšník a že je hříchem více či méně poznamenan v emocionální, tělesné i duchovní oblasti. Smiřme se s tím. Přijmeme chyby svého partnera. Modleme se za něj. Možná budeme muset žít s chybami svého partnera po celý život. To však neznamená, že bychom jimi měli být posedlí. Pokud to dopustíme, „sežere“ nás to zaživa. Svatý a dokonalý Bůh nás prostřednictvím Krista přijímá takové, jací jsme. A protože my sami nejsme ani zdaleka svatí a dokonalí, potřebujeme se naučit přijímat i naše životní partnery v pokoře a s nabídkou odpuštění.

Aplikace

*Uvažuj o textu **Fp 2,4–8**. Jaký důležitý princip se nachází v těchto verších? V čem nám to může pomoci nejen v manželství, ale i ve všech našich potenciálně problematických vztazích?*

HNĚV A KONFLIKTY

²⁶ „Hněváte-li se, nehřešte.“ Nenechte nad svým hněvem zapadnout slunce ²⁷ a nedopřejte místa ďáblu. (Ef 4,26.27)

Osobní studium

Každý z nás v určitých situacích pociťuje hněv. Často je pro nás těžké žít s vědomím, že se zlobíme na ty, kteří jsou nám nejbližší – na naše životní partnery nebo na naše děti. Spolu s neochotou odpustit se hněv může změnit v jed, který způsobí bolest a utrpení nejen v naší domácnosti a rodině, ale i v ostatních našich vztazích.

Uvažuj o úvodních verších a **Kaz 7,9 (ČSP)**. V čem podle tebe spočívá rozdíl mezi hněvem jako emocí a hněvem jako hříchem? Jakou s tím máš zkušenost?

O čem mluví Jakub ve svém dopise v textu **Jk 1,19.20**? Jak můžeš jeho slova aplikovat ve vztahu k tvým nejbližším – zvláště když se na ně zlobíš za jejich jednání a postoje?

Pokud nás něco trápí, neměli bychom dovolit, aby nám to v duši viselo jako černý mrak. Pokusme se vše přeměnit v něco pozitivního. Modleme se za ty, kteří nás zraňují nebo nám ubližují. Odpouštějme jim a staňme se pro ně požehnáním. Možná

to zpočátku nebude jednoduché, ale když uděláme správné rozhodnutí a budeme se ho držet, Bůh se postará o zbytek.

Možná má naše hněvivá povaha svůj původ v rodině, ve které jsme vyrostli. Prchliví lidé často pocházejí z rodin, kde se konflikty řešily hádkami a v hněvu. Model, který „fungoval“ v naší rodině, často přijímáme za vlastní a dovolíme, aby ovlivňoval náš další život, a nakonec jej předáme i našim dětem. Hněv může být také někdy důsledkem neuspokojených potřeb člověka nebo důsledkem závisti či žárlivosti, jak se to projevilo v životě Kaina. Jeho hněv ho nakonec dohnal až k vraždě vlastního bratra.

Možná máte pro svůj hněv dobrý důvod. Přesto je důležité, abyste v takovém stavu nezůstávali. Nepopírejte svůj hněv a ani se ho nesnažte omlouvat. Raději vše předejte do Božích rukou. Proste Boha, aby vám pomohl hněv přeměnit v něco konstruktivního a pozitivního. Apoštol Pavel radí: „Nedej se přemoci zlem, ale přemáhej zlo dobrem.“ (**Ř 12,21**)

Aplikace

V životě každého z nás jsou události, situace a okolnosti, které nás rozčilují, nebo nám dokonce způsobují bolest. V některých případech se možná zlobíme oprávněně. Otázka však zní: V čem konkrétně ti může Bůh pomoci, aby tvůj hněv nepřinášel další bolest a utrpení do tvého života a do života tvých blízkých?

HÁDKY, ZNEUŽÍVÁNÍ, OVLÁDÁNÍ A MANIPULACE

⁷Milování, milujme se navzájem, neboť láska je z Boha, a každý, kdo miluje, z Boha se narodil a Boha zná. ⁸Kdo nemiluje, nepoznal Boha, protože Bůh je láska. (1J 4,7,8)

Muži, milujte své ženy a nechovejte se k nim drsně. (Ko 3,19)

Osobní studium

Může se stát, že neřešené konflikty a přetrvávající hněv přerostou do ničivého vztahu plného násilí. To pak může mít nejrůznější podoby: fyzické, slovní, emocionální, duševní, sexuální a podobně. Ať už je forma násilí jakákoliv, ve své podstatě je vždy v naprostém rozporu se základním principem Božího království – nesobeckou láskou.

Jaké důležité principy se nacházejí v úvodních verších a v textu Ko 3,19?

„Muži, milujte své ženy a nechovejte se k nim drsně.“ (Ko 3,19) Slovo *drsně* odkazuje v řeckém originálu na jednání člověka, který se na svého partnera zlobí nebo je vůči němu zatrpklý, což mu způsobuje neustálou bolest, a on pak k němu cítí nepřátelství a projevuje nenávisť. Pavel velmi jasně zdůrazňuje, že manželský partner nesmí projevovat nepřátelství, být odmítavý nebo násilný. Citové vydírání, fyzické útoky a sexuální zneužívání jsou nepřijatelné v jakémkoli vztahu. V manželském vztahu je přijatelné pouze jediné: láska k životnímu partnerovi. Na jiném místě Pavel ukazuje, jaká je podstata skutečné lásky. „Láska je trpělivá, laskavá, nezávidí, láska se nevychloubá a není domýšlivá. Láska nejedná

nečestně, nehledá svůj prospěch, nedá se vydráždit, nepočítá křivdy. Nemá radost ze špatnosti, ale vždycky se raduje z pravdy. Ať se děje cokoliv, láska vydrží, láska věří, láska má naději, láska vytrvá.“ (1K13,4–7) Žádná vlastnost lásky nás nevede k tomu, abychom zavírali oči a akceptovali násilí – a to v žádné formě ani podobě.

Ve zdravém vztahu se oba partneři cítí bezpečně, daří se jim zvládat hněv zdravým způsobem a vzájemně si slouží. Oběti násilí často cítí vinu, jako by byly zodpovědné za vzniklou situaci, jako by ony podněcovaly násilníka, nebo si dokonce nějak zasloužily týrání, kterému jsou vystaveny. Násilníci jsou často poměrně obratní a manipulativní a dosáhnou toho, že se jejich oběti navíc ke svému utrpení cítí odpovědné za to, co se stalo. Pravda je však zřejmá: nikdo si nezaslouží, aby ho někdo jiný zneužíval. Další skutečností je, že násilníci jsou sami odpovědní za svá rozhodnutí a za své jednání. Dobrou zprávou je, že Bible nabízí obětem násilí a zneužívání klid a povzbuzení – ne pocity viny. V některých situacích je nejúčinnějším řešením vyhledat pomoc mimo rodinný kruh. Takového kroku bychom se neměli bát. Odborná pomoc může být při řešení násilného chování velmi účinná.

Aplikace

Je smutné, že některé kultury jsou ochotny nad násilím na ženách přimhouřit oči. Proč by se křesťan takto nikdy neměl chovat?

ODPUŠTĚNÍ A KLID

Jak byste chtěli, aby lidé jednali s vámi, tak vy ve všem jednejte s nimi; v tom je celý Zákon i Proci. (Mt 7,12)

Osobní studium

Přemýšlej o všech možných situacích – v kruhu tvé rodiny i mimo ni – kdy jsi měl jednat podle principu zapsaného v úvodním verši. Zaznamenej si, co jsi tehdy prožíval a jak (by) takový postoj ovlivnil to, co se tehdy stalo.

Autor dopisu Židům radí a vyzývá: „Usiluj te o pokoj se všemi a o svatost, bez níž nikdo nespátří Pána.“ (Žd 12,14) I když se někdy pokoušíme z naší strany udělat vše, co je možné, někteří lidé, kteří nám ublížili, nám prostě nebudou naslouchat a nebudou ochotni se změnit. Někteří se možná omluví, jiní to však odmítnou. V každém případě se naše rozhodnutí jít cestou odpuštění v dlouhodobém horizontu nakonec obrátí v náš prospěch. Především to platí právě v rodině.

Odpuštění je ve své podstatě základním krokem řešení sporů. Když se někdo vůči nám proviní, Boží nepřítel mezi nás s oblibou postaví vysokou zeď a různé překážky, které nám brání milovat toho člověka tak, jako Kristus miloval nás. Odpuštění je naše vědomé rozhodnutí, kterým se mimo jiné snažíme obejít vzniklé zábrany na cestě k druhému člověku.

„Není nám odpuštěno proto, že odpouštíme, ale jak odpouštíme. Důvod pro každé odpuštění je v nezasloužené Boží lásce. Avšak způsobem, jakým jednáme s druhými, ukazujeme, zda jsme tuto lásku přijali. Proto Pán Ježíš říká: ‚Jakým soudem soudíte, takovým budete souzeni, a jakou měrou měříte, takovou Bůh naměří vám.‘ (Mt 7,2)“ (COL 251; PM 125)

Když se proviníme my sami, měli bychom se pokusit narušený vztah napravit. Znamená to, že potřebujeme vyvinout iniciativu, zajít za člověkem, kterému jsme ublížili, a vyjádřit lítost nad svým chováním a vzniklou situací a poprosit o odpuštění. To je podstatou Ježíšových slov: „Přinášíš-li tedy svůj dar na oltář a tam se rozpomeněš, že tvůj bratr má něco proti tobě, nech svůj dar před oltářem a jdi se nejprve smířit se svým bratrem; potom teprve přijď a přines svůj dar.“ (Mt 5,23.24) Patrně každému z nás udělá dobře, když za námi přijde někdo, kdo se vůči nám provinil, a touží věci napravit. To bychom měli mít na paměti vždy, když my jdeme za druhým člověkem s dobrým úmyslem omluvit se a poprosit o odpuštění.

Aplikace

Přemýšlej o svých chybách a selháních, které ti musely být odpuštěny Bohem i lidmi. Jak tato myšlenka může pomoci odpouštět druhým lidem?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

„Rodiče často nejsou při vedení domácnosti jednotní. Otec, který je se svými dětmi málo a nezná dobře jejich sklony a odstíny jejich povahy, může působit stroze a přísně, neovládá se a napomíná děti v hněvu. Dítě to vnímá, a místo toho, aby se podřídilo, trest ho jen popudí a rozzlobí. Matka může mít tendenci někdy přehlížet zlovyky v chování dětí, jindy se je však rozhodne přísně potrestat. Děti v takovém případě nikdy nevědí, co mohou očekávat. To je vede k pokušení zjistit, kolik si toho mohou beztrestně dovolit. Takto se rozsévá semeno zla, které časem vzejde a přinese své nechtěné ovoce.“ (AH 314.315)

„Domov musí být místem nejčistších a nejvznešenějších citů. Každý den vytrvale usilujte o klid, soulad a štěstí, aby tyto vzácné ctnosti zakořenily v srdcích každého člena rodiny. O rostlinku lásky se musíme pečlivě starat, aby neuhynula. Potřebujeme v sobě podpořit všechny dobré principy, které chceme mít v duši. Je důležité vymýtit vše špatné, co se do našeho srdce snaží zasít satan – závist, žárlivost, podezírání, pomluvy, netrpělivost, předsudky, sobectví, lakomství a marnivost. Pokud dovolíme, aby v nás tyto nectnosti zakořenily, přinesou ovoce, které nás celé poskvrní. Och, kolik lidí pěstuje jedovaté rostliny, které udusí vzácné plody lásky a pošpiní duši člověka!“ (AH 195.196)

Otázky k rozhovoru

1. Uvažuj o tomto textu: „Nemáme přece velekněze, který není schopen mít soucit s našimi slabostmi; vždyť na sobě zakusil všechna pokušení jako my, ale nedopustil se hříchu.“ (Žd 4,15) Tak, jako se Kristus postavil na naše místo a „obul si naše boty“, abychom pochopili, že nám opravdu rozumí, měli bychom se o totéž pokusit i my v našem manželství. Pokus se vnímat vzniklou situaci (problém, konflikt) nejen ze svého pohledu, ale také z pohledu svého partnera. Jak asi vnímá celý problém, jak ho to ovlivňuje, jak se asi cítí? Takový přístup nám může pomoci vyřešit i složité situace. Jak můžeme tento princip aplikovat ve všech oblastech možných konfliktů?
2. Uvažujte společně o otázce: „Je hněv vždy hříchem?“ Pokuste se obhájit své stanovisko.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Víra v rodině

Texty na tento týden

Sk 10,1–28.34.35; 1K 2,2; 1Te 5,21.22; J 1,12.13; 3,7; 1J 5,1

Základní verš

„Proto i my, obklopeni takovým zástupem svědků, odhodme všecku přítěž i hřích, který se nás tak snadno přichytí, a vytrvejme v běhu, jak je nám uloženo, s pohledem upřeným na Ježíše, který vede naši víru od počátku až do cíle. Místo radosti, která se mu nabízela, podstoupil kříž, nedbaje na potupu; proto usedl po pravici Božího trůnu.“ (Žd 12,1.2)

Ať už se nacházíme v jakémkoli období našeho života nebo ať je naše situace jakákoliv, každý z nás žije v konkrétním kulturním a společenském prostředí. Naši rodiče a naše děti, domovy, rodiny a dokonce i sborové společenství – všichni jsme ovlivněni společností, v níž žijeme. Například změna bohoslužebného dne ze soboty na neděli, ačkoli svou roli sehrály jistě i další faktory, je zřejmým příkladem toho, jak kultura společnosti silně a škodlivě ovlivnila církev.

I křesťanské rodiny jsou pod neustálým vlivem různých společenských výzev. Někdy je vliv prostředí dobrý, pozitivní, ale až příliš často je tomu přesně naopak.

Velmi dobrou zprávou je, že moc evangelia nám dává moudrost, rozvahu a sílu, abychom se uměli vypořádat s problémy, jejichž zdrojem je vliv společnosti. Tento týden se budeme věnovat otázce, jak se můžeme stát Božími dětmi „bez poskvrny uprostřed pokolení pokřiveného a zvráceného“ a jak můžeme zářit „jako hvězdy, které osvěčují svět“ (Ep 2,15).

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

DRŽET SE TOHO, CO JE SPRÁVNÉ

³⁴A Petr se ujal slova: „Nyní skutečně vidím, že Bůh nikomu nestrání, ³⁵ale v každém národě je mu milý ten, kdo v něho věří a činí, co je spravedlivé. (Sk 10,34.35)

Osobní studium

Křesťané se v různých částech světa setkávají s rozličnými kulturami s jejich obyčejí a praktikami, z nichž mnohé se týkají rodiny a společenských vztahů. Jednou z nejsložitějších otázek, které musejí křesťanští misio-náři řešit, je způsob, jakým mají přistupovat k různým (i zvláštním) kulturním normám, které se týkají různých oblastí života dané společnosti – včetně rodinných vztahů.

Uvažuj o verších **Skutky 10,1–28.34.35**. Co tyto verše říkají o překonávání kulturních bariér a předsudků? Co se můžeš z těchto textů naučit?

Kristus zemřel za všechny hříšníky na celém světě. Mnozí lidé o této pravdě ještě nikdy neslyšeli. Důležitým posláním křesťanů je přinášet tuto dobrou zprávu lidem na celém světě – spolu s pozváním, aby evangelium přijali. Protože Bůh není předpojatý a nedělá mezi lidmi rozdíly, i křesťané mají přistupovat ke všem lidem s respektem a čistými úmysly, aby jim dali příležitost přijmout evangelium, které je určeno i jim.

Uvažuj o následujících textech. Jaké rozhodnutí udělali křesťané na počátku hlásá-

ní evangelia jiným kulturám? Jaké principy se dají v jejich rozhodnutích objevit?

Sk 15,19.20.28.29

1K 2,2

1Te 5,21.22

Ačkoliv každá společnost odráží hříšný stav lidí, kteří ji tvoří, jednotlivé kultury mohou mít určité hodnoty, jež jsou nejen slučitelné s Písmem, ale také užitečné pro hlásání evangelia. Mezi takové hodnoty patří i ty, které se týkají vztahů v rodině a v komunitě. Křesťané mohou vyzvednout a podpořit to, co je dobré a v souladu s biblickými principy.

Současně však platí, že v otázce Boží pravdy nesmíme dělat žádné kompromisy. Výsledkem nesprávného přizpůsobování různým kulturám je směs pseudokřesťanských nauk, které se tváří jako hodnověrné křesťanství. Satan se prohlašuje za boha tohoto světa a s potěšením rozšiřuje zmatek. Ježíš však vykoupil svět a Duch svatý vede Kristovy následovníky k poznání celé pravdy (**J 16,13**).

Aplikace

Myslíš, že dokážeš rozlišit, jak moc je tvá víra výsledkem vlivů společnosti, v níž žiješ, a v čem ji formuje Bible? Pokus se svou odpověď vysvětlit. Jak se dají rozpoznat uvedené vlivy? Připrav si své odpovědi na diskuzi do vaší třídy sobotní školy.

VLIV SPOLEČNOSTI NA RODINU

Důvěrně jsem se s ním sblížil, aby přikazoval svým synům a všem, kteří přijdou po něm: „Dbejte na Hospodinovu cestu a jedněte podle spravedlnosti a práva, ať Hospodin Abrahamovi splní, co mu přislíbil.“ (Gn 18,19)

Osobní studium

Ať se již rodina vyskytuje v jakémkoliv uspořádání a složení, stále zůstává základní jednotkou společnosti. I to je důvod, proč se odlišující kulturní znaky v různých společnostech často týkají právě rodiny. V jedné starověké kultuře se například považovalo za mužovu povinnost sníst mrtvoly vlastních rodičů. V jiné kultuře, pokud se chtěl muž oženit, musel otci své nastávající přinést jako dar vysušené hlavy válečníků ze znepráteleného kmene. Nyní je sice situace jiná, ale i dnes se jednotlivé společnosti (státy, kultury) výrazně liší svým postojem k dětem, k manželství, rozvodu, rodičům a podobně. Když přinášíme evangelium do různých kultur, vždy potřebujeme nejprve zjistit, jak se lidem v dané společnosti přiblížit takovým způsobem, abychom místo pomoci nepůsobili zbytečné problémy, a zároveň se nezpřonevěřili svému přesvědčení. A pokud se podíváme na situaci u nás, v souvislosti

s našimi vlastními rodinami bychom si měli být vědomi, jaké kulturní vlivy na ně působí a jak se vyhnout tomu, co rodinám neprospívá.

Přečti si uvedené biblické texty. Jakým způsobem v nich kultura (společnost) ovlivňuje život rodiny? Jaké principy se můžeš naučit z těchto příkladů?

Gn 16,1–3

Gn 35,1–4

Ezd 10

1Kr 11,1,2

Nikdo z nás nežije ve vzduchoprázdnu. My i naše rodiny jsme ovlivněni společností, v níž žijeme. Jako křesťané jsme zodpovědní za to, abychom žili nejlépe, jak můžeme. Držme se toho, co je v souladu s naší vírou. Zároveň se snažme vyhýbat všemu, co naši víru oslabuje.

Aplikace

Které faktory v naší společnosti napomáhají správnému rodinnému životu a jsou v souladu s Písmem, a které nikoli? Jak můžeme svou víru přizpůsobit naší kultuře, aniž bychom se zpronevěřili důležitým pravdám, které vyznáváme?

PODPORA RODIN V OBDOBÍ ZMĚN

⁸Ale Daniel si předsevzal, že se neposkvrní... ⁹A Bůh dal Danielovi dojít u velitele dvořanů milosrdenství a slitování. (Da 1,8,9)

Osobní studium

Změny přicházejí do života rodin neočekávaně a nevítaně. Některé změny souvisejí s předvídatelnými událostmi spojenými s životním cyklem. Víme, že přijdou, nevíme však kdy. Změny jsou často neočekávané – smrt, katastrofa, válka, nemoc, stěhování rodiny nebo selhání v povolání či kariérním postupu. Mnohé rodiny musejí čelit ekonomickým a sociálním změnám, které zasáhly jejich komunitu nebo zemi. Jiné změny přímo souvisejí s danou kulturou.

V následujících textech jsou příklady velkých, dokonce traumatických změn, kterým byli lidé vystaveni. Pokud se představit si, že se nacházíš na jejich místě. Jak zmíněné změny ovlivnily život jejich rodin? Co by ti pomohlo vyrovnat se se vzniklou situací? V kterých případech bys reagoval rozdílně (nebo se o to aspoň snažil)?

Abraham, Sáraraj a Lot (Gn 12,1–5)

Ester (Est 2,7–9)

Daniel, Chananjáš, Míšael a Azarjáš (Da 1)

Změny, které prožíváme, často přinášejí ztráty a obavy způsobené nejistotou spojenou s nejbližší budoucností. V závislosti na schopnosti rodiny přizpůsobit se změnám mohou uvedené zkušenosti vést lidi buď k růstu a pochopení duchovních souvislostí, nebo ke stresu a strachu. Satan zneužívá ničivých následků změn a doufá, že lidi dožene k pochybnostem a nedůvěře vůči Bohu a jeho slovu. Zaslíbení v Božím slově, síla rodiny, pomoc přátel a ujištění, že náš život je v Božích rukou, pomáhá mnoha hrdinům a hrdinkám víry úspěšně se vyrovnat s těžkými a vážnými otřesy, kterým jsou vystaveni.

Aplikace

Pokud znáš někoho (nebo dokonce celou rodinu), kdo zrovna čelí bolestným změnám, udělej něco praktického, co by mohlo pomoci nebo povzbudit.

VÍRA PRVNÍ GENERACE

¹²Těm pak, kteří ho přijali a věří v jeho jméno, dal moc stát se Božími dětmi. ¹³Ti se nenarodili, jen jako se rodí lidé, jako děti pozemských otců, nýbrž narodili se z Boha. (J 1,12.13)

⁷Lid sloužil Hospodinu po všechny dny Jozuovy a po celou dobu života starších, kteří Jozua přežili a viděli celé velké Hospodinovo dílo, které pro Izraele vykonal. ⁸I zemřel Hospodinův služebník Jozue... ¹⁰Těž celé ono pokolení se odebralo ke svým otcům. Po nich nastoupilo jiné pokolení, které neznalo Hospodina ani jeho dílo, jež pro Izraele vykonal. ¹¹Izraelci se dopouštěli toho, co je zlé v Hospodinových očích, a sloužili baalům. (Sd 2,7.8.10.11)

Osobní studium

Uvažuj o textu **Sd 2,7–13**. Co se stalo v izraelském národě po smrti Jozua a jeho vrstevníků? Jaké to mělo následky?

Studie, které se věnují otázce, jakým způsobem se na následující generace přenášejí pravdy a hodnoty vyznávané konkrétním společenstvím víry (církví), ukazují, že zakladatelé jsou většinou silně oddáni dané věrouce. Právě oni totiž jako první zformulovali základní principy společenství. O jednu nebo dvě generace později většina lidí ztratí ze zřetele principy, které stojí za věroukou nebo zásadami. Tito věřící sice mohou být součástí církve, ale motivací je u nich často jen zvyk. U příští generace se stává, že je zvyk nahrazen tradicí. Nadšení zakladatelů definitivně pomine.

Kdosi jednou řekl, že Bůh nemá vnoučata, pouze děti. Jak tomuto výroku rozumíš? Uvažuj o něm i v kontextu následujících veršů: J 1,12.13; 3,7 a 1J 5,1.

Pro předávání hodnot během mnoha generací křesťanů jednoduše starší vyprávějí mladším, čemu věří. Učit se, čemu věří rodiče nebo čemu věří církev, však není to samé jako získávat osobní víru. Být křesťanem je mnohem víc než jen být součástí nějaké organizace, která má své dějiny a věrouku. Skutečná víra se nedědí, nepřenáší se přirozeně z jedné generace na druhou. Každý z nás potřebuje poznat Krista sám osobně. Rodiče nemohou udělat všechno. Církev jako celek a rodiče jako jednotlivci se ze všech sil musejí snažit vytvořit prostředí, které v mladých lidech probudí touhu správně se rozhodnout. Ale v konečném důsledku je každý člověk spasen jako jednotlivec.

Aplikace

Jan pocházel z ateistického prostředí. K Církvi adventistů sedmého dne se přidal jako dospělý po úžasné zkušenosti obrácení. Oženil se se ženou, která byla také adventistka. Narodily se jim dvě děti, které vychovávali ve víře. Když Jan jednoho dne přemýšlel o duchovním stavu svých dětí, řekl: „Kéž by moje děti prožily stejnou zkušenost obrácení jako já!“ Máte podobnou zkušenost? Co byste Janovi na jeho přání odpověděli?

POSLOVÉ V 21. STOLETÍ

¹⁶Nestydím se za evangelium: je to moc Boží ke spasení pro každého, kdo věří, předně pro Žida, ale také pro Řeka. ¹⁷Vždyť se v něm zjevuje Boží spravedlnost, která je přijímána vírou a vede k víře; stojí přeč psáno: „Spravedlivý z víry bude živ.“ (Ř 1,16.17)

Osobní studium

Eugene Peterson, autor anglického překladu Bible známého pod názvem *Message* („Poselství“), používá slovo *poselství* všude, kde se v textu nachází výraz „evangelium“. Dobrá zpráva o Ježíši je opravdu *poselstvím*, tedy zprávou, která má být dále předávána i v dnešním světě. Křesťanské rodiny jsou povolány, aby společně prožívaly evangelium a aby se o něj dělily s lidmi, kteří žijí kolem nich.

Jak bys shrnul podstatu „poselství“, o kterém se mluví v těchto verších:

Mt 28,5–7

J 3,16

Ř 1,16.17

1K 2,2

2K 5,18–21

První zprávou, kterou se křesťané snažili rozhlásit všude, kam se jen dalo, byla zvěst o Ježíšově vzkříšení. Věřící jsou dnes součástí dlouhé řady poslů, kteří v průběhu dějin hlásali: „Byl vzkříšen.“ (Mt 28,7) Skutečnost Kristova vzkříšení potvrdila pravdivost vše-

ho ostatního, co Ježíš řekl o sobě, o Bohu a jeho lásce k hříšníkům, o odpuštění a o jistotě věčného života prostřednictvím víry v Syna Božího.

Nadšení pro evangelium. Písmo naznačuje, jaký obrovský dopad mělo evangelium na život prvních Ježíšových následovníků. Otevřeli své domovy pro studium Písma, modlili se a jedli společně, dělili se o finanční prostředky a pečovali o sebe navzájem. Poselství přijímaly celé domácnosti. Stávali se z nich dokonalí lidé? Ne. Existovaly mezi nimi i nadále různé konflikty? Ano. Kristovi následovníci však přece jen prožili změnu. Vyznali, dali najevo, že potřebují Boha i navzájem jeden druhého. Na první místo postavili jednotu a soudržnost v církvi i v rodině, aby tak naplnili Ježíšovu modlitbu (J 17,20–23). Nevěřícím směle vydávali svědectví o Ježíšově vzkříšení a utvrzovali i jeden druhého. Za svou víru byli ochotni položit i své životy.

Podobné nároky jsou kladeny i na nás. A přestože v dnešní době je mnoho nenávisťů vůči Bohu a křesťanství, těm, kteří jsou nadšení nějakou myšlenkou, jsou lidé většinou ochotni poslouchat. Duch svatý touží naplnit lidská srdce horlivostí pro evangelium. Když budeme v našich srdcích naplno prožívat dobrou zprávu, pak se o ni budeme dělit spontánně a nic nás nezastaví.

Aplikace

Jaké změny musíš ve svém životě udělat, aby ses mohl stát lepším zvěstovatelem „poselství“, o které se máme dělit se světem?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 39. kapitolu „Daniel v Babylónu“ z knihy *Od slávy k úpadku* (PK 479–490; OSU 180–184) a kapitolu „Opravdová radost“ z knihy *Cesta k vnitřnímu pokoji* (SC 115–126; CVP 117–125).

Bůh nikoho neupřednostňuje. „Kristovo náboženství vyzdvihuje toho, kdo je přijímá, na vyšší úroveň myšlení a jednání. Současně však představuje každého jednotlivce lidského pokolení jako rovnocenný objekt Boží lásky. Vždyť všichni jsme byli vykoupeni obětí jeho Syna. Bohatí i chudí, vzdělaní i nevzdělaní – všichni se setkáváme u Ježíšových nohou. Nezáleží na společenském postavení ani na ničem jiném. Když se díváme na toho, kdo byl proboden pro naše hříchy, všechny pozemské rozdíly mezi námi jsou smazány. Sebezapření, shovívavost a nekonečný soucit toho, který byl vyvýšen v nebesích, zahanbuje lidskou pýchu a rozdělování lidí do sociálních tříd. Čisté, neposkvrněné náboženství představuje své nebeské principy tím, že sjednocuje všechny, kteří se posvěcují prostřednictvím pravdy. Všichni jsou koupeni za velikou cenu, všichni jsou stejně závislí na Kristu, který je vykoupil.“ (GW 330)

Otázky k rozhovoru

1. Uvažujte společně o vašich odpovědích na otázku z neděle.
2. Co dělá vaše společenství pro výchovu mladé generace věřících? Co můžete jako jednotlivci (nebo jako třída sobotní školy) udělat, abyste pomohli církvi splnit tuto důležitou roli?
3. V čem spočívají největší výzvy ve snaze předat víru příští generaci?
4. Jaké jsou pozitivní a negativní vlivy společnosti, ve které žijete, na vaši rodinu?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Co viděli v tvém domě?

Texty na tento týden

Iz 38 a 39; 1K 7,12–15; 1Pt 3,1,2; Žd 6,12; 13,7; 3J 1,11; Iz 58,6.7.10.12

Základní text

„Vy však jste ‚rod vyvolený, královské kněžstvo, národ svatý, lid náležející Bohu‘, abyste hlásali mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světa.“ (1Pt 2,9)

Možná jsme v situaci, kdy je v našem životě, jak se zdá, vše v pořádku: rodině se daří, v práci máme úspěch, jsme zdraví a splatili jsme hypotéku. A možná je všechno naopak – v rodině vládne stres, chaos a zármutek. Ale ať už je to jakkoli, pokud by vás navštívil někdo podobný vyslancům z Babylona, kteří byli u krále Chizkijáše, jaká by byla odpověď na otázku, kterou později položil prorok Izajáš králi: „Co viděli v tvém domě?“ (Iz 39,4)

Co mohou lidé vidět v tvém domě, domácnosti nebo rodině? A co by tam viděli nebeští andělé? Čím je „provoněn“ náš domov? Je u nás cítit duch modlitby? Nachází se tam něha, velkorysost a láska, nebo napětí, hněv, zatrpkllost a nesoulad? Řekne si někdo po odchodu z našeho domu: „V tom domě opravdu přebývá Ježíš“?

Existuje mnoho důležitých otázek, které bychom si měli položit v souvislosti s domovem, který spoluvytváříme. Tento týden se budeme věnovat některým podnětům, které mohou udělat z našich domovů hezčí místo k životu – a to i navzdory tlakům a potížím, kterým musejí dnešní rodiny čelit.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

POUČENÍ Z KRÁLOVÝCH CHYB

²⁴V oněch dnech Chizkijáš smrtelně onemocněl. Modlil se k Hospodinu a ten k němu promluvil a dal mu zázračné znamení. ²⁵Ale Chizkijáš za prokázané dobrodiní nebyl vděčný, jeho srdce se stalo domýšlivým. Proto jej i Judu a Jeruzalém postihlo Hospodinovo rozlícení. ... ³¹Jenom tehdy, když k němu byli posláni vyslanci knížat babylónských, aby se dotazovali na zázračné znamení, které se stalo v té zemi, jej Bůh opustil. Tak jej podrobil zkoušce, aby poznal všechno, co je v jeho srdci. (2Pa 32,24.25.31)

Osobní studium

Uvažuj o uvedených textech. Co se z nich můžeš dozvědět o nemoci a uzdravení krále Chizkijáše? Jaké principy zdůrazňuje biblický text?

2Pa 32,24–31

Iz 38–39

Písmo naznačuje, že poslové babylonského krále se zajímali o Chizkijášovo zázračné uzdravení. Zdá se však, že on o této zkušenosti mlčel. Nezdůrazňuje skutečnosti, které by mohly otevřít srdce zvědavých vyslanců pro Boží pravdu. Na první pohled je nápadný kontrast mezi královou vděčností za uzdravení zaznamenanou v Iz 38 a jeho mlčením o této události v následující kapitole Iz 39.

„Bůh [krále] opustil. Tak jej podrobil zkoušce, aby poznal všechno, co je v jeho srdci.“ (2Pa 32,31) Státní návštěva z Babylona byla významnou událostí. Přesto nenacházíme žádný záznam o tom, že by Chizkijáš usiloval získat nějakou radu na modlitbě, od proroků nebo kněží. Ani Bůh nezasáhl, aby dal nějaké znamení. Chizkijáš byl sám, mimo „dohled veřejnosti“, bez podpory duchovních rádců. Zdá se, že král postupně přestal vnímat, jak Bůh působí v jeho životě

a v životě celého národa. Pisatel se v 2Pa 32,31 pravděpodobně snažil ukázat, jak snadné je pokládat Boží požehnání za samozřejmost a v jak velkém pokušení stát se soběstačnými jsou příjemci Božího milosrdenství.

Ze zkušenosti Chizkijáše se toho můžeme o oddanosti Bohu v životě rodiny hodně naučit. Uvažuj o myšlenkách, které se nacházejí v následujících odstavcích. Jaká další poučení tě v této souvislosti napadla?

Každá návštěva, která zavítá do křesťanské rodiny, by měla mít příležitost setkat se s opravdovými Kristovými následovníky.

Jen málokterý návštěvník začne sám od sebe mluvit o duchovních věcech. Křesťané by se měli snažit najít způsob, jak se citlivě a přiměřeně podělit o dobrou zprávu o spasení v Ježíši.

Křesťané nejsou povoláni k tomu, aby druhým předváděli svůj blahobyt nebo materiální úspěchy, ani kdyby přitom nepomněli připomenout, že všechno jejich požehnání pochází od Hospodina. Apoštol Petr Kristovým následovníkům připomíná, že mají zvěstovat „mocné skutky toho, kdo vás povolal ze tmy do svého podivuhodného světla“ (1Pe 2,9). Nebo, pokud bychom Chizkijášovu zkušenost měli použít jako příklad, máme zvěstovat, že jsme umírali, ale Kristus nás uzdravil. Byli jsme mrtví v hříchu, ale spolu s Kristem jsme byli vzkříšení a uvedeni na nebeský trůn (Ef 2,4–6).

Aplikace

Jakým způsobem se vaší rodině daří vydávat svědectví o Ježíši Kristu? Jak se můžete o svou víru v Krista otevřeněji podělit s lidmi, kteří k vám přijdou na návštěvu?

RODINA NA PRVNÍM MÍSTĚ

⁴⁰Jeden z těch dvou, kteří slyšeli, co Jan řekl, a Ježíše následovali, byl Ondřej, bratr Šimona Petra.

⁴¹Vyhledal nejprve svého bratra Šimona a řekl mu: „Nalezli jsme Mesiáše (což je v překladu: Kristus).“ ⁴²Přivedl ho k Ježíšovi. Ježíš na něj pohleděl a řekl: „Ty jsi Šimon, syn Janův; budeš se jmenovat Kéfas (což se překládá: Petr).“ (J 1,40–42)

Osobní studium

Členové naší rodiny jsou docela přirozeně prvními příjemci našeho úsilí šířit evangelium. Neexistuje důležitější misijní oblast než právě rodina.

Co úvodní verše říkají o zvěstování evangelia v rodině? Co se z toho můžeš naučit? Viz také texty Dt 6,6,7 a Rt 1,14–18.

Nadšená zpráva. Ondřej udělal víc, než aby jen oznámil, čeho byl svědkem. Zorganizoval pro svého bratra setkání s Ježíšem. Nadšená zpráva o Ježíši a osobní seznámení se s ním – jak jednoduchý recept pro předání evangelia členu rodiny! Při Šimonově setkání s Ježíšem se Ondřej stáhl do pozadí. Od této chvíle měli Ježíš a Petr svůj vlastní, osobní vztah.

Může se stát, že při šíření evangelia zapomeneme na své vlastní děti. Můžeme totiž mít pocit, že jsou na takové „důležité věci“ příliš malé a nevyspělé. Rodiče se někdy chybně domnívají, že děti jednoduše absorbují rodinnou spiritualitu. To však nesmíme

brát jako samozřejmost. Je pravdou, že děti a mladí lidé se učí napodobováním toho, co vidí. Zároveň však platí, že tito mladí členové Boží rodiny potřebují zvláštní pozornost. Potřebují, abychom jim osobně představili Ježíše. V Dt 6. kapitole je položen důraz na to, abychom se soustředili na tu nejúčinnější formu náboženské výchovy. V rodině bychom měli každého povzbuzovat, aby se účastnil nejen společné rodinné bohoslužby, ale aby věnoval pravidelný čas i osobní bohoslužbě. Dětem a mladým lidem bychom měli věnovat dostatek času a opravdové úsilí.

Uvažuj o textu Rt 1,8–22. Co se můžeš naučit z evangelizačního úsilí Noemi?

Rút viděla Noemi v jejích nejtěžších chvílích. Viděla, jak se snaží od sebe „odehnat“ své nevěsty. Byla svědkem toho, jak Noemi hodnotí svou ztrátu a jak z toho zatrpkle viní Boha (Rt 1,15.20.21). Chování Rút je výmluvným svědectvím o tom, že i mladí lidé umějí projevit postoj oddanosti dokonalému Bohu. A to i přesto, že je k Bohu přivede nedokonalý rodič.

Aplikace

Řekli jsme si, že domov je tím prvním a nejdůležitějším místem pro evangelizaci. Jak tato skutečnost ovlivňuje tvůj postoj k těm, se kterými žiješ pod jednou střechou? Jako rodina si připravte seznam toho, co byste mohli udělat, abyste přivedli ke Kristu i ty členy vaší rodiny, kteří ho ještě neznají.

PROMĚŇUJÍCÍ MOC LÁSKY

¹²Ostatním pravím já, a ne už Pán: Má-li někdo z bratří ženu nevěřící a ona je ochotna s ním zůstat, ať ji neopouští. ¹³A má-li žena muže nevěřícího a on je ochoten s ní zůstat, ať ho neopouští.

¹⁴Nevěřící muž je totiž posvěcen manželstvím s věřící ženou a nevěřící žena manželstvím s věřícím mužem, jinak by vaše děti byly nečisté; jsou však přece svaté! ¹⁵Chce-li nevěřící odejít, ať odejde. Věřící nejsou v takových případech vázáni. Bůh nás povolal k pokoji. (1K 7,12–15)

¹Stejně i vy ženy, podřízujte se svým mužům; i když se někteří z nich vzpírají Božímu slovu, můžete je beze slov získat svým jednáním, ²když uvidí váš čistý život v bázni Boží. (1Pt 3,1,2)

Osobní studium

Jaké rady nacházíme v Novém zákoně v souvislosti s manželstvím, které je rozděleno náboženstvím? Uvažuj v této souvislosti o úvodních verších.

V 1. listu Korintským apoštol Pavel reaguje na znepokojení těch křesťanů, kteří zůstávají v manželství s nevěřícím partnerem. Pavel promlouvá k ženám, které mají obavy, že život s nevěřícím manželem může být proti Boží vůli a znečišťovat nejen je, ale i jejich děti. „Není to tak,“ říká jim Pavel. I poté, co jeden z manželů odevzdal svůj život Kristu, zůstává v platnosti svatá podstata manželství. Přítomnost věřícího partnera „posvěcuje“ druhého partnera a jejich děti. Slovo „posvěcuje“ musíme chápat v tom smyslu, že nevěřící partner přichází do kontaktu s požehnáním milosti – a to díky životu s věřícím partnerem.

Ať to zní jakkoliv smutně, nevěřící partner se může rozhodnout manželství zrušit. Přestože to přinese vážné následky, milosrdné slovo našeho Boha – který vždy podporuje svobodnou vůli člověka – zní: „ať odejde“ (1K 7,15). V takových případech věřící

lidé „nejsou vázáni“ ke svému nevěřícímu partnerovi.

Povolání žít v klidu. Přestože v nábožensky rozděleném domově vznikají různé problémy, Boží slovo nás jasně vede k tomu, abychom usilovali o to, aby i v takové rodině vládli Kristův pokoj. Vždy je totiž naděje, že takové manželství vydrží a bude důkazem moci evangelia i uprostřed vzniklých potíží. Nevěřící partner tak může prožívat požehnání ze společenství se svým věřícím partnerem, se kterým je „jedno tělo“.

Jaká omezení má odpovědnost věřícího partnera za svého nevěřícího manžela?

Prokazování milosrdenství, neochvějná věrnost, pokorná služba a laskavé svědectví na straně věřícího zvyšuje pravděpodobnost, že se i nevěřící partner rozhodne následovat Krista (Ef 5,21). Přestože chce křesťan prokazovat svému nevěřícímu partnerovi skutečnou křesťanskou podřízenost, na prvním místě musí u něj stát podřízenost Kristu. Je však třeba zdůraznit, že i když člověk touží žít život vedený Boží láskou, neznamená to, že má trpět a nechávat se zneužívat násilnickým partnerem.

Aplikace

Jakým praktickým způsobem můžete ve vašem sboru pomoci někomu z vás, kdo má těžkosti, protože žije s nevěřícím manželským partnerem?

RODINNÝ ŽIVOT JAKO SVĚDECTVÍ

*1*Jako milované děti následujte Božího příkladu ²a žijte v lásce, tak jako Kristus miloval nás a sám sebe dal za nás jako dar a oběť, jež vůně je Bohu milá. (Ef 5,1,2)

Osobní studium

V uvedených textech si všimni použití sloves ve významu „následovat“ nebo „napodobovat“. Co tyto verše říkají o procesu křesťanského růstu a dospívání? Jaký je podle tebe vztah mezi vydáváním svědectví a skutečností, že je někdo vzorem, příkladem hodným následování?

1K 4,16

Ef 5,1

1Te 1,6

Žd 6,12; 13,7

3J 1,11

Nový zákon klade důraz na „napodobování“ (v řečtině *mimétés* – napodobitel). V procesu učení je důležité následovat určitý vzor, příklad. Lidé se mění v to (toho), na co (koho) se dívají. Tento princip je možné aplikovat i na vztahy obecně. O to více to platí v rodině, kde je napodobování časté a přirozené. Děti napodobují své rodiče a sourozence. Oddaní partneři se sobě navzájem stále více podobají – gesty, způsobem řeči a často i vzhledem. Tento koncept naznačuje, jak mohou být partneři a rodiny svědky o Kristu jiné dvojici a rodině.

Síla společenského vlivu. Kristovými svědky se stáváme i v naší rodině, když dáváme jiným lidem možnost, aby pozorovali nás a náš rodinný život. Mnoho lidí nemá ve své rodině dobrý příklad, který by mohli následovat. Pokud je náš život

změněn Kristovou mocí, pak naši přátelé mohou vidět, že Ježíšův Duch způsobuje opravdovou změnu. „Naše laskavost má přesahovat kruh naší rodiny. Těm, kdo otevrou svůj domov pro druhé, se otevrou nové, vzácné příležitosti. Společenský vliv je pozoruhodná síla. Chceme-li, můžeme ho využít, jestliže pomáháme lidem kolem nás.“ (MH 354; ŽNP 186)

Když manželé pozvou jiný pár na společný oběd, na biblické studium nebo když se společně zúčastní nějakého manželského semináře, slouží si navzájem jako vzor. Projevy vzájemné důvěry, oddanosti, komunikace, způsoby řešení konfliktů a hledání shody se mohou stát mocným svědectvím rodinného života ovlivněného a změněného Kristem.

Na co si musíme dát v kontextu „napodobování“ pozor? Uvažuj o tom v souvislosti s těmito verši:

Jr 17,9

J 2,25

Ř 3,22.23

Následovat věřící, kteří následují Krista. Každý lidský příklad je nedokonalý. Ale svědectví křesťanského domova nespočívá v předvádění dokonalého vzoru. Když verše v Novém zákoně mluví o napodobování, vybízejí vlastně, aby se lidé řídili příkladem křesťanů, kteří následují Krista. Hlavní myšlenka spočívá v tom, že lidem může pomoci pochopit křesťanství, když ho vidí působit v životech jiných lidí – stejně omylných a nedokonalých, jako jsou oni sami.

Aplikace

Co bys mohl udělat pro to, aby se tvá rodina stala lepším příkladem křesťanského svědectví?

NAKAŽLIVÁ POHOSTINNOST

Sdílejte se s bratřími v jejich nouzi, ochotně poskytněte pohostinství. (Ř 12,13)

Osobní studium

Porovnej biblické verše o pohostinnosti s konkrétními událostmi v několika níže zmíněných rodinách. Iz 58,6.7.10–12; Ř 12,13; 1Pt 4,9. Které znaky pohostinnosti se nacházejí v těchto příkladech?

Abraham a Sára (Gn 18,1–8)

Rebeka a její rodina (Gn 24,15–20.31–33)

Zacheus (L 19,1–9)

Pohostinnost uspokojuje základní potřeby druhého člověka – odpočinek, jídlo a přátelství. Jde o hmatatelné vyjádření obětavé lásky. Když Ježíš mluvil o tom, že dáme-li jídlo hladovějícímu a nápoj žíznivému, prokážeme tím vlastně službu jemu samotnému,

vyjádřil tím teologickou důležitost pohostinnosti (Mt 25,34–40). Svůj domov můžeme použít ke službě různými způsoby. Od pozvání sousedů na oběd až po dlouhodobou pohostinnost, kdy například vyhradíme pokoj v našem domě pro oběť násilí. Pohostinnost se může projevit prostou přívětivostí, ochotou modlit se za druhého nebo s ním studovat Bibli. Skutečná pohostinnost vyvěrá ze srdcí těch, kterých se dotkla Boží láska a chtějí vyjádřit svou lásku slovy a činy.

Rodiny si někdy stěžují, že jim chybí možnost, čas nebo síla poskytnout pohostinnost. Jiní se cítí nesví, nezkušení a nejistí při představě, že by měli udělat něco, s čím nemají zkušenost a co se týká nevěřících. Někteří se chtějí vyhnout komplikacím, které by se mohly objevit jako následek služby neznámým lidem. Mnohé dnešní rodiny si pletou pohostinnost s pořádáním večírků.

Aplikace

Jakým způsobem život tvé domácnosti odráží tvůj duchovní stav?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečti si 28. kapitolu „Služba v rodině“ z knihy *Život naplněný pokojem* (MH 349–355; ŽNP 184–187) a 29. kapitolu „Poslové z Babylónu“ z knihy *Od slávy k úpadku* (PK 340–348; OSU 132–135).

Moc domova spočívá v evangelizaci. „Vliv správné rodiny na srdce a životy lidí je mnohem účinnější než sebelepší kázání... Může se zdát, že oblast našeho vlivu je nepatrná a naše schopnosti malé, že máme málo příležitostí, že málo dokážeme. Přesto máme podivuhodné příležitosti, jestliže dobře využijeme možnosti, které nám poskytuje náš vlastní domov. Otevřeme-li svá srdce a své domovy Božím životním zásadám, staneme se prostředníky, skrze něž bude proudit životodárná síla. Z našich domovů budou tryskat proudy zdraví, které přinášejí život, krásu a užitek tam, kde je dnes pusto a prázdno.“ (MH 352.355; ŽNP 186.187)

Otázky k rozhovoru

1. Mluvte společně o tom, co vám osobně pomohlo rozhodnout se pro Krista. U koho se hrál důležitou roli vliv rodiny věřících? Co konkrétně způsobilo takový vliv? Co se z toho můžete jako třída naučit?
2. Jakým praktickým způsobem můžete pomoci rodině, kde je jeden z manželů nevěřící?
3. Uvažujte společně o tom, co ztěžuje prožívání víry ve vaší rodině. Udělejte si seznam těchto situací a pak se snažte hledat řešení.
4. Přestože svědectví víry v rodině nemusí být vždy tak dokonalé, jak bychom si představovali, i nedokonalí členové rodiny mohou poukázat na dokonalého Spasitele. Uvažujte o vlivu vaší rodiny na ty, kteří k vám přicházejí na návštěvu.

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Rodina a čas konce

Texty na tento týden

Mal 3,23.24; Mt 11,14.15; 17,10; 1Kr 16,29–17,24; 18,20–45; Mt 3,2

Základní verš

„Hle, posílám k vám proroka Elijáše, dříve než přijde den Hospodinův veliký a hrozný. On obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům, abych při svém příchodu nestihl zemi klatbou.“ (Mal 3,23.24)

Během svého života prožíváme různá období. Některé úseky našeho života pokládáme za dobré a úspěšné, jiné vnímáme jako těžké nebo smutné. Některými životními etapami projdou rodiny nedotčené a pevné (nebo dokonce posílené), jiné je vyčerpají, někdy až nadobitě (nebo je dokonce zničí).

Ať se právě teď nacházíme v jakémkoli období nebo stavu – ať už jako jednotlivci, nebo celé rodiny – můžeme a potřebujeme žít ve světle Božích zaslíbení, držet se jich celým srdcem a celou duší a silou, protože jsou vlastně naši jedinou nadějí. Ale jak úžasnou nadějí nám mohou dát! V Božím slově je zaznamenáno mnoho zaslíbení, na které se – bez ohledu na naši konkrétní aktuální situaci – můžeme spolehnout, můžeme se na ně odvolávat a můžeme prosit, aby se stala realitou v našem osobním životě, v životě našich milovaných, v životě naší rodiny i v životě církve.

V této poslední lekci se budeme věnovat některým biblickým příběhům, zaslíbením a zkušenostem v různém kontextu. Budeme se snažit najít poučení pro náš každodenní život – a to bez ohledu na situaci, v níž se právě nacházíme. Vždyť ať už jsme kdokoli, ať se nacházíme kdekoli a ať jsme v jakékoli etapě našeho života, velmi pravděpodobně prožíváme obavy, těžkosti a zápasy. Naštěstí uctíváme Boha, který nejenže přesně rozumí tomu, co prožíváme, ale je větší než všechny naše potíže a trápení.

Budování společenství

- Podělte se ve skupině o to, co jste v posledním týdnu zažili. Jak vás tento prožitek ovlivnil ve vašem duchovním životě?
- Řekněte ostatním o situaci, kdy jste v poslední době vnímali výrazný projev Boží přítomnosti ve vašem životě. Vyjádřete veřejně Bohu své poděkování.

PROROCTVÍ O OBRÁCENÝCH SRDCÍCH

²³Hle, posílám k vám proroka Elijáše, dříve než přijde den Hospodinův veliký a hrozný. ²⁴On obrátí srdce otců k synům a srdce synů k otcům, abych při svém příchodu nestihl zemi klatbou. (Mal 3,23.24)

³⁷Odpověz mi, Hospodine! Odpověz mi, ať pozná tento lid, že ty, Hospodine, jsi Bůh. Ty sám obrátíš jejich srdce zpět k sobě. ³⁸I spadl Hospodinův oheň a pozřel zápalnou oběť i dříví, kameny i prst, a vodu z příkopu vypil. ³⁹Když to všechen lid spatřil, padli na tvář a volali: „Jen Hospodin je Bůh! Jen Hospodin je Bůh!“ (1Kr 18,37–39)

Osobní studium

Porovnej předpověď o přicházejícím Eliášovi s novozákonními odvolávkami na tuto událost. Uvažuj o tom v kontextu veršů Mal 3,23.24; Mt 11,14.15; 17,10; Mk 6,15 a L 1,17.

Ve dnech Malachiáše Bůh vyzýval národ: „Navraťte se ke mně a já se navrátím k vám.“ Odpovědí mu však byla namyšlená protiotázka: „Jak se máme vrátit?“ (Mal 3,7) Znechucený prorok oznámil, že Bůh dá lidem ještě jednu příležitost k oživení, k obnově srdce. S odvoláním na reformu, kterou začal prorok Eliáš (1Kr 18,37), Malachiáš předpověděl, že Eliáš se vrátí znovu a „obrátil srdce otců k synům a srdce synů k otcům“ (Mal 3,24).

Židovská tradice si osvojila myšlenku, že Eliáš se vrátí osobně, jako předzvěst Mesiáše (viz Mt 17,10; Mk 6,15). Nový zákon před-

stavuje Jana Křtitele jako naplnění tohoto proroctví (Mt 11,14.15; L 1,17).

Jak rozumíš předpovědi, že přichází Eliáš „obrátil srdce“?

Tyto texty mají různé aplikace: (1) Odkazují na smíření Božího lidu s Hospodinem. Bůh jako Otec (Iz 63,16) svůj hněv vůči svým dětem odvrátil (Mi 7,18.19) a volá je zpět k sobě (Iz 44,22; Mal 3,7). (2) Mluví o spojení nové generace s předchozími věrnými následovníky prostřednictvím obnovy smlouvy.

Ve Starém zákoně opakovaně zaznívá prorocká výzva Božímu lidu, aby následoval víru patriarchů. Otázka, zda zem zůstane požehnaným místem, přímo souvisela s věrností Božího lidu smlouvě (Dt 4,29–31). (3) Tyto texty ukazují na obnovu a oživení rodinných vztahů. Vztahy mezi rodiči a dětmi jsou praktickým vyjádřením věrnosti Bohu. A nejen to, kvalita vztahů mezi rodiči a dětmi je úzce propojena s Božím požehnáním (Př 2,21).

Aplikace

Jak souvisí obnova našeho vztahu s Bohem s obnovou rodinných vztahů? Proč má být obnovení vztahu s Bohem na prvním místě?

OPĚTOVNÉ SETKÁNÍ RODINY

¹⁷Po těchto událostech onemocněl syn té ženy, paní domu. V nemoci se mu přitížilo, ba již přestal dýchat. ¹⁸Tu řekla Elijášovi: „Co ti bylo do mých věcí, muži Boží? Přišel jsi ke mně, abys mi připomněl mou nepravost a mému synu přivodil smrt?“ ¹⁹On jí řekl: „Dej mi svého syna!“ Vzal jí ho z klína, vynesl jej do pokojíka na střeše, kde bydlel, a položil ho na své lože. ²⁰Pak volal k Hospodinu: „Hospodine, můj Bože, cožpak i té vdově, u které jsem hostem, způsobíš zlo a přivodíš jejímu synu smrt?“ ²¹Třikrát se nad dítětem sklonil a volal k Hospodinu: „Hospodine, můj Bože, ať se prosím vrátí do tohoto dítěte život!“ ²²Hospodin Elijášův hlas vyslyšel, do dítěte se navrátil život a ožilo. ²³Elijáš dítě vzal, snesl je z pokojíka na střeše do domu, dal je jeho matce a řekl: „Pohled, tvůj syn je živ.“ (1Kr 17,17–23)

Osobní studium

Zavedení uctívání Baala, o které se přičinila Jezábel, sidónská manželka krále Achaba, urychlilo morální úpadek Izraele. Boží zásady, podle kterých bylo manželství, rodina a sexualita darem, který měl budovat mezilidské vztahy a odrážet lásku Stvořitele, byly zastíněny takovými praktikami, jako byla prostituce, nedovolené spojování sexuality s bohoslužbou a jinými zvrácenostmi. Do takové situace vzkvétající modloslužby a všeobecného odpadnutí od Boha vystoupil Elijáš. Už samotné jeho jméno „Hospodin je můj Bůh“ znělo jako pokárání těm, kteří uctívali Baala.

Přečti si 1Kr 16,29–17,24. Jaká byla Elijášova zkušenost s potíráním pohanských pověr a s přinášením nového života do rodin? (Viz také L 4,25.26.)

Když Elijáš ohlásil kletbu sucha nad krajinou, stal se z něj psanec. Bůh ho ukryl na nečekaném místě – u chudé vdovy v Sareptě v zemi sidónské, nedaleko rodného města královny Jezábel. Elijáš podrobil vdovu těžké zkoušce. Chtěl, aby z poslední mouky a z posledního oleje udělala placku a přinesla mu ji – a budoucnost nechala na Hospo-

dina. Její víra se stala pověstnou a o staletí později ji chválil i Ježíš (L 4,26). A když se ani po mnoha dnech nevyprázdnil hrnc s moukou ani nádoba s olejem, žena začala více rozumět Elijášovu Bohu. Pak se však stala tragédie: její jediný syn náhle onemocněl a zemřel. Žena v zármutku a hněvu Elijášovi vyčítala: „Co ti bylo do mých věcí, muži Boží? Přišel jsi ke mně, abys mi připomněl mou nepravost a mému synu přivodil smrt?“ (1Kr 17,18; porovnej s Jr 19,5 a Mi 6,7) Žena vyjádřila nahlas pohanské uvažování, které se nyní šířilo i Izraelem. Podle něho si hřích člověka vyžadoval obět dítěte.

Jak ovlivnilo opětovné setkání se vzkríšeným synem duchovní zkušenost této vdovy? Co se můžeme z jejího vyznání naučit? (1Kr 17,24)

Ženina odpověď odhaluje účinnost Elijášova poselství. Jestliže Boží moc přináší život a znovu spojuje rodinu, v srdci člověka se rodí víra v Boha a v jeho slovo. Dnes mnozí lidé sice rozumově souhlasí s učením, které slyší, ale ve své náboženské zkušenosti jsou vlažní. Když však Boží pravdy prožíváme osobně a v našich rodinných vztazích se odehraje obnova a oživení, pak naše srdce zahoří.

Aplikace

Možná i vaše rodina toužebně čeká na opětovné sjednocení. Které Boží zaslíbení ti v tomto kontextu dává naději?

OBRÁTIT SRDCE K OLTÁŘI

Tu řekl Elijáš všemu lidu: „Přistupte ke mně!“ Všechn lid k němu přistoupil a on opravil pobožný Hospodinův oltář. (1Kr 18,30)

Osobní studium

Přečti si text 1Kr 18,20–45 a poznamenej si podstatu příběhu popsaného v těchto verších. Ačkoli kontext je úplně jiný, jak by se principy z tohoto příběhu mohly aplikovat na život rodiny?

Na vrchu Karmel Elijáš toužebně očekával, že jeho národ obnoví smlouvu s Hospodinem a že se vrátí k víře svých otců. Doufal, že taková změna s sebou přinese uzdravení do jejich životů, rodin a krajiny.

Čas večerní oběti. Poté, co pohanští kněží selhali ve svém úsilí zapálit přinesenou oběť, přišel na řadu Elijáš. Prorok působil a jednal rozvážně. Večerní čas, kdy přišel Elijáš na řadu, poukazoval i na Boží vykupitelský plán představený ve službě ve svatyni (Ex 29,41). Elijášova výzva „Přistupte ke mně!“ (1Kr 18,30) nám připomíná způsob, jakým k sobě zval hříšníky náš Spasitel (Mt 11,28). Rodiče, kteří se trápí nad svéhavým jednáním svého dítěte, mohou mít jistotu, že Bůh ho miluje stejně velkou láskou, jako miloval Izraelce. Bůh neustále vynakládá úsilí, aby k sobě přitáhl vzpurné a vzdorovité.

Elijáš se soustředil na Hospodinův oltář. Dnešním ekvivalentem by mohly být příležitosti, kdy je v našich rodinách připomínán a vyzdvihován Ježíš a jeho zachraňující milost. Právě rodinná pobožnost je příležitostí modlit se k Bohu, mluvit o něm, nově přijímat jeho dar spasení a věnovat čas přemýšlení o tom, co nás naučil.

Odpověď z nebes, kterou Elijáš očekával, měla být znamením, že Bůh svůj národ opět přijal. V 1Kr 18,37 se Elijáš modlí: „Odpověz mi, Hospodine! Odpověz mi, ať pozná tento lid, že ty, Hospodine, jsi Bůh. Ty sám obrať jejich srdce zpět k sobě.“ My sami nemůžeme svá srdce obrátit k Bohu – můžeme jen odpovědět na jeho milost, kterou nám zdarma nabízí.

Vše stravující oheň nedopadl na hříšníky, ale na oběť. Bůh tím poukázal na Ježíše: „Toho, který nepoznal hřích, kvůli nám ztotožnil s hříchem, abychom v něm dosáhli Boží spravedlnosti.“ (2K 5,21) Lidé na Boží jednání odpověděli chválou a vyznáním. Lží proroci na Boží milost neodpověděli, proto zemřeli. A pak dopadl na zemi osvěžující déšť, který ukončil její prokletí.

Aplikace

Každý z nás má mnohé těžké otázky, které prozatím zůstávají bez odpovědi. Které otázky trápí tebe? Jak vnímáš Boží jednání a Boží charakter, když víš, že jednoho dne dostaneš odpovědi i na to, co tě nyní trápí nejvíce?

OBRÁTIT SRDCE K JORDÁNU

³⁵Druhého dne tam byl opět Jan s dvěma ze svých učedníků. ³⁶Spatřil Ježíše, jak jde okolo, a řekl: „Hle, beránek Boží.“ ³⁷Ti dva učedníci slyšeli, co řekl, a šli za Ježíšem. (J 1,35–37)

²⁷Jan odpověděl: „Člověk si nemůže nic přisvojit, není-li mu to dáno z nebe. ²⁸Vy sami jste svědkové, že jsem řekl: Já nejsem Mesiáš, ale jsem vyslán jako jeho předchůdce. ²⁹Ženich je ten, kdo má nevěstu. Ženichův přítel, který u něho stojí a čeká na jeho rozkaz, upřímně se raduje, když uslyší ženichův hlas. A tak je má radost dovršena. ³⁰On musí růst, já však se menšit. (J 3,27–30)

Osobní studium

Spolu s proroctvím anděla Gabriela (L 1,17) a Ježíšovým potvrzením, že Jan Křtitel skutečně je zaslíbený Elijáš (Mt 11,14; 17,12.13), evangelia na různých místech dosvědčují, že Jan byl „poslem“, který měl připravit cestu Páně (Mt 11,10; Mk 1,2; L 7,27; Mal 3,1).

Uvažuj o hlavních tématech Janova poselství. Jan Křtitel měl svým poselstvím „obrátit srdce otců k synům a vzpurné k moudrosti spravedlivých a připravit Pánu lid pohotový“. Jak se to mělo stát? (Mt 3,2.8; 14,4; Mk 1,4; L 3,3.8.9.11.13.14)

Tak jako hospodář, který orá tvrdou zem, aby ji připravil na setí, Jan odsoudil hřích a vyzýval hříšníky, aby činili pokání. Lidská přirozenost je taková, že bez uvědomění si svého skutečného stavu člověk necítí potřebu něčeho lepšího. Janovo poselství obracelo lidi ke svatosti Božích požadavků. Jeho

posluchači si tak mohli uvědomit, že potřebují dokonalou Boží spravedlnost. Upřímné pokání je vždy spojeno s pokornou prosbou o to, aby nás Bůh změnil. Jan Křtitel odhaloval mělké a sobecké pokrytectví těch, kteří se hrdě pokládali za Abrahamovy děti. Snažil se ukázat na hlubší smysl víry jejich otců.

Jakým způsobem bylo Janovo poselství podle veršů J 1,35–37 a 3,27–30 přípravou cesty pro Ježíše?

Janovi bylo ukázáno, že Ježíš je Beránek Boží. Když takto představil Ježíše (J 1,29.36), doslova obrátil pozornost lidí k Ježíši. Učedníci Jana Křtitele – Ondřej a Jan (pisatel evangelia, který zaznamenal i události onoho dne) – jej opustili a stali se Ježíšovými učedníky. Elijášovo poselství neukazovalo pouze na potřebu člověka činit pokání, ale také rozpoznalo toho, který jediný mohl zachránit od hříchu, dokázalo nadchnout a přivést lidi k němu.

Aplikace

Kdyby měl Jan Křtitel vstoupit do tvé domácnosti, což by ti asi řekl? Jak by vypadalo jeho poselství pro vaši rodinu?

OBRÁTIT SRDCE K POSLEDNÍM DNŮM

[Jan] sám půjde před ním v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k synům a vzpurné k moudrosti spravedlivých a připravil Pánu lid pohotový. (L 1,17)

Osobní studium

Jako adventisté sedmého dne v určitém smyslu vnímáme svou roli podobně jako roli Jana Křtitele. Kazatel obnovy a pokání připravoval cestu pro první Kristův příchod. My jako hnutí usilujeme o totéž v souvislosti s druhým příchodem.

Na modlitbě uvažuj o úvodním textu. Jak tato slova vystihují naše poselství?

Prostřednictvím kříže nebeský Otec obrátil srdce svých dětí zpět k sobě. Zároveň obrátil jejich srdce i jednoho k druhému. Úkolem věřících se stala služba smíření. Prosili a vyzývali ostatní, aby se dali smířit s Bohem (2K 5,18–21; Ef 2,11–18), a stali se tak lidmi naplněnými milostí prostřednictvím díla Ducha svatého, který v nich nesl své ovoce lásky.

Svět nutně potřebuje projevy nesobecké péče, trvalé oddanosti a neochvějně věrnosti Bohu. Právě takové projevy mohou prostřednictvím milosti přinášet křesťan-

ské rodiny. Zároveň však musíme mít na paměti, že poselství, které hlásáme světu, se vztahuje i na nás. Jestliže se mezi námi, zvláště v našich rodinách, nebudou projevovat principy evangelia, jednoty, lásky a sebeobětování, budeme při hlásání tohoto poselství bezmocní. Ani ta nejvýmluvnější kázání a logické biblické výklady nestačí. Svět potřebuje vidět v našich životech (a v životě našich rodin) projevy pokání, obráceného srdce, lásky a oddanosti tomu, co hlásáme. Kázání Jana Křtitele s velkou mocí proměňovala životy jeho posluchačů. My můžeme dělat totéž prostřednictvím Boží milosti – ale jen do té míry, do jaké jsme ochotni s Bohem spolupracovat.

Prostřednictvím Ježíše jsme součástí nebeské rodiny (Ef 3,15). A ať už žijeme sami nebo ve vícečetné rodině, jsme povoláni být svědky Boha, kterému sloužíme. A nic nemůže naše svědectví udělat efektivnějším, než když ukážeme světu, co může vykonat rodina bez ohledu na svou velikost.

Aplikace

Jak můžeš svým nejbližším a nejmilovanějším projevit, že je máš rád a staráš se o ně?

PODNĚTY K ZAMYŠLENÍ

Přečtěte si 11. kapitolu „Na hoře Karmel“ z knihy *Od slávy k úpadku* (PK 143–154; OSU 54–58) a 10. kapitolu „Janovo poselství“ z knihy *Touha věků* (DA 97–108; TV 56–63).

„Naše poselství musí být stejně přímé jako Janovo. On napomínal krále za jejich nespravedlnost. Bez ohledu na nebezpečí, jemuž byl jeho život vystaven, nikdy nedovolil, aby pravda z jeho úst zněla slabě. Naše dílo musí být i dnes hlásáno stejně věrně.“ (4BC 1184)

Otázky k rozhovoru

1. Uvažujte ve třídě o důležitosti Elijášova poselství pro vaše místní sborové společenství. Jak můžete pomoci svému sboru pochopit podstatu tohoto poselství a jeho roli v šíření evangelia?
2. Vyprávějte o své zkušenosti obrácení. Jak konkrétně vše probíhalo? Jak tato zkušenost změnila tvůj život a životy tvých blízkých?
3. Pokud chápeme svou roli podobně jako roli Jana Křtitele, jak bychom se měli připravit na případné obtíže v našem životě?
4. Jakých zaslíbení se jako rodiče můžeme dovolávat pro své děti, které – alespoň v této životní etapě – odešly pryč od Boha?

Praktický závěr

- Podělte se s ostatními ve skupině o to, co praktického jste se naučili z této lekce při studiu Bible. Jak lze toto naučení uvést do každodenního života?

Podněty k modlitbám

- Modlete se jeden za druhého, za své radosti i starosti.
- Modlete se spolu za ty, kteří z nějakého důvodu přestávají či již přestali navštěvovat vaše společenství. Jak jim můžete dát najevo, že je máte stále rádi?
- Modlete se i za lidi ve svém okolí (přátele, sousedy, příbuzné...), kterým byste rádi představili Boží lásku.

Konkrétní modlitební seznam mé třídy sobotní školy:

_____	_____
_____	_____
_____	_____

POUŽITÉ ZKRATKY

Biblické překlady

Standardně je v lekcích Průvodce studiem Bible používán Český ekumenický překlad (ČEP). Pokud je použit jiný překlad, je u odkazu verše uvedena následující zkratka:

B21 Bible, překlad 21. století
BK Bible kralická
ČSP Český studijní překlad
SNC Slovo na cestu

Díla Ellen G. Whiteové

U českých překladů knih Ellen G. Whiteové je uváděno nejnovější vydání z nakladatelství Advent-Orion.

Zkratka	Anglický název	Zkratka	Český překlad
AA	The Acts of the Apostles	PNL	Poslové naděje a lásky
COL	Christ's Object Lessons	PM	Perly moudrosti
DA	The Desire of Ages	TV	Touha věků
Ed	Education	VYCH	Výchova
MH	The Ministry of Healing	ŽNP	Život naplněný pokojem
PK	Prophets and Kings	OSU	Od slávy k úpadku
PP	Patriarchs and Prophets	NUD	Na úsvitu dějin
SC	Steps to Christ	CVP	Cesta k vnitřnímu pokoji

Zkratka	Anglický název
AH	The Adventist Home
DG	Daughters of God
EW	Early Writings
GW	Gospel Workers
PaM	Pastoral Ministry
SM	Selected Messages
T	Testimonies for the Church

Další materiály

Zkratka	Anglický název
BC	The Seventh-day Adventist Bible Commentary
ST	Signs of the Times

Vážení a milí přátelé,

pokud se opravdu upřímně zamyslíme, pak musíme s moudrým kazatelem pokorně přiznat, že náš život na tomto světě nemá větší a dlouhodobější smysl. To není smutný povzdech, to je reálné konstatování. Věci, které vybudujeme, po nás jednoho dne někdo zase zlikviduje. Vše, co řekneme či uděláme, bude zapomenuto a vše, co napíšeme, jednoho dne lidé přestanou číst.

Mnoho lidí tento fakt vyhodnotí tak, že nemá smysl o nic usilovat nebo že je třeba dosáhnout maximálního uspokojení jen pro sebe sama – a po mně třeba potopa.

V Bibli je zřejmá ještě jedna zajímavá cesta. Hospodin často připomíná, že můžeme svůj život obrátit více k lidem kolem nás. Nemusím všechny čas a zdroje spotřebovat jen pro sebe, mohu se alespoň pokusit dávat ho své rodině, dětem, lidem v rodině sboru, lidem všelijak potřebným nebo životem zkoušeným.

Ježíš svým životem toto zvláštní tajemství vnitřního úspěchu představil velmi srozumitelně. Jednou pronesl zvláštní větu o tom, že někdy stojí za to ztratit nebo jinak řečeno rozdat svůj vlastní život, a tak objevit život nový. Zajímavý návrh i pro nás.

Marek Škrála

Církev adventistů sedmého dne financuje většinu svých projektů z vlastních zdrojů prostřednictvím různých sbírek. Každou sobotu proběhnou v našich shromážděních dvě pravidelné sbírky. Jedna je určena na podporu různých celosvětových misijních projektů a druhá na provoz místního sboru.

Plán tematických sobot, týdnů a sbírek v roce 2019 shrnuje zaměření jednotlivých sobot a můžete jej využít při plánování bohoslužeb. Všem dárcům děkuji za jejich ochotu podporovat práci církve v naší zemi i v prostoru světa kolem nás.

Informace pro pokladníky sborů – misijní sbírky jsou odeslány na účet příslušného sdružení a sbírky se zvláštním určením mají uvedenu první část variabilního symbolu ve sloupci VS, druhá část variabilního symbolu je číslo sboru.

Plán tematických sobot, týdnů a sbírek v roce 2019			
Termín	Téma soboty	Sbírka	VS
Duben			
6. 4.	Den modlitby a půstu		
13. 4.	Sbírka na projekty Globální misie	Sbírka pro GM	15
20. 4.	Rozdávání misijních knih (20.–26. 4.)		
27. 4.	Den služby lidem se zvláštními potřebami (neslyšící, nevidomí...)		
Květen			
4. 5.	Den evangelizace prostřednictvím internetu		
11. 5.	Modlitba za Adu Česká republika	Sbírka pro Adu ČR	22
18. 5.	Den zdraví		
25. 5.	Den modlitby za ohrožené děti		
Červen			
1. 6.	Den biblických korespondenčních kurzů a sobotní školy		
8. 6.	Den služby žen		
15. 6.	Den uprchlíků		
22. 6.			
29. 6.	Sbírka 13. soboty pro Jihoamerickou divizi	Sbírka 13. soboty	13